

A T E M

Ateliér ekologických modelů, s. r. o.

**INTEGROVANÝ PROGRAM
KE ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ
STŘEDOČESKÉHO KRAJE**

AKTUALIZACE 2012

Červen 2012

Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje – Aktualizace 2012

ZADAL: **Středočeský kraj**
Zborovská 11
150 21 Praha 5

ZPRACOVAL: **ATEM - Ateliér ekologických modelů s.r.o.**
Hvoždanská 3/2053
148 01 Praha 4
e-mail: atem1@atem.cz
tel.: 241 494 425

VEDOUCÍ PROJEKTU: **Mgr. Jan Karel**

SPOLUPRÁCE: Mgr. Radek Jareš
Ing. Josef Martinovský
Mgr. Robert Polák

Červen 2012

O B S A H

Seznam zkratk	5
Úvod 7	
A. Základní informace	11
A.1. Charakteristika zóny Středočeský kraj	11
A.1.1. Vymezení a popis zóny Středočeský kraj	11
A.1.2. Popis Středočeského kraje	12
A.1.3. Topografické údaje	12
A.1.4. Klimatické údaje	13
A.1.5. Lokace měst	15
A.1.6. Hustota zástavby	18
A.2. Popis způsobu posuzování úrovně znečištění a umístění stacionárního měření	20
A.2.1. Popis způsobu posuzování úrovně znečištění	20
A.2.2. Umístění měřicích stanic	20
A.3. Informace o charakteru cílů vyžadujících ochranu	23
A.4. Odhad rozlohy znečištěných oblastí a velikosti exponované skupiny obyvatelstva	23
A.4.1. Vymezení a rozloha oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší	23
A.4.2. Velikost exponované skupiny obyvatelstva	30
A.5. Odpovědné orgány	33
B. Analýza situace	34
B.1. Vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší	34
B.1.1. Úrovně znečištění zjištěné v předchozích letech	34
B.1.2. Aktuální koncentrace znečišťujících látek	36
B.1.3. Odhad vývoje úrovně znečištění ovzduší	44
B.2. Celkové množství emisí	45
B.3. Výčet významných zdrojů znečišťování ovzduší	49
B.3.1. Stacionární bodové zdroje	49
B.3.2. Stacionární plošné zdroje	51
B.3.3. Liniové zdroje (automobilová doprava)	54
B.4. Informace o znečištění dálkově přeneseném z okolních oblastí	58
C. Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší	59
C.1. Opatření přijatá před zpracováním programu	59
C.1.1. Opatření na mezinárodní a národní úrovni	59
C.1.2. Opatření na regionální a místní úrovni	77
C.1.3. Hodnocení účinnosti opatření	86
C.2. Cíle, priority a opatření programu	89
C.2.1. Cíle programu	89
C.2.2. Priority programu	89
C.2.3. Seznam navrhovaných opatření ke zlepšení kvality ovzduší	91
C.2.4. Formy realizace opatření	93
C.3. Popis jednotlivých opatření a úkolů	94
C.3.1. Skupina 1: Opatření ke snížení emisí a imisní zátěže z automobilové dopravy	94
C.3.2. Skupina 2: Opatření k omezení prašnosti	97

C.3.3. Skupina 3: Snižování emisí z energetického zásobování měst a obcí a omezování spotřeby tuhých paliv	99
C.3.4. Skupina 4: Snižování emisí z dalších zdrojů znečišťování	101
C.3.5. Skupina 5: Informační opatření a technická pomoc	101
C.3.6. Skupina 6: Nástroje veřejné správy	103
C.4. Emisní stropy a lhůty pro jejich dosažení	106
C.5. Identifikace stacionárních zdrojů, které mají významný příspěvek k překročení limitů	106
C.6. Odhad plánovaného přínosu ke snížení úrovně znečištění a předpokládaná doba dosažení imisních limitů	107
D. Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací	108

SEZNAM ZKRATEK

AOT 40	ukazatel, kterým se vyjadřuje množství ozónu v ovzduší z hlediska vlivu na vegetaci (úhrnná hodnota rozdílu mezi hodinovými koncentracemi přízemního ozonu převyšujícími $80 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a hodnotou $80 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ během hodin denního světla naakumulovaná v každém roce od května do července)
As	arsen
B(a)P	benzo(a)pyren
Cd	kadmium
CO	oxid uhelnatý
CNG	stlačený zemní plyn
CZT	centrální zásobování teplem
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů
EIA	posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EURO	emisní limity motorových vozidel
EVL	evropsky významná lokalita
CHKO	chráněná krajinná oblast
IPPC	integrováná prevence o omezování znečištění
KÚ	katastrální úřad
LPG	zkapalněný ropný plyn
MD	Ministerstvo dopravy
MHD	městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NH ₃	amoniak
Ni	nikl
NO	oxid dusnatý
NO ₂	oxid dusičitý
NO _x	oxidy dusíku
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NUTS	územní statistická jednotka
O ₃	ozón
OP	Operační program
OZE	obnovitelný zdroj energie

OZKO	oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
Pb	olovo
PM ₁₀	částice s aerodynamickým průměrem do 10 μm
PM _{2,5}	částice s aerodynamickým průměrem do 2,5 μm
PO	ptačí oblast
POPs	perzistentní organické znečišťující látky
PP	přírodní památka
REZZO 1 – 4	kategorie zdrojů znečišťování ovzduší
ROP	Regionální operační program
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic ČR
SEA	posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SID	Středočeská integrovaná doprava
SPM	celkový prašný aerosol
SO ₂	oxid siřičitý
TZL	tuhé znečišťující látky
VOC	těkavé organické látky
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZÚ	Zdravotní ústav
ŽP	životní prostředí

ÚVOD

Aktualizace Integrovaného programu kvality ovzduší je zpracována na základě požadavku zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Podle § 7 odst. 6 tohoto zákona vypracují krajské úřady programy ke zlepšení kvality ovzduší pro ty znečišťující látky, u nichž na jejich území došlo v předchozím kalendářním roce k překročení imisního limitu (nebo limitu zvýšeného o mez tolerance, pokud je stanovena). Programy ke zlepšení kvality ovzduší se vypracovávají pro území zón a aglomerací vymezených Ministerstvem životního prostředí. Vzhledem k tomu, že celé území Středočeského kraje je podle zákona o ochraně ovzduší vymezeno jako „zóna“, vypracovává krajský úřad Program ke zlepšení kvality ovzduší pro celé území kraje.

Podle § 7 odst. 7 zákona pak krajské úřady aktualizují programy v tříletých intervalech nebo do 18 měsíců od konce kalendářního roku, v němž dojde k překročení imisního limitu. Středočeský kraj tak v souladu se zákonem:

- v roce 2004 vydal Nařízením Středočeského kraje č. 5/2004 Integrovaný krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje
- v roce 2005 vydal Nařízením Středočeského kraje č. 3/2005 Programový dodatek k Integrovanému krajskému programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje
- v roce 2007 vydal Nařízením Středočeského kraje č. 1/2007 první aktualizaci Integrovaného krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje
- v roce 2008 vydal Nařízením Středočeského kraje č. 3/2008 změnu Programového dodatku k Integrovanému krajskému programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje
- v roce 2009 vydal Nařízením Středočeského kraje č. 6/2009 druhou aktualizaci Integrovaného krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje
- v roce 2012 zadal zpracování třetí aktualizace Programu ke zlepšení kvality ovzduší, která je obsažena v tomto dokumentu

Tento dokument tak obsahuje třetí aktualizaci Integrovaného krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje, včetně Programového dodatku podle čl. 18 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.

Obecným cílem programů ke zlepšení kvality ovzduší je zajistit dosažení všech stanovených imisních limitů na celém území zóny (kraje), resp. pokud nejsou limity překročeny, zajistit udržení koncentrací znečišťujících látek pod hodnotami imisních limitů. Imisní limity udávají maximální přípustné koncentrace znečišťujících látek v ovzduší. V současné době platí imisní limity stanovené Nařízením vlády

č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší, ve znění Nařízení vlády č. 42/2011 Sb.

Rozlišují se:

- imisní limity pro ochranu zdraví lidí
- imisní limity pro ochranu ekosystémů a vegetace

Imisní limity a cílové imisní limity pro ochranu zdraví lidí platí celoplošně. V případě limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace se uplatňuje příloha č. 4 Nařízení vlády č. 597/2006 Sb., podle které se místa odběru vzorků zaměřená na ochranu vegetace umísťují více než 20 km od aglomerací nebo více než 5 km od jiných zastavěných oblastí, průmyslových zařízení nebo silnic. Na území Středočeského kraje se tyto lokality, pro něž se vyhodnocuje splnění limitu pro ochranu ekosystémů a vegetace, prakticky nevyskytují.

V některých případech jsou stanoveny tzv. cílové imisní limity. Cílový imisní limit je „úroveň znečištění ovzduší stanovená za účelem odstranění, zabránění nebo omezení škodlivých účinků na zdraví lidí a na životní prostředí celkově, které je třeba dosáhnout, pokud je to běžně dostupnými prostředky možné, ve stanovené době. Jedná se tedy o „měkkí formu“ imisního limitu. Cílové imisní limity jsou stanoveny opět samostatně pro ochranu zdraví lidí a pro ochranu ekosystémů a vegetace.

U limitů, které mají dobu průměrování kratší než 1 rok, je v některých případech uveden přípustný počet překročení limitu během roku (viz tab. 1). Následující tabulky uvádějí přehled imisních limitů a cílových imisních limitů pro ochranu zdraví lidí i pro ochranu ekosystémů a vegetace.

Tab. 1. Imisní limity pro ochranu zdraví lidí

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit	Přípustná četnost překročení za kalendářní rok
Oxid dusičitý	1 hodina	200 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	18
Oxid dusičitý	kalendářní rok	40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	–
Benzen	kalendářní rok	5 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	–
Oxid siřičitý	1 hodina	350 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	24
Oxid siřičitý	24 hodin	125 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	3
Oxid uhelnatý	maximální denní 8hodinový průměr	10 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$	–
Suspendované částice PM ₁₀	24 hodin	50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	35
Suspendované částice PM ₁₀	kalendářní rok	40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	–
Suspendované částice PM _{2,5}	kalendářní rok	40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	–
Olovo	kalendářní rok	0,5 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	–

Tab. 2. Cílové imisní limity pro ochranu zdraví lidí

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit
Arsen	kalendářní rok	6 ng.m ⁻³
Kadmium	kalendářní rok	5 ng.m ⁻³
Nikl	kalendářní rok	20 ng.m ⁻³
Benzo(a)pyren	kalendářní rok	1 ng.m ⁻³
Troposférický ozón	maximální 8hodinový průměr	120 µg.m ⁻³

Tab. 3. Imisní limity a cílové imisní limity pro ochranu ekosystémů a vegetace

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit
Oxid siřičitý (imisní limit)	kalendářní rok a zimní období*	20 µg.m ⁻³
Oxidy dusíku (imisní limit)	kalendářní rok	30 µg.m ⁻³
Troposférický ozón (cílový imisní limit)	AOT40**	18 000 µg.m ⁻³ .hod

* 1. října – 31. března

** AOT40 je součet rozdílů mezi hodinovou koncentrací vyšší než 80 µg.m⁻³ a hodnotou 80 µg.m⁻³ z hodinových hodnot mezi 8:00 a 20:00 SEČ v období 1.5. – 31.7.

Jak již bylo uvedeno, krajský úřad vypracovává program ke zlepšení kvality ovzduší pro ty znečišťující látky, u nichž na jejich území došlo v předchozím kalendářním roce k překročení imisního limitu. Ministerstvo životního prostředí v souladu se zákonem vydává každoročně vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, tj. oblastí, na jejichž území došlo k překročení limitu pro některou znečišťující látku. Vymezení je vydáváno obvykle s dvouletým odstupem, tj. v současnosti platí aktuální vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na základě imisních dat za rok 2010. Podrobná analýza překročení imisních limitů a cílových imisních limitů je pak obsažena v kapitole B. tohoto programu.

Obsah předloženého Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje byl již na základě dohody jeho pořizovatele s Ministerstvem životního prostředí přizpůsoben osnově podle nového zákona o ochraně ovzduší. Tato osnova je uvedena v následujícím přehledu.

A. Základní informace

- Vymezení a typ zóny, popis regionu, příslušné klimatické a topografické údaje a další údaje, např. hustota zástavby a lokace měst (včetně mapy)
- Popis způsobu posuzování úrovně znečištění, umístění stacionárního měření (mapa, geografické souřadnice)
- Informace o charakteru cílů vyžadujících v dané lokalitě ochranu
- Odhad rozlohy znečištěných oblastí (v km²) a velikosti exponované skupiny obyvatelstva
- Odpovědné orgány, jména a adresy osob odpovědných za vypracování a provádění programu

B. Analýza situace

- Úrovně znečištění zjištěné v předchozích letech, aktuální úrovně znečištění a odhad vývoje úrovně znečištění ovzduší
- Celkové množství emisí v oblasti (t/rok)
- Výčet významných zdrojů znečišťování ovzduší doplněný jejich geografickým vyznačením
- Informace o znečištění dálkově přenášeném z okolních oblastí

C. Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší

- Opatření přijatá před zpracováním programu na lokální, regionální, národní a mezinárodní úrovni, která mají vztah k dané zóně a hodnocení účinnosti těchto opatření
- Seznam a popis nově navrhovaných opatření, zejména emisní stropy a lhůty k jejich dosažení pro vymezená území kraje; v rámci těchto vymezených území se emisní stropy stanoví pro vybranou skupinu stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší a pro silniční dopravu
- Identifikace stacionárních zdrojů, které mají významný příspěvek k překročení imisního limitu a u kterých bude krajský úřad postupovat podle § 13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší
- Odhad plánovaného přínosu ke snížení úrovně znečištění vyjádřený prostřednictvím vhodných indikátorů a předpokládaná doba potřebná k dosažení imisních limitů

D. Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací

A. ZÁKLADNÍ INFORMACE

A.1. Charakteristika zóny Středočeský kraj

A.1.1. Vymezení a popis zóny Středočeský kraj

Zóna Středočeský kraj je totožná se správním územím Středočeského kraje.

Středočeský kraj leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel patří mezi největší kraje České republiky. Kraj zcela obklopuje hlavní město Prahu a dále sousedí na severu s územím samosprávného Libereckého kraje, na severovýchodě s Královéhradeckým krajem, na východě s Pardubickým krajem, na jihovýchodě s krajem Vysočina, na jihu s Jihočeským krajem, na jihozápadě s Plzeňským krajem a na severozápadě s Ústeckým krajem. Sídlem Krajského úřadu Středočeského kraje je Praha, která leží mimo správní obvod kraje.

Geomorfologicky náleží území Středočeského kraje k Českému masivu, který je jednou z nejstarších částí evropské pevniny. Krajinný reliéf přechází z rovinatého severu v blízkosti toku Labe ve vrchovinu v jižní a jihozápadní části kraje. Nejvyšším bodem území je brdský vrchol Tok (864 m n.m.) v okrese Příbram, nejnižším je hladina Labe (153 m n.m.) u Dolních Beřkovic v okrese Mělník.

Základní údaje o Středočeském kraji jsou uvedeny v následujícím přehledu

Tab. A.1 Základní údaje o Středočeském kraji (stav k 30. 9. 2011)

Kód CZ-NUTS	CZ020
Krajské město	Praha
Rozloha	11 015 km ²
Počet obyvatel	1 276 550
Hustota zalidnění	116 obyvatel/km ²
Nejvyšší bod	Tok (864 m)
Počet okresů	12
Počet správních obvodů obcí s rozšířenou působností	26
Počet správních obvodů obcí s pověřeným úřadem	55

A.1.2. Popis Středočeského kraje

Středočeský kraj má v rámci ČR specifické postavení, neboť uprostřed něj leží hlavní město Praha, které však není součástí jeho správního obvodu. Prakticky celý Středočeský kraj se v širším smyslu nachází ve spádovém území Prahy, rozsáhlé části kraje jsou pak ovlivňovány vazbou na hl. m. Prahu více než na jakékoli regionální centrum na území Středočeského kraje. Žádné z významných krajských měst netvoří rozhodující centrum podstatné části území kraje. Největšími městy jsou Kladno (69 tis. obyv.), Mladá Boleslav (téměř 45 tis. obyv.), Příbram (34 tis. obyv.) a Kolín (31 tis. obyv.).

Kraj je průmyslově-zemědělský s výrazným zastoupením energetiky, automobilového, chemického i potravinářského průmyslu a s převahou rostlinné zemědělské výroby. Zemědělská půda činí 60 % území, lesní půda cca 28 % území, vodní plochy a zastavěné plochy a nádvoří po 2 %, ostatní plochy 8 %. Severovýchodní část zóny má charakter nížiny kolem řeky Labe s převážně zemědělskou půdou doplněnou listnatými a borovými lesy, jihozápadní část zóny má charakter vrchoviny se smrkovými a smíšenými lesy.

Území kraje je velmi silně dopravně zatíženo, protože přes něj vedou všechny silně frekventované pozemní komunikace spojující Prahu s ostatními kraji (zejména dálnice D1, D5, D8, D11 a rychlostní komunikace R4, R6 a R10) a zasahuje do něj rovněž část Pražského silničního okruhu (silnice R1). Dálnice D1 na výjezdu z Prahy je s intenzitou dopravy 86 tis. vozidel denně nejfrekventovanější silniční komunikací v ČR mimo území Prahy.

Na území kraje se nenachází žádný národní park, zasahuje sem však 5 chráněných krajinných oblastí, které zaujímají celkem 7,9 % území kraje.

A.1.3. Topografické údaje

Zóna Středočeský kraj se nachází v centrální části České kotliny. Velmi zjednodušeně ji lze charakterizovat jako přibližně kruhové pásmo, obklopující Prahu s průměrným poloměrem cca 60 km (největší vzdálenost hranice kraje od Prahy je cca 100 km, nejmenší vzdálenost pak cca 20 km). Nejvyšší bod je vrch Tok v Brdské pahorkatině (864 m n.m.), nejnižší bod hladina řeky Labe u Dolních Beřkovic na Mělnicku (153 m n.m.).

Zeměpisné souřadnice hranic zóny jsou následující:

- nejsevernější bod: zeměpisná šířka: 50°37', zem. délka: 14°55' (u obce Strážiště)
- nejjižnější bod: zeměpisná šířka: 49°30', zem. délka: 14°38' (u obce Mezno)
- nejzápadnější bod: zeměpisná šířka: 50°03', zem. délka: 13°24' (u obce Krty)
- nejvýchodnější bod: zeměpisná šířka: 49°58', zem. délka: 15°31' (u obce Semtěš).

A.1.4. Klimatické údaje

Zájmové území náleží do osmi klimatických oblastí. Mírně teplé jsou celkem čtyři (MT11, MT10, MT9, MT7, MT5, MT4, MT3), jedna klimatická oblast je chladná (CH7) a jedna teplá (T2).

- Teplá oblast T2 se rozkládá v severní části kraje v oblasti Středolabské tabule a Pražské plošiny.
- Mírně teplá oblast MT11 zaujímá oblast plošiny Džbán a Křivoklátské vrchoviny a část Benešovské pahorkatiny.
- Mírně teplá oblast MT10 se nachází ve východní části kraje v oblasti východní části Benešovské pahorkatiny a severní části Hornosázavské pahorkatiny a při severním okraji Vlašimské pahorkatiny a Křemešnické vrchoviny.
- Mírně teplá oblast MT9 se nachází v centru Hornosázavské pahorkatiny.
- Mírně teplá oblast MT7 lemuje okraje Českomoravské a Brdské vrchoviny při okrajích Středočeského kraje.
- Mírně teplá oblast MT5 leží v oblasti Vlašimské pahorkatiny a Brdské vrchoviny ve vyšších nadmořských výškách.
- Mírně teplá oblast MT4 zasahuje pouze do nejzápadnějšího cípu kraje.
- Vrcholová oblast Brdské vrchoviny a část Vlašimské pahorkatiny jihozápadně od obce Sedlec – Prčice patří k chladné oblasti CH7, po okrajích se táhne mírně teplá oblast MT3.

Teplotní a srážkové charakteristiky jednotlivých oblastí jsou uvedeny v následující tabulce a přehledu.

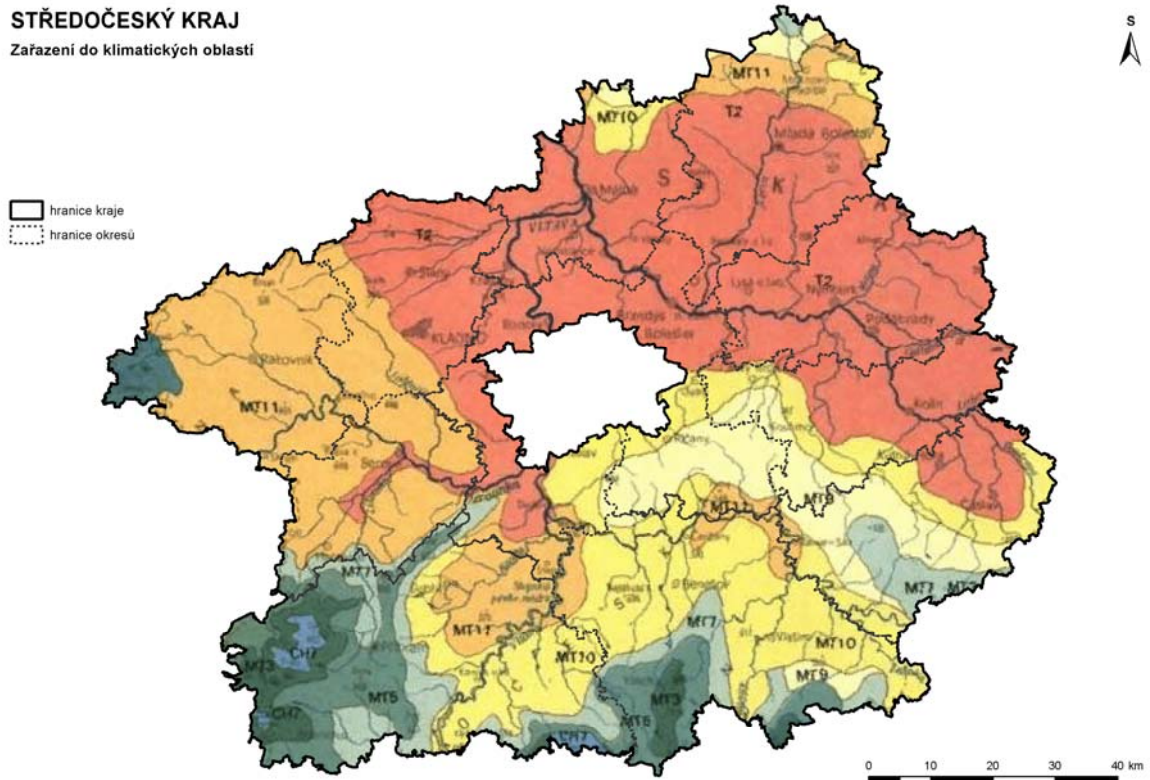
- **T2** – charakteristické je dlouhé suché a teplé léto, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **MT11** – charakteristické je dlouhé léto, teplé a suché, přechodné období krátké s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, zima je krátká, mírně teplá a velmi suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **MT10** – Dlouhé léto, teplé a mírně suché. Krátké přechodné období s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Krátká zima mírně teplá a velmi suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.

- **MT9** – Dlouhé léto, teplé a suché až mírně suché, přechodné období krátké s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Zima krátká, suchá a mírná, s krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **MT7** – Normálně dlouhé, mírné, mírně suché léto, přechodné období krátké s mírným jarem a mírně teplým podzimem. Zima normálně dlouhá, mírně teplá, suchá až mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **MT5** – Normální až krátké léto, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, přechodné období normální až dlouhé, s mírným jarem a mírným podzimem. Zima normálně dlouhá, mírně chladná, suchá až mírně suchá s normální až krátkou sněhovou pokrývkou.
- **MT4** – Léto je krátké, mírné, suché až mírně suché, přechodné období je také krátké s mírným jarem a mírným podzimem. Zima je normálně dlouhá, mírně teplá a suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **MT3** – Krátké léto, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, přechodné období normální až dlouhé, s mírným jarem a mírným podzimem. Zima normálně dlouhá, mírná až mírně chladná, suchá až mírně suchá s normálním až krátkým trváním sněhové pokrývky.
- **CH7** – Velmi krátké až krátké léto, mírně chladné a vlhké, přechodné období dlouhé, mírně chladné jaro a mírný podzim. Zima dlouhá, mírná, mírně vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky.

Tab. A.2 Základní charakteristiky klimatických oblastí na území Středočeského kraje

Klimatické charakteristiky:	MT11	MT10	MT9	MT7	MT5	MT4	MT3	T2	CH7
Počet letních dnů	40-50	40-50	40-50	30-40	30-40	20-30	20-30	50-60	10-30
Počet dnů s teplotou vyšší než 10°C	140-160	140-160	140-160	140-160	140-160	140-160	120-140	160-170	120-140
Počet mrazových dnů	110-130	110-130	110-130	110-130	130-140	110-130	130-160	100-110	140-160
Počet ledových dnů	30-40	30-40	30-40	40-50	40-50	40-50	40-50	30-40	50-60
Průměrná teplota v lednu	-2 až -3	-2 až -3	-3 až -4	-2 až -3	-4 až -5	-2 až -3	-3 až -4	-2 až -3	-3 až -4
Průměrná teplota v dubnu	7 až 8	7 až 8	6 až 7	6 až 7	6 až 7	6 až 7	6 až 7	8 až 9	4 až 6
Průměrná teplota v červenci	17 až 18	17 až 18	17 až 18	16 až 17	16-17	16 až 17	16 až 17	18 až 19	15 až 16
Průměrná teplota v říjnu	7 až 8	7 až 8	7 až 8	7 až 8	6 až 7	6 až 7	6 až 7	7 až 9	6 až 7
Počet dnů se srážkami 1 mm a více	90-100	110-120	100-120	110-120	100-120	110-120	110-120	90-100	120-130
Úhrn srážek ve vegetačním období	350-400	400-450	400-450	400-450	350-450	350-450	350-450	350-400	500-600
Úhrn srážek v zimním období	200-250	200-250	250-300	250-300	250-300	250-300	250-300	200-300	350-400
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	50-60	50-60	60-80	60-80	60-100	60-80	60-100	40-50	100-120
Počet jasných dnů	120-150	120-150	120-150	120-150	120-150	150-160	120-150	120-140	150-160
Počet zatažených dnů	40-50	40-50	40-50	40-50	50-60	40-50	40-50	40-50	40-50

Obr. A.1. Rozdělení zóny Středočeský kraj do klimatických oblastí dle Quitta, 1971

A.1.5. Lokace měst

Na území Středočeského kraje se nachází 80 měst. V následující tabulce je uveden jejich přehled v řazení podle velikosti (počtu obyvatel). Největším městem je Kladno s téměř 70 tisíci obyvatel.

Tab. A.3 Města Středočeského kraje

Města	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Výměra (ha)	Počet obyvatel (k 26.3.2011)
Kladno	Kladno	3 697	69 178
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	2 895	44 778
Příbram	Příbram	3 341	34 022
Kolín	Kolín	3 499	31 207
Kutná Hora	Kutná Hora	3 304	20 839
Mělník	Mělník	2 497	19 612
Beroun	Beroun	3 131	18 741
Kralupy nad Vltavou	Kralupy nad Vltavou	2 190	18 453
Brandýs n.L.-S.Boleslav	Brandýs n.L.-S.Boleslav	2 265	17 683
Rakovník	Rakovník	1 850	16 731
Neratovice	Neratovice	2 002	16 622
Benešov	Benešov	4 687	16 484
Slaný	Slaný	3 511	15 306
Nymburk	Nymburk	2 053	14 782
Poděbrady	Poděbrady	3 370	14 005
Říčany	Říčany	2 581	13 637
Vlašim	Vlašim	4 144	11 923
Čelákovice	Brandýs n.L.-S.Boleslav	1 587	11 638
Čáslav	Čáslav	2 646	10 100
Milovice	Milovice	2 832	9 607
Lysá nad Labem	Lysá nad Labem	3 366	8 775
Dobříš	Dobříš	5 342	8 603
Mnichovo Hradiště	Mnichovo Hradiště	3 432	8 355
Roztoky	Černošice	844	7 767
Sedlčany	Sedlčany	3 646	7 603
Hostivice	Černošice	1 449	7 399
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	3 547	7 387
Králův Dvůr	Beroun	1 525	6 916
Český Brod	Český Brod	1 971	6 914
Hořovice	Hořovice	955	6 841
Černošice	Černošice	906	6 379
Úvaly	Brandýs n.L.-S.Boleslav	1 097	6 018
Stochov	Kladno	948	5 622
Odolena Voda	Brandýs n.L.-S.Boleslav	1 123	5 582
Týnec nad Sázavou	Benešov	2 574	5 561
Nové Strašecí	Rakovník	1 337	5 246
Kosmonosy	Mladá Boleslav	1 133	5 033
Bakov nad Jizerou	Mladá Boleslav	2 701	5 026
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	6 320	4 979
Zruč nad Sázavou	Kutná Hora	1 642	4 882
Rudná	Černošice	819	4 670
Votice	Votice	3 640	4 579
Mníšek pod Brdy	Černošice	2 650	4 547
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	5 298	4 473

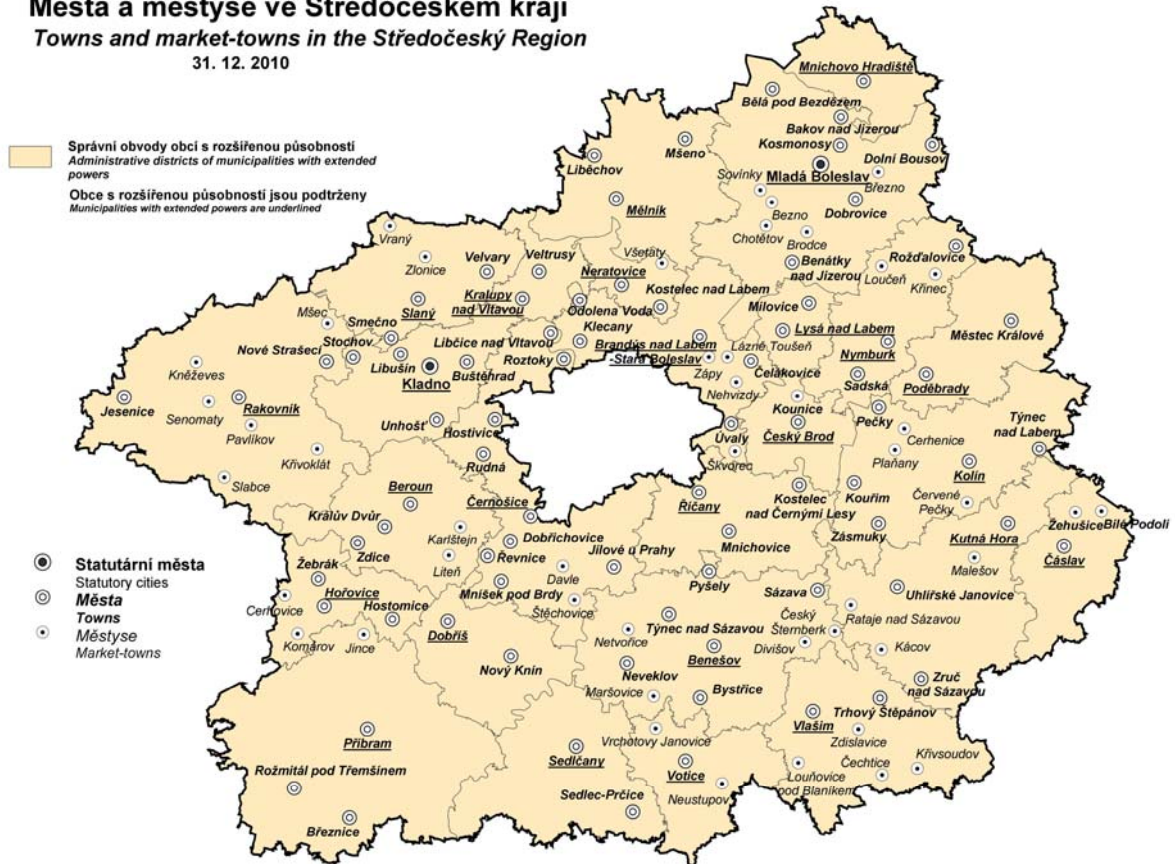

Města	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Výměra (ha)	Počet obyvatel (k 26.3.2011)
Pečky	Kolín	1 076	4 472
Bystřice	Benešov	6 337	4 256
Jílové u Prahy	Černošice	1 625	4 256
Zdice	Beroun	1 380	4 055
Unhošť	Kladno	1 741	4 031
Sázava	Benešov	2 041	3 766
Březnice	Příbram	1 945	3 606
Kostelec nad Černými Lesy	Říčany	1 771	3 604
Kostelec nad Labem	Neratovice	1 556	3 513
Dobřichovice	Černošice	1 091	3 326
Dobruška	Mladá Boleslav	2 463	3 282
Libčice nad Vltavou	Černošice	710	3 282
Sadská	Nymburk	1 641	3 266
Řevnice	Černošice	1 014	3 141
Mnichovice	Říčany	831	3 094
Uhlířské Janovice	Kutná Hora	2 543	3 077
Velvary	Slaný	1 809	2 971
Libušín	Kladno	948	2 922
Městec Králové	Poděbrady	1 988	2 908
Klecany	Brandýs n. L.-S.Boleslav	1 017	2 906
Buštěhrad	Kladno	761	2 859
Sedlec-Prčice	Sedlčany	6 411	2 837
Dolní Bousov	Mladá Boleslav	2 430	2 580
Neveklov	Benešov	5 445	2 501
Žebrák	Hořovice	851	2 163
Týnec nad Labem	Kolín	1 569	2 011
Veltrusy	Kralupy nad Vltavou	801	1 927
Smečno	Slaný	962	1 920
Nový Knín	Dobříš	2 962	1 900
Kouřim	Kolín	1 440	1 851
Zásmuky	Kolín	2 411	1 815
Pyšely	Benešov	1 282	1 659
Hostomice	Hořovice	2 827	1 653
Mšeno	Mělník	2 670	1 493
Trhový Štěpánov	Vlašim	2 890	1 350
Liběchov	Mělník	1 178	1 038

Poloha uvedených měst včetně městysů je patrná z obrázku A.2.

Obr. A.2. Města a městyse ve Středočeském kraji (zdroj: ČSÚ)

Města a městyse ve Středočeském kraji
Towns and market-towns in the Středočeský Region
31. 12. 2010

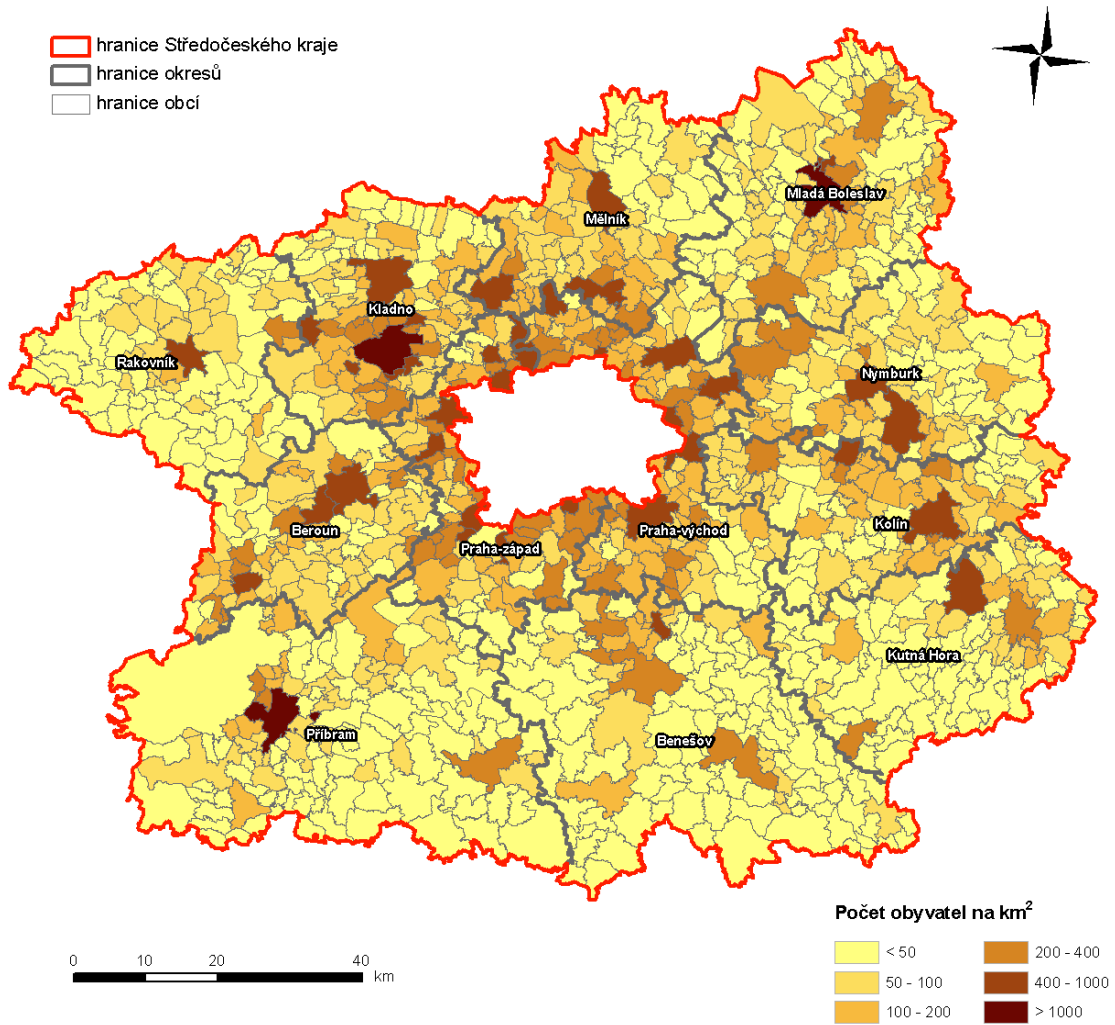

A.1.6. Hustota zástavby

Obr. A.3 znázorňuje rozložení hustoty obyvatelstva v obcích a okresech Středočeského kraje. Průměrná hustota osídlení je 104 obyv.km⁻², avšak tento ukazatel se v jednotlivých oblastech Středočeského kraje značně liší. Nej hustěji osídlenými oblastmi jsou Příbram, Kladno a Mladá Boleslav (nad 1 000 obyv.km⁻²), v ostatních správních centrech se hustota obyvatel pohybuje od 400 do 1 000 obyv.km⁻². Nejvyšší hustota obyvatel je v blízkosti Prahy a dále v okolí hlavních dopravních tahů směrem od Prahy. Nejnížší hustotu obyvatelstva má Vojenský újezd Brdy (0,13 obyv.km⁻²).

Nejvyšší hustotu osídlení má okres Praha-západ (226 obyv.km⁻²), dále Kladno (213 obyv.km⁻²), Praha-východ a Kolín (cca 160 obyv.km⁻²). Okresy s nejnižší hustotou obyvatelstva jsou Rakovník, Benešov a Příbram (62 – 66 obyv.km⁻²).

Obr. A.3. Hustota osídlení v okresech a obcích Středočeského kraje

A.2. Popis způsobu posuzování úrovně znečištění a umístění stacionárního měření

A.2.1. Popis způsobu posuzování úrovně znečištění

Na území Středočeského kraje bylo v roce 2010 provozováno 30 měřicích stanic imisního monitoringu na 20 lokalitách. Z toho 14 stanic provozoval Zdravotní ústav se sídlem v Kolíně, 15 stanic Český hydrometeorologický ústav a jednu stanicí společnost Česká rafinérská a.s.

Na území Středočeského kraje je v současnosti prováděno pravidelné měření imisních koncentrací znečišťujících látek pomocí následujících měřicích programů:

- automatizovaný měřicí program – 9 stanic
- manuální měřicí program – 11 stanic
- měření těžkých kovů v PM_{10} – 8 stanic
- měření aromatických uhlovodíků – 2 stanice

Z hlediska počtu měřených látek se na 18 stanicích měří koncentrace PM_{10} (na dvou z nich také $PM_{2,5}$), na 19 stanicích koncentrace oxidu siřičitého a na 16 stanicích koncentrace oxidů dusíku. Těžké kovy jsou měřeny na 8 stanicích, na všech se přitom měří obsah těžkých kovů v PM_{10} . Koncentrace ozónu jsou měřeny na 4 stanicích a koncentrace polycyklických aromatických uhlovodíků na dvou stanicích.

Naprostá většina měřicích stanic se nachází na Kladensku (Kladno - 8 stanic, okolní obce další 4 stanice), 14 stanic se nachází v dalších městech Středočeského kraje (Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Příbram, Sedlčany, Veltrusy), další 4 stanice se nacházejí ve venkovských a přírodních oblastech (Broumy, Ondřejov, Rožďalovice, Tobolka-Čertovy schody).

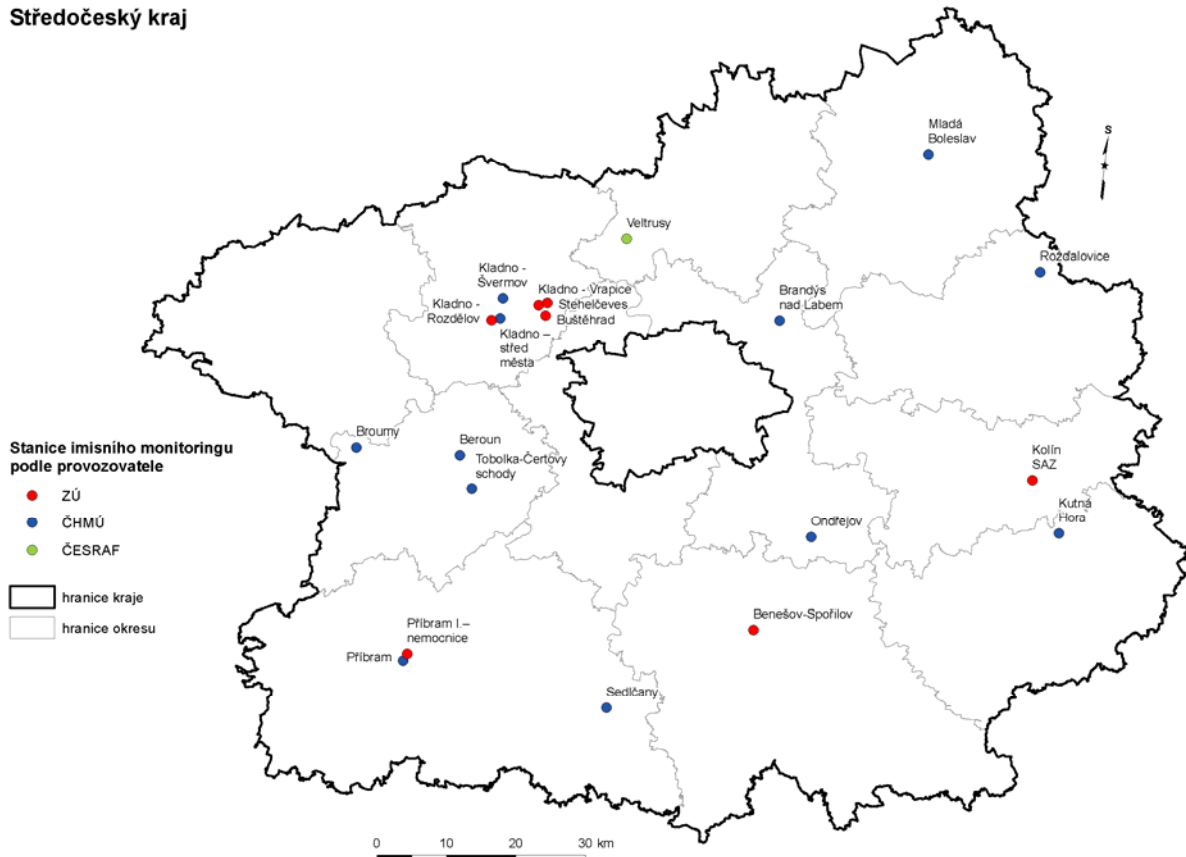
Český hydrometeorologický ústav provádí kromě měření také modelová vyhodnocení kvality ovzduší na území ČR, na jejichž základě jsou vyhlášovány oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší.

A.2.2. Umístění měřicích stanic

Umístění stanic imisního monitoringu je uvedeno na obrázku A.4. Tabulka A.4. pak uvádí přehled všech stanic spolu s jejich geografickými souřadnicemi.

Obr. A.4. Umístění stanic imisního monitoringu

Středočeský kraj

Tab. A.4. Seznam a popis stanic imisního monitoringu ve Středočeském kraji

Číslo/ Kód	Lokalita	Souřadnice (JTSK)		Typ	Klasifikace*	Provozovatel	Látky
		X	Y				
467 SBNSM	Benešov- Spořilov	-728170	-1078838	Manuální měřicí program	B/U/R	ZÚ	NO ₂ , SO ₂ , NO _x , PM ₁₀ , SPM
1698 SBNS0				Měření TK v PM ₁₀			Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
1140 SBERA	Beroun	-770495	-1053589	Automatizovaný měřicí program	T/U/RCI	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , PM _{2,5} , PM ₁₀ , CO, SPM
1223 SBROM	Broumy	-785409	-1052410	Manuální měřicí program	B/R/AN- REG	ČHMÚ	SO ₂ , NO ₂ ,
1771 STCSA	Tobolka-Čer- tovy schody	-768791	-1058404	Automatizovaný měřicí program	B/R/AN	ČHMÚ	NO, NO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM _{2,5}
1454 SKLMA	Kladno-střed města	-764673	-1033727	Automatizovaný měřicí program	B/U/R	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , O ₃ , PM _{2,5} , PM ₁₀ , BZN, TLN, EBZN, MPXY, OXY
1455 SKLSA	Kladno- Švermov	-764269	-1030870	Automatizovaný měřicí program	B/U/RI	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , PM ₁₀
1617 SKLSP				Měření PAH			B(b)F, B(k)F, B(a)P, I123cdP, DbahA, BghiPRL, COR
1616 SKLS0				Měření TK v PM ₁₀			Ni, As, Pb, Mn, Cu, Cd

Číslo/ Kód	Lokalita	Souřadnice (JTSK)		Typ	Klasifikace*	Provozovatel	Látky
		X	Y				
471 SKLRM 1702 SKLR0	Kladno- Rozdělov	-765945	-1034047	Manuální měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/S/R	ZÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , NO _x , SPM Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
595 SBUSM 1743 SBUS0	Buštěhrad	-758130	-1033373	Manuální měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/U/R	ZÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , NO _x , SPM Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
662 SKLCM 1744 SKLC0	Kladno- Vrapice	-759135	-1031827	Manuální měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/S/I	ZÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , NO _x , SPM Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
663 SSTEM 1745 SSTE0	Stehelčevy	-757911	-1031533	Manuální měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/S/R	ZÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , NO _x , SPM Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
1191 SKOAA 1703 SKOA0	Kolín SAZ	-687981	-1057191	Automatizovaný měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/U/R	ZÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , PM ₁₀ , CO Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb
1494 SKUHM	Kutná Hora	-684128	-1064902	Manuální měřicí program	B/S/R	ČHMÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀
792 SVELA	Veltrusy	-746497	-1022333	Automatizovaný měřicí program	I/S/RI	ČESRAF	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , PM ₁₀ , BZN, TLN, EBZN, MPXY, OXY, SPM
1437 SMBOA	Mladá Boleslav	-702947	-1010076	Automatizovaný měřicí program	B/U/R	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM ₁₀
1337 SROZM	Rožďalovice	-686830	-1027073	Manuální měřicí program	B/R/A-NCI	ČHMÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO _x , SPM
1492 SBRLM 1643 SBRLP	Brandýs nad Labem	-724398	-1034083	Manuální měřicí program Měření PAH	B/S/R	ČHMÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ B(b)F, B(k)F, B(a)P, I123cdP, DBahA, BghiPRL, COR
1108 SONRA	Ondřejov	-719852	-1065423	Automatizovaný měřicí program	B/R/N-REG	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , O ₃ , PM ₁₀ , CO, SPM
1508 SPRIA	Příbram	-778690	-1083251	Automatizovaný měřicí program	T/U/R	ČHMÚ	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , PM ₁₀
1493 SSDLM	Sedlčany	-749406	-1090108	Manuální měřicí program	B/S/RN	ČHMÚ	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀
463 SPROM 1707 SPRO0	Příbram I.- nemocnice	-778110	-1082304	Manuální měřicí program Měření TK v PM ₁₀	B/U/NR	ZÚ	PM ₁₀ , SO ₂ , NO _x , SPM Cr, Ni, Cd, Mn, As, Pb

* Klasifikace stanic:

Lokalita: T – dopravní, I – průmyslová, B – pozadřová

Zóna: U – městská, S – předměstská, R – venkovská

Typ stanice: R – obytná, C – obchodní, I – průmyslová, A – zemědělská, N – přírodní, NCI – příměstská, REG – regionální

A.3. Informace o charakteru cílů vyžadujících ochranu

Hlavním cílem realizace opatření, obsažených v tomto programu ke zlepšení kvality ovzduší, je ochrana zdraví obyvatel žijících na území Středočeského kraje. Prioritním cílem, vyžadujícím ochranu, jsou tedy obyvatelé trvale žijící v obcích Středočeského kraje. Základní přehled o rozložení obyvatelstva v kraji je uveden v kapitole A.1. (lokace měst, hustota zástavby), v kapitole A.4. jsou pak vyhodnoceny podrobnější informace o počtu obyvatel dotčených zvýšenými úrovněmi imisní zátěže.

Dalším cílem ochrany jsou pak některé hodnotné přírodě blízké ekosystémy. Nejvýznamnější z nich jsou vymezeny jako chráněné krajinné oblasti, kterých se na území Středočeského kraje nachází (nebo do něj zasahuje) celkem pět o rozloze téměř 88 000 ha: CHKO Blaník, Český kras, Český ráj, Kokořínsko a Křivoklátsko (také biosférická rezervace). Dále se zde vyskytuje 226 maloplošných chráněných území o cca 12 500 ha. Maloplošná chráněná území zahrnují 16 NPP, 16 NPR, 115 PP a 79 PR. Na území kraje se nenachází žádný národní park. Dalším významnou plochou je souvislý lesní komplex v pohoří Brd. Co se týče počtu Evropsky významných lokalit (EVL) a ptačích oblastí (PO) soustavy Natura 2000 na území Středočeského kraje, nachází se zde 175 EVL a 5 PO.

Překračováním limitu NO_x jsou dotčena území CHKO, při jejichž hranici prochází některá z dálnic nebo rychlostních silnic, konkrétně:

- CHKO Český kras – území při dálnici D5 v Berouně a oblast při hranici Prahy
- CHKO Křivoklátsko – území při dálnici D5 v úseku Zdice – Žebrák

Podrobnější informace o počtu obyvatel dotčených zvýšenými úrovněmi znečištění ovzduší jsou uvedeny v následující kapitole.

A.4. Odhad rozlohy znečištěných oblastí a velikosti exponované skupiny obyvatelstva

A.4.1. Vymezení a rozloha oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší

Jak již bylo uvedeno, vydává Ministerstvo životního prostředí každoročně vymezení tzv. oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. Vymezení těchto oblastí se provádí na úrovni správních území stavebních úřadů. Výstupem je seznam, v němž je pro každé území stavebního úřadu uveden procentuelní podíl plochy s překročením imisního limitu každé znečišťující látky. Podkladem pro vymezení těchto oblastí je analýza prováděná Českým hydrometeorologickým ústavem. Výstupy této analýzy jsou od r. 2005 publikovány na internetových stránkách ČHMÚ (pro rok 2005 pouze celkové překročení, od r. 2006 i jednotlivé polutanty).

V následujících tabulkách je uvedeno vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na základě údajů za rok 2010 a překročení cílových imisních limitů (bez ozónu) pro rok 2010.

Tab. A.5. Vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší – rok 2010

Stavební úřad	PM ₁₀ – roční	PM ₁₀ – 24hod	NO ₂ – roční	Souhrn
	% plochy s překročením limitu			
Městský úřad Beroun	4,3	-	0,4	4,8
Městský úřad Zdice	2,2	-	-	2,2
Městský úřad Králův Dvůr	2,1	-	-	2,1
Magistrát města Kladna	17,5	5,0	-	17,5
Městský úřad Slaný	7,7	-	-	7,7
Městský úřad Unhošť	3,0	-	-	3,0
Městský úřad Velvary	96,5	-	-	96,5
Městský úřad Zlonice	21,0	-	-	21,0
Městský úřad Český Brod	1,6	-	-	1,6
Městský úřad Kostelec nad Labem	100	-	-	100
Městský úřad Kralupy nad Vltavou	96,3	-	-	96,3
Městský úřad Mělník	94,0	-	-	94,0
Městský úřad Mšeno	55,4	-	-	55,4
Městský úřad Neratovice	100	-	-	100
Městský úřad Všetaty	100	-	-	100
Městský úřad Veltrusy	100	-	-	100
Městský úřad Byšice	100	-	-	100
Městský úřad Bakov nad Jizerou	81,4	-	-	81,4
Městský úřad Benátky nad Jizerou	100	-	-	100
Městský úřad Bělá pod Bezdězem	12,5	-	-	12,5
Městský úřad Dobruška	54,8	-	-	54,8
Městský úřad Dolní Bousov	10,7	-	-	10,7
Městský úřad Mladá Boleslav	84,7	-	-	84,7
Městský úřad Mnichovo Hradiště	19,1	-	-	19,1
Městský úřad Kosmonosy	85,5	-	-	85,5
Městský úřad Bezno	100	-	-	100
Městský úřad Březno	72,2	-	-	72,2
Městský úřad Kněžmost	33,2	-	-	33,2
Městský úřad Lysá nad Labem	100	-	-	100
Městský úřad Nymburk	58,4	-	-	58,4
Městský úřad Sadská	45,0	-	-	45,0
Městský úřad Rožďalovice	21,7	-	-	21,7
Městský úřad Milovice	100	-	-	100
Městský úřad Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	53,7	-	-	53,7
Městský úřad Čelákovice	42,9	-	-	42,9
Městský úřad Klecany	64,9	-	-	64,9

Stavební úřad	PM ₁₀ – roční	PM ₁₀ – 24hod	NO ₂ – roční	Souhrn
	% plochy s překročením limitu			
Městský úřad Libeznice	70,4	-	-	70,4
Městský úřad Odolena Voda	98,9	-	-	98,9
Městský úřad Černošice	11,6	-	-	11,6
Městský úřad Hostivice	10,2	-	-	18,5
Městský úřad Libice nad Vltavou	86,2	-	-	86,2
Městský úřad Mníšek pod Brdy	0,1	-	-	0,1
Městský úřad Roztoky	70,6	-	-	70,6
Městský úřad Jesenice	1,9	-	-	1,9
Obecní úřad Velké Přílepy	7,0	-	-	7,0
Obecní úřad Průhonice	1,2	-	18,0	18,0
Městský úřad Rudná	5,0	-	1,7	5,0
Obecní úřad Dolní Břežany	0,1	-	-	0,1
Městský úřad Řevnice	15,8	-	-	15,8
Obecní úřad Velké Přílepy	7,0	-	-	7,0
Městský úřad Dobříchovice	14,5	-	-	14,5
Městský úřad Sedlčany	1,3	-	-	1,3
Městský úřad Nové Strašecí	0,7	-	-	0,7
Městský úřad Rakovník	1,8	-	-	1,8
Městský úřad Jesenice	6,0	-	-	6,0

Tab. A.6. Překročení cílových imisních limitů – rok 2010 (bez ozónu)

Stavební úřad	Benzo(a)pyren	Arsen	Souhrn
	% plochy s překročením limitu		
Městský úřad Benešov	2,3	-	2,3
Městský úřad Týnec nad Sázavou	1,7	-	1,7
Městský úřad Vlašim	0,8	-	0,8
Městský úřad Votice	0,2	-	0,2
Městský úřad Bystřice	5,5	-	5,5
Obecní úřad Čerčany	29,6	-	29,6
Městský úřad Beroun	15,4	-	15,4
Městský úřad Hořovice	18,6	-	18,6
Městský úřad Zdice	14,1	-	14,1
Městský úřad Žebrák	24,0	-	24,0
Městský úřad Králův Dvůr	5,2	-	5,2
Magistrát města Kladna	72,6	2,5	72,6
Městský úřad Slaný	25,0	-	25,0
Městský úřad Stochov	60,7	-	60,7
Městský úřad Unhošť	47,0	-	47,0
Městský úřad Velvary	4,9	-	4,9
Úřad městyse Zlonice	5,6	-	5,6
Městský úřad Český Brod	18,9	-	18,9

Stavební úřad	Benzo(a)pyren	Arsen	Souhrn
	% plochy s překročením limitu		
Městský úřad Kolín	39,5	-	39,5
Městský úřad Týnec nad Labem	15,5	-	15,5
Městský úřad Pečky	54,3	-	54,3
Městský úřad Zruč nad Sázavou	2,1	-	2,1
Obecní úřad Záboří nad Labem	16,3	-	16,3
Městský úřad Kostelec nad Labem	100	-	100
Městský úřad Kralupy nad Vltavou	51,8	-	51,8
Městský úřad Mělník	32,0	-	32,0
Městský úřad Neratovice	99,9	-	99,9
Úřad městyse Všetaty	93,3	-	93,3
Městský úřad Veltrusy	87,7	-	87,7
Obecní úřad Byšice	13,5	-	13,5
Městský úřad Bakov nad Jizerou	9,0	-	9,0
Městský úřad Benátky nad Jizerou	45,4	-	45,4
Městský úřad Bělá pod Bezdězem	7,4	-	7,4
Městský úřad Dobruška	2,5	-	2,5
Magistrát města Mladá Boleslav	13,9	-	13,9
Městský úřad Mnichovo Hradiště	3,2	-	3,2
Městský úřad Kosmonosy	57,6	-	57,6
Městský úřad Lysá nad Labem	85,4	-	85,4
Městský úřad Městec Králové	2,5	-	2,5
Městský úřad Nymburk	64,9	-	64,9
Městský úřad Poděbrady	83,6	-	83,6
Městský úřad Sadská	98,3	-	98,3
Obecní úřad Rožďalovice	0,4	-	0,4
Městský úřad Milovice	51,5	-	51,5
Městský úřad Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	100	-	100
Městský úřad Čelákovice	100	-	100
Městský úřad Říčany	44,5	-	44,5
Městský úřad Úvaly	79,6	-	79,6
Městský úřad Klecany	100	-	100
Obecní úřad Líbeznice	100	-	100
Městský úřad Mnichovice	18,9	-	18,9
Městský úřad Odolena Voda	100	-	100
Obecní úřad Velké Popovice	6,0	-	6,0
Městský úřad Kostelec nad Černými Lesy	1,5	-	1,5
Městský úřad Černošice	36,7	-	36,7
Městský úřad Hostivice	100	-	100
Městský úřad Jílové u Prahy	1,1	-	1,1
Městský úřad Libčice nad Vltavou	45,9	-	45,9
Městský úřad Mnišek pod Brdy	3,7	-	3,7

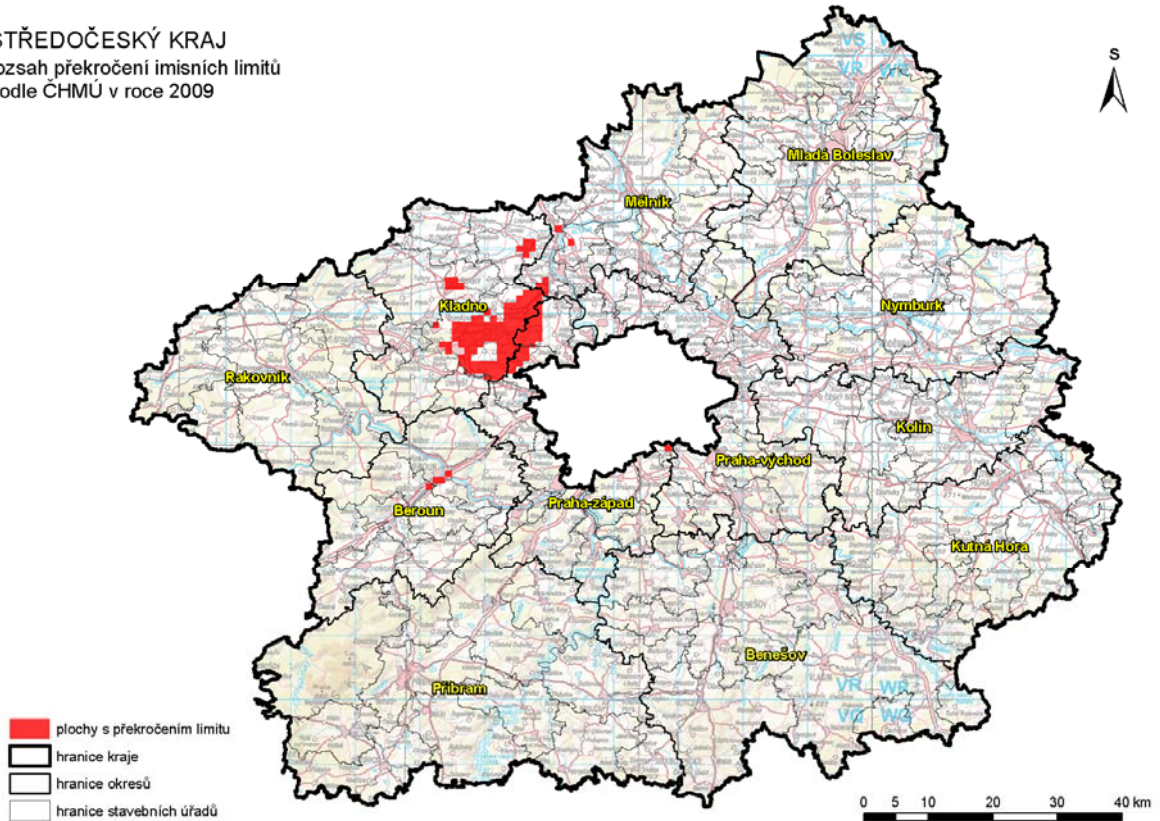
Stavební úřad	Benzo(a)pyren	Arsen	Souhrn
	% plochy s překročením limitu		
Městský úřad Roztoky	100	-	100
Obecní úřad Jesenice	35,9	-	35,9
Obecní úřad Průhonice	100	-	100
Městský úřad Rudná	75,3	-	75,3
Obecní úřad Dolní Břežany	27,1	-	27,1
Městský úřad Řevnice	23,2	-	23,2
Obecní úřad Velké Přílepy	77,1	-	77,1
Městský úřad Dobříchovice	24,3	-	24,3
Městský úřad Březnice	0,6	-	0,6
Městský úřad Dobříš	2,0	-	2,0
Městský úřad Příbram	11,3	-	11,3
Městský úřad Rožmitál pod Třemšínem	1,1	-	1,1
Městský úřad Sedlčany	2,5	-	2,5
Obecní úřad Petrovice	0,1	-	0,1
Městský úřad Nové Strašecí	5,9	-	5,9
Městský úřad Rakovník	2,6	-	2,6

Obrázky A.5 – A.8 uvádějí grafickou prezentaci vymezení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší za roky 2009 a 2010, a to pro imisní limity a pro cílové imisní limity. Jedná se o výstupy mapování imisní zátěže prováděné Českým hydrometeorologickým ústavem pro účely vymezení OZKO.

Mezi roky 2009 a 2010 došlo na území Středočeského kraje k výraznému zvětšení rozsahu oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. Z obrázků je patrné, že v roce 2009 je vymezenou plochou se zhoršenou kvalitou ovzduší (tj. s překročením imisních limitů) především oblast Kladenska. V roce 2010 vymezená oblast zasahuje okresy severně od Prahy, a to nejvíce okres Mělník a Mladá Boleslav, dále pak severní část okresu Praha-východ a Kladno a západní část okresu Nymburk. Také rozsah oblastí s překročením cílových imisních limitů byl v roce 2009 výrazně menší než v roce 2010, kdy vymezené plochy OZKO zasahují okresy Kladno, Mělník, Nymburk, Praha-východ a Praha-západ a dále okolí frekventovaných komunikací jako např. dálnici D1 v blízkosti Prahy, D5 z Prahy do Berouna nebo silnici R10 z Prahy směrem na Mladou Boleslav.

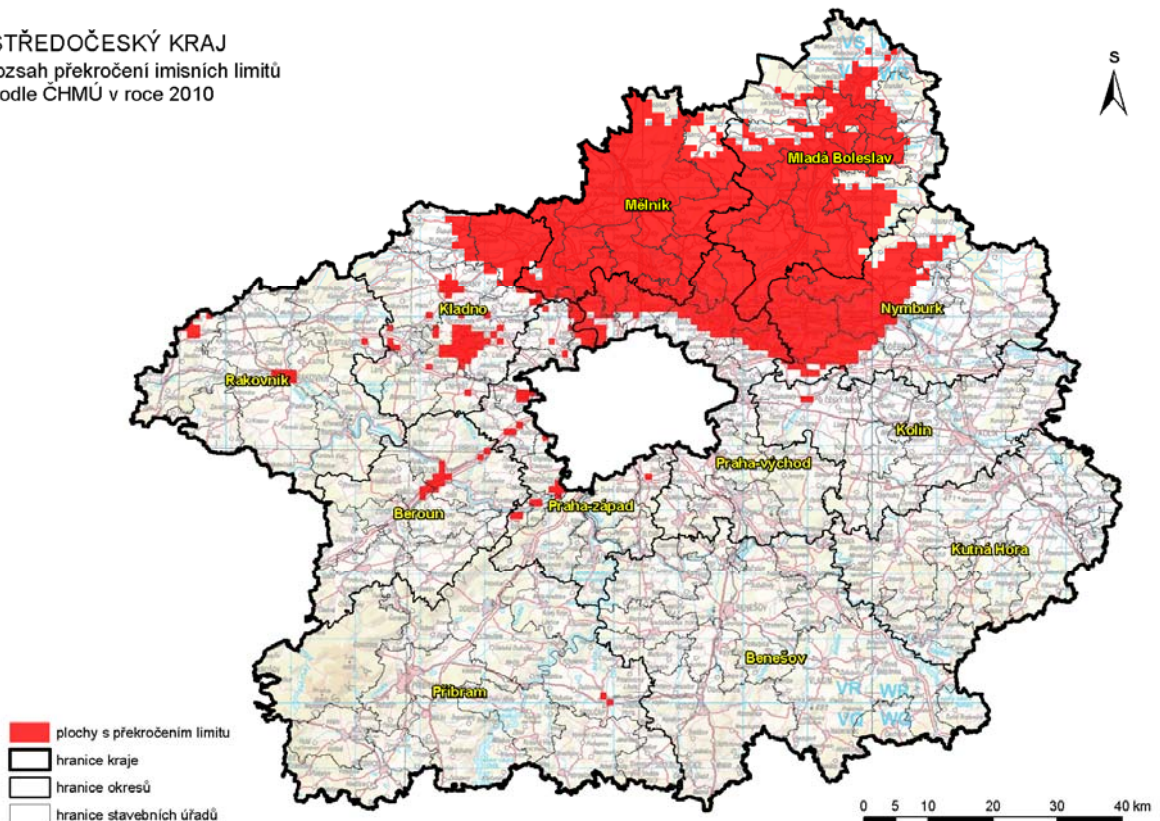
Obr. A.5. Plochy překročení imisních limitů v roce 2009

STŘEDOČESKÝ KRAJ
rozsah překročení imisních limitů
podle CHMÚ v roce 2009

Obr. A.6. Plochy překročení imisních limitů v roce 2010

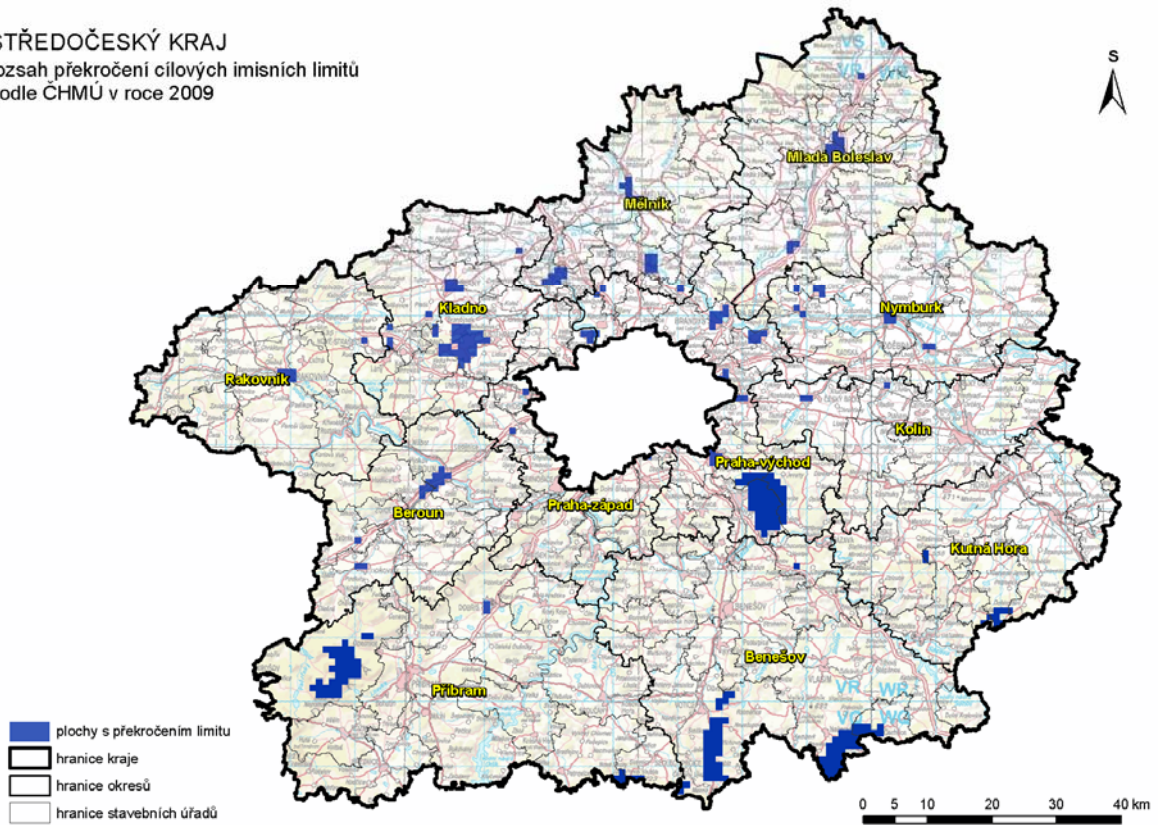
STŘEDOČESKÝ KRAJ
rozsah překročení imisních limitů
podle CHMÚ v roce 2010

Obr. A.7. Plochy překročení cílových imisních limitů v roce 2009

STŘEDOČESKÝ KRAJ

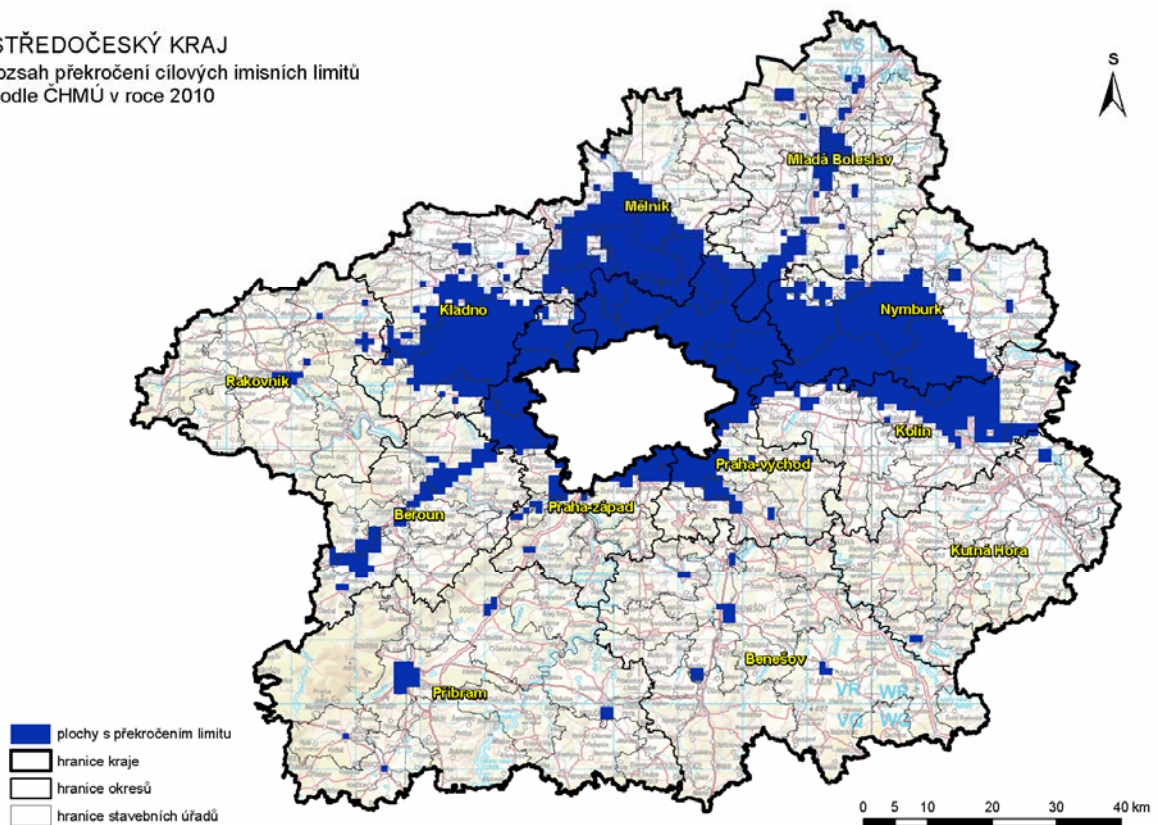
rozsah překročení cílových imisních limitů
podle CHMÚ v roce 2009

Obr. A.8. Plochy překročení cílových imisních limitů v roce 2010

STŘEDOČESKÝ KRAJ

rozsah překročení cílových imisních limitů
podle CHMÚ v roce 2010

V následující tabulce jsou uvedeny údaje o rozsahu překročení imisních limitů a cílových imisních limitů pro roky 2009 a 2010 dle údajů ČHMÚ a MŽP. Pro analýzu byla použita data ČHMÚ ve formě vrstvy geografického informačního systému.

Tab. A.7. Plošný rozsah překročení limitů pro ochranu zdraví lidí na území Středočeského kraje v letech 2009 a 2010

Znečišťující látka	Doba průměrování	Rozsah překročení limitů			
		km ²		v % rozlohy kraje	
		2009	2010	2009	2010
Oxid dusičitý	1 hodina	-	-	-	-
Oxid dusičitý	kalendářní rok	2,4	2,0	0,02	0,02
Benzen	kalendářní rok	-	-	-	-
Oxid siřičitý	1 hodina	-	-	-	-
Oxid siřičitý	24 hodin	-	-	-	-
Oxid uhelnatý	max. denní 8hodinový průměr	-	-	-	-
PM ₁₀	24 hodin	141,0	2 031,6	1,28	18,44
PM ₁₀	kalendářní rok	1,0	12,0	0,01	0,11
PM _{2,5}	kalendářní rok	-	-	-	-
Olovo	kalendářní rok	-	-	-	-
Arsen	kalendářní rok	1,0	6,0	0,01	0,05
Kadmium	kalendářní rok	-	-	-	-
Nikl	kalendářní rok	-	-	-	-
Benzo(a)pyren	kalendářní rok	153,0	2 101,5	1,39	19,08
Troposférický ozón	max. denní 8hodinový průměr	177,9	3,0	1,61	0,03
Imisní limity celkem		143,4	2 032,6	1,30	18,45
Cílové imisní limity bez ozónu celkem		148,8	2 101,5	1,35	19,08
Cílové imisní limity vč. ozónu celkem		326,7	7 024,8	2,97	63,77

A.4.2. Velikost exponované skupiny obyvatelstva

Následně byla provedena analýza počtu obyvatel dotčených překročením limitu. Pro tuto analýzu byly použity vektorové vrstvy zástavby a údaje o počtu obyvatel v obcích Středočeského kraje dle Českého statistického úřadu. Zástavbě každé obce byl přiřazen údaj o počtu obyvatel a pomocí nástrojů geografické analýzy byla vypočtena poměrná část plochy obce dotčená překročením limitu. To znamená, že analýza zohledňuje rozdílnou hustotu osídlení jednotlivých obcí, v rámci zástavby obce se však již uvažuje s rovnoměrným rozložením obyvatelstva.

Tab. A.8. Počet obyvatel dotčených překročením limitů pro ochranu zdraví lidí na území Středočeského kraje v letech 2009 a 2010

Znečišťující látka	Doba průměrování	Počet obyvatel v oblastech s překročením limitů			
		tis. obyvatel		% z celkového počtu	
		2009	2010	2009	2010
Oxid dusičitý	1 hodina	-	-	-	-
Oxid dusičitý	Kalendářní rok	3,2	1,5	0,26	0,11
Benzen	Kalendářní rok	-	-	-	-
Oxid siřičitý	1 hodina	-	-	-	-
Oxid siřičitý	24 hodin	-	-	-	-
Oxid uhelnatý	max. denní 8hodinový průměr	-	-	-	-
PM ₁₀	24 hodin	85,1	499,4	6,73	39,48
PM ₁₀	Kalendářní rok	0,7	22,3	0,06	1,76
PM _{2,5}	kalendářní rok	-	-	-	-
Olovo	Kalendářní rok	-	-	-	-
Arsen	Kalendářní rok	1,2	9,9	0,10	0,78
Kadmium	Kalendářní rok	-	-	-	-
Nikl	Kalendářní rok	-	-	-	-
Benzo(a)pyren	Kalendářní rok	306,3	739,1	24,21	58,43
Troposférický ozón	max. denní 8hodinový průměr	6,3	0,1	0,49	0
Imisní limity celkem		88,4	499,7	6,99	39,50
Cílové imisní limity bez ozónu celkem		29,5	739,1	23,34	58,43
Cílové imisní limity vč. ozónu celkem		30,1	583,1	23,83	46,10

Z výsledků analýzy vyplývá, že:

- rozsah překročení limitů (bez ozónu) byl v roce 2010 výrazně vyšší než v roce 2009. Důvodem vyššího rozsahu překročení v roce 2010 je zejména razantní zvýšení měřených 24-hodinových koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ a ročních koncentrací benzo(a)pyrenu. U těchto polutantů se překročení v roce 2010 dotýkalo řádově stovek tisíc obyvatel, v případě benzo(a)pyrenu více než 700 tisíc obyvatel, v případě 24-hodinových koncentrací částic PM₁₀ bylo překročením limitu dotčeno téměř půl milionu obyvatel.
- rozsah překročení 24-hodinových koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ se v roce 2010 v porovnání s rokem 2009 zvýšil z 1,28 % na 18,44 % území kraje, u benzo(a)pyrenu došlo k nárůstu z 1,39 % na 19,08 % území kraje. Překročení limitů však zasahuje především hustěji osídlené oblasti. Na dotčeném území žije cca 40 % obyvatel kraje v případě překročení 24-hodinových koncentrací PM₁₀ a téměř 60 % v případě imisních limitů benzo(a)pyrenu.

- u koncentrací troposférického ozónu v období let 2009-2010 byl zaznamenán pokles, a proto nejsou koncentrace této látky takovým problémem jako dříve. Rozsah překročení ozónu se snížil z 178 na 3 km² plochy kraje a v roce 2010 ovlivňoval cca 1000 obyvatel žijících v kraji.
- překročení cílových imisních limitů celkem (bez ozónu) se dotýkalo cca 149 km² v roce 2009 a více než 2 100 km² v r. 2010, na území s překročením limitu žilo v roce 2009 29 500 obyvatel, v r. 2010 cca 740 tis. obyvatel.
- v případě oxidu dusičitého bylo v roce 2010 překročením limitu dotčeno asi 1 500 obyvatel. Specifickým polutantem je arsen s překročením limitu na Kladensku, kde došlo mezi roky 2009 a 2010 k nárůstu koncentrací, a tím i k nárůstu počtu obyvatel dotčených nadlimitními hodnotami (z 1 200 na 9 900).

A.5. Odpovědné orgány

Orgány odpovědnými za plnění Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší jsou:

Rada Středočeského kraje

Ing. Miloš Petera – náměstek hejtmána pro oblast životního prostředí a zemědělství

Telefon: + 420 257 280 296 , e-mail: petera@kr-s.cz

Krajský úřad Středočeského kraje – Odbor životního prostředí a zemědělství

Ing. Josef Keřka Ph.D., vedoucí Odboru životního prostředí a zemědělství

Telefon: + 420 257 280 396, e-mail: kerka@kr-s.cz

B. ANALÝZA SITUACE

B.1. Vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší

B.1.1. Úrovně znečištění zjištěné v předchozích letech

Grafy v přílohové části (příloha 1) zobrazují vývoj měřených hodnot koncentrací znečišťujících látek na stanicích imisního monitoringu ve Středočeském kraji. Na základě dat imisního monitoringu je možné charakterizovat vývoj v posuzovaném období následovně:

- **průměrné roční koncentrace suspendovaných částic PM₁₀:** hodnoty koncentrací se během celého sledovaného období pohybují v blízkosti imisního limitu, překračován byl pouze měřením na několika stanicích, a to v Berouně na exponované dopravní stanici (max. 44,2 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v roce 2006) a Kladně – Švermově (max. 70,6 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v roce 2003) dlouhodobě. V posledních letech se na většině dlouhodobě sledovaných stanic měřené hodnoty ustálily v rozmezí 20–30 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, na nových měřicích stanicích však dochází k nárůstu koncentrací, zejména v Stehelčevsi, kde byla naměřena v roce 2010 průměrná roční koncentrace částic 89,8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.
- **24-hodinové koncentrace suspendovaných částic PM₁₀:** během celého hodnoceného období došlo na většině měřicích stanic k překročení imisního limitu (často i opakovaně), na stanicích Beroun, Kladno – Švermov a Stehelčevs nebyly vůbec zjištěny podlimitní koncentrace. Maximální hodnoty byly naměřeny v roce 1997, 2003 a 2010, kde nejvýznamnější roli hrály opět tři výše zmiňované stanice.
- **průměrné roční koncentrace suspendovaných částic PM_{2,5}:** v letech 2005 a 2006 byly naměřeny hodnoty nad úroveň současného limitu na obou stanicích, kde byly PM_{2,5} sledovány (Kladno-střed města a Beroun). Od roku 2006 měřené koncentrace postupně klesají a v současnosti jsou poměrně výrazně pod úroveň limitu 25 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.
- **průměrné roční koncentrace celkového prachu (SPM):** vyšší hodnoty koncentrací naměřené v roce 1997 do roku 2001 na většině stanic mírně klesaly. Roky 2002 a 2004 vykázaly na několika stanicích výrazně navýšené hodnoty na úrovni dlouhodobého maxima. Imisní limit není stanoven a nejsou dostupné hodnoty pro období mladší roku 2004.
- **průměrné roční koncentrace oxidu siřičitého:** nejvyšší koncentrace byly měřeny na stanicích v Středočeském kraji na začátku sledovaného období. Až do roku 2010 docházelo k jejich plynulému poklesu. Imisní limit není stanoven. Nejvyšších koncentrací v celém období dosahují hodnoty měřené na stanici Kladno – Švermov.
- **24-hodinové koncentrace oxidu siřičitého:** na začátku sledovaného období vykazovaly měřené koncentrace nejvyšší hodnoty, mnohé stanice v roce 1997 překročily imisní limit. Po roce 1999 již nebyl na žádné stanici limit překročen a většina stanic od toho roku vykazuje hodnoty nižší než 40 % imisního limitu. Dlouhodobě nejvyšší hodnoty měřených koncentrací ukazuje stanice Kladno - Švermov.

- **hodinové koncentrace oxidu siřičitého:** na žádné ze stanic nebylo zjištěno překročení imisního limitu, nejvyšší hodnoty byly měřeny na počátku sledovaného období (1997 a 1998), od té doby dochází k jejich plynulému poklesu. Dlouhodobě nejvyšší hodnoty měřených koncentrací jsou zaznamenávány opět ve stanici Kladno - Švermov.
- **průměrné roční koncentrace oxidu dusičitého:** v průběhu let 1997 – 2010 byly hodnoty poměrně vyrovnané, imisní limit $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ byl překročen pouze na stanici Beroun, a to v letech 2002 a 2003, tato stanice vykazuje také celkově nejvyšší hodnoty této látky.
- **hodinové koncentrace oxidu dusičitého:** imisní limit $200 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ nebyl překročen žádnou hodnotou měřenou na stanicích imisní limit, na většině z nich byly nejvyšší hodnoty zaznamenány v roce 1997 a v letech 2003 a 2006. Po roce 2005 docházelo k přibližování hodnot všech stanic a mírnému poklesu koncentrací. Tento trend porušilo měření v roce 2010.
- **průměrné roční koncentrace oxidů dusíku:** s výjimkou stanice Beroun je průběh koncentrací ve sledovaném období vyrovnaný. V Berouně jsou koncentrace dvojnásobně vyšší než na ostatních stanicích, přičemž výrazného maxima bylo dosaženo v letech 2002 a 2003 (max. $166 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Limit pro ochranu zdraví není stanoven.
- **průměrné roční koncentrace oxidu uhelnatého:** imisní limit není stanoven. Nejvyšší hodnoty vykazuje okres Beroun, stanice Kolín vykazovala během monitorovacího období pokles koncentrací, na ostatních stanicích je průběh měřených hodnot dlouhodobě vyrovnaný. Stanice Beroun ukazuje průměrně 4krát vyšší hodnoty koncentrací než měřicí stanice Kolín.
- **8-hodinové koncentrace oxidu uhelnatého:** nejvyšší naměřené hodnoty za celé období v letech 1997 a 1998 nedosáhly ani poloviny hodnoty imisního limitu. Od tohoto období až do současnosti jsou koncentrace ustáleny ještě na nižších hodnotách.
- **průměrné roční koncentrace přízemního ozónu:** v celém průběhu se hodnoty pohybovaly na obdobné úrovni, na žádné stanici nedocházelo k významnějším změnám v imisní zátěži. Imisní limit není stanoven.
- **8-hodinové koncentrace přízemního ozónu:** na všech stanicích během celého sledovaného období je cílový imisní limit dlouhodobě překračován, měřené hodnoty se pohybují v jeho bezprostřední blízkosti. Nejvyšší hodnoty byly naměřeny v roce 2003, kdy byl limit překročen na všech stanicích.
- **průměrné roční koncentrace benzenu:** benzen je měřen pouze na stanicích Kladno – střed města a Veltrusy, na obou stanicích jsou měřené hodnoty pod imisním limitem.
- **průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu:** během sledovaného období byl pro benzo(a)pyren vykázan roční průměr větší než imisní limit na všech čtyřech měřicích stanicích. Nejvyšší naměřená hodnota byla na stanici Kladno – Švermov, a to $8,2 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$ v roce 2006.
- **průměrné roční koncentrace olova:** nejvyšší hodnoty byly naměřeny v roce 1997 na stanici Příbram – OÚNZ. Hodnoty naměřené na ostatních stanicích jsou v celém sledovaném období vyrovnané. Imisní limit není na žádné stanici překročen.
- **průměrné roční koncentrace arsenu:** nejvyšší hodnoty byly zjišťovány do roku 2000, poté se koncentrace měřené na většině stanic držely pod hranicí limitu. K nárůstu

měřených koncentrací na většině stanic došlo v období 2009 – 2010, pouze u jedné stanice (Stehelčevy) to však znamenalo změnu z podlimitních hodnot na nadlimitní. Na stanici Kladno – Švermov byly pro toto období měřeny vždy nadlimitní hodnoty.

- **průměrné roční koncentrace kadmia:** cílový imisní limit během sledovaného období nebyl překročen. Vysoké hodnoty, výrazně odlišné od ostatních stanic v kraji, vykazovaly příbramské stanice do roku 2003, kdy byly měřené koncentrace těsně pod limitem (až 96 % limitu). Od roku 2004 jsou měřené koncentrace na všech stanicích vyrovnané a minimálních hodnot dosáhly koncentrace na většině stanic v roce 2009.
- **průměrné roční koncentrace niklu:** cílový imisní limit byl opakovaně a mnohonásobně překračován na většině měřicích stanicích až do roku 2002, nejvyšší hodnoty, mnohonásobně převyšující cílový imisní limity. V Berouně byla změřena nepravděpodobně vysoká hodnota, v mnohých dalších stanicích však byly zaznamenány vysoké hodnoty. V roce 2003 nebyly koncentrace niklu na většině stanic měřeny, po roce 2003 již všechny stanice vykazovaly nízké podlimitní hodnoty.

B.1.2. Aktuální koncentrace znečišťujících látek

Grafy na obrázku B.1. pak umožňují přehledné porovnání imisní situace za poslední dva roky, pro které jsou k dispozici imisní data, tj. za roky 2009 a 2010.

Z hlediska plnění imisních limitů jsou na území Středočeského kraje v současnosti problematické následující látky:

- průměrné roční koncentrace suspendovaných částic PM₁₀ – průměrná roční koncentrace suspendovaných částic zásadně narostla v roce 2010 na stanici Stehelčevy, a to na hodnotu 225 % imisního limitu. Ve stanicích Buštěhrad, Kladno – Vrapice a Kladno – Švermov hodnota koncentrace také narostla, na hodnoty okolo 110 % imisního limitu.
- průměrné denní koncentrace suspendovaných částic PM₁₀ – v roce 2010 došlo k nárůstu 24-hodinových koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ na všech měřených stanicích ve Středočeském kraji, pod imisním limitem zůstalo pouze minimum měřicích stanic. Nejvyšší hodnoty byly v roce 2010 změřeny na stanici Stehelčevy (274 % imisního limitu, což je průměrně o 120 % víc než na ostatních stanicích, kde byl limit překročen).
- benzo(a)pyren – cílový imisní limit pro průměrné roční koncentrace byl ve sledovaném období překročen na obou sledovaných stanicích. Na stanici Benešov OHS měřená hodnota vzrostla ze 170 % na 200 % limitu, na stanici Kladno – Švermov se hodnota snížila z 450 % na 430 % imisního limitu.
- arsen – imisní limit pro průměrné roční koncentrace byl překročen na jedné stanici (Kladno – Švermov) v roce 2009 a na dvou stanicích (Kladno – Švermov, Stehelčevy) v roce 2010. Většina sledovaných stanic vykazovala mezi těmito lety nárůst měřených hodnot arsenu. Překročení limitu v Stehelčevsi dosáhlo 157 % imisního limitu v roce 2010, zatímco v roce 2009 byla tato stanice pod hranicí limitu.
- ozón (8hodinové koncentrace) – limitu 120 µg.m⁻³ se ve sledovaném období blížily hodnoty na stanicích Mladá Boleslav a Ondřejov, které kolem něj dlouhodobě oscilují

(Mladá Boleslav v roce 2009 $118,4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a v roce 2010 $119,4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, Ondřejov v roce 2009 $122,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a v roce 2010 $120,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

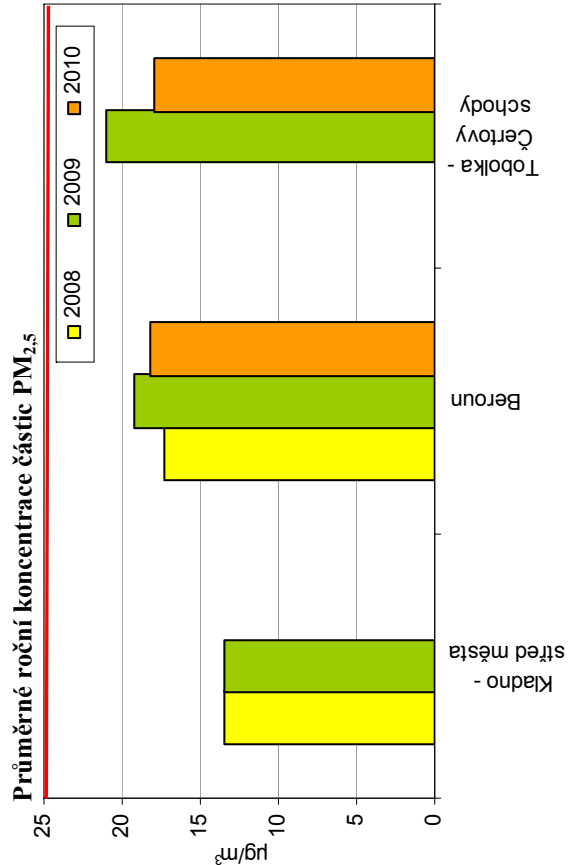
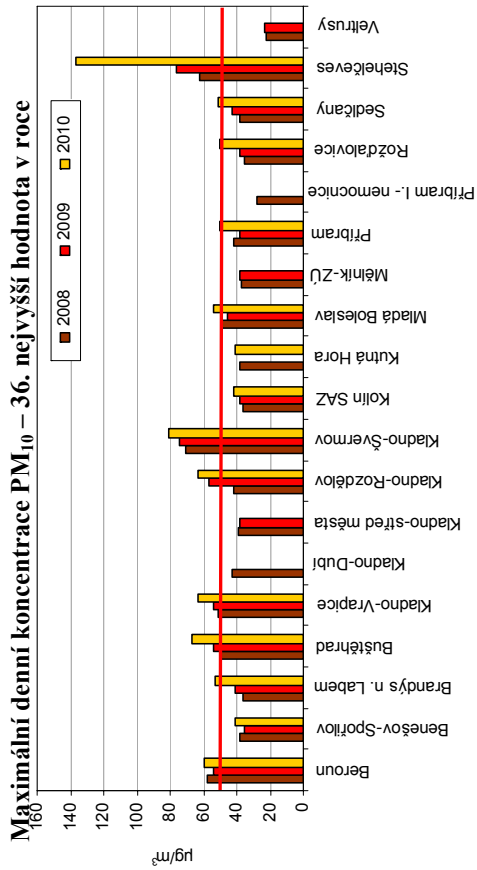
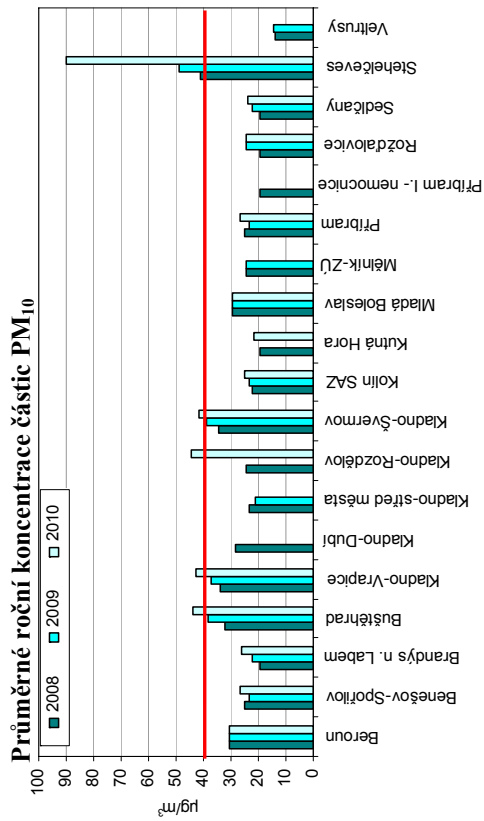
U ostatních polutantů nebyly v letech 2009 – 2010 překročeny stanovené limity:

- suspendované částice $\text{PM}_{2,5}$ – průměrné roční koncentrace: hodnoty koncentrací v posledních letech nepřekročily předepsaný limit $25 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Měření proběhlo na třech stanicích, hodnoty se v posledních dvou letech pohybovaly mezi 54 a 84 % limitu.
- oxid dusičitý – průměrné roční koncentrace: limit nebyl ve sledovaných letech překročen na žádné stanici Středočeského kraje. Nejvyšších hodnot dosahovala měřicí stanice Beroun.
- oxid dusičitý – průměrné hodinové koncentrace: limit nebyl ve sledovaných letech překročen na žádné stanici Středočeského kraje. Nejvyšších hodnot dosáhle v roce 2010 stejně tak jako v případě průměrných ročních koncentrací stanice v Berouně. V roce 2009 byly měřené hodnoty na všech stanicích nižší než 50 % imisního limitu.
- oxidy dusíku – průměrné roční koncentrace: pro tuto látku není stanoven imisní limit pro ochranu zdraví. Limit je stanoven z hlediska ochrany ekosystémů, a to ve výši $30 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro roční průměr. Na sledovaných venkovských stanicích byly zaznamenány hodnoty NO_x přibližně na úrovni poloviny limitu.
- oxid siřičitý – průměrné roční koncentrace: imisní limit pro ochranu zdraví není stanoven, nejvyšších hodnot dosahují stanice v Kladně (Švermov), v roce 2010 došlo oproti roku 2009 k mírnému nárůstu na všech sledovaných stanicích.
- oxid siřičitý – průměrné denní koncentrace: limit nebyl v posledních letech překročen na žádné stanici Středočeského kraje. Oproti roku 2009 došlo v roce 2010 v mírném nárůstu denních koncentrací na většině stanic. Nejvyšších hodnot dosahuje dlouhodobě stanice Kladno – Švermov.
- oxid siřičitý – průměrné hodinové koncentrace: limit nebyl ve sledovaných letech překročen na žádné stanici Středočeského kraje. Nejvyšších hodnot dosahuje stanice v průmyslové oblasti Kladno – Švermov. Všechny stanice se v letech 2009 a 2010 pohybují pod 19 % stanoveného imisního limitu.
- oxid uhelnatý – měřené 8-hodinové koncentrace jsou ve sledovaném období nižší než 25 % imisního limitu. Průměrné roční koncentrace nebyly na stanicích sledovány.
- benzen – průměrná roční koncentrace se na obou měřicích stanicích ve sledovaném období mírně snížila, v roce 2010 dosáhla na stanici Kladno – střed města 18 % imisního limitu, na stanici Veltrusy 30 % imisního limitu.
- kadmium – průměrné roční koncentrace: hodnoty naměřené na většině stanic ve Středočeském kraji byly v roce 2009 i 2010 hluboko pod stanoveným limitem (pod 10 % a 14 % limitu). Na většině stanic byl mezi roky 2009 a 2010 zaznamenán mírný nárůst hodnot, výjimku představuje Příbram – nemocnice ZÚNZ, kde došlo k výraznému nárůstu z hodnoty pod 10 % limitu na 46 % imisního limitu.
- nikl – průměrné roční koncentrace: hodnoty naměřené na stanicích imisního monitoringu ve Středočeském kraji nedosahovaly stanoveného imisního limitu. Nárůst hodnot během

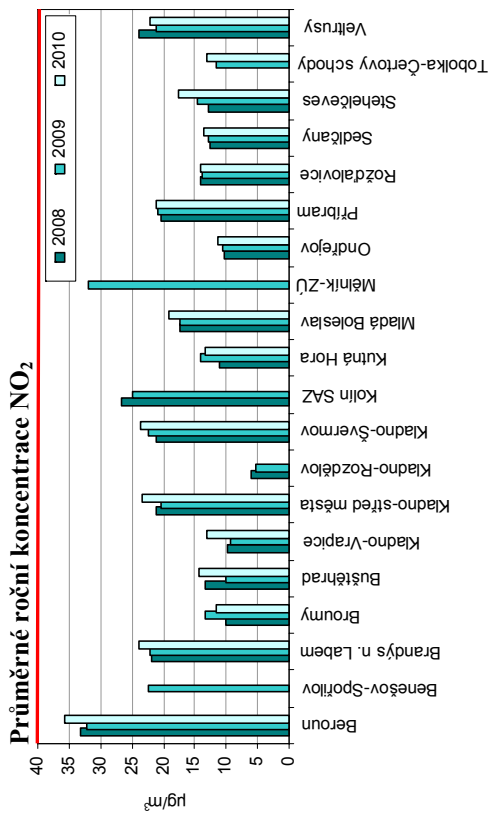
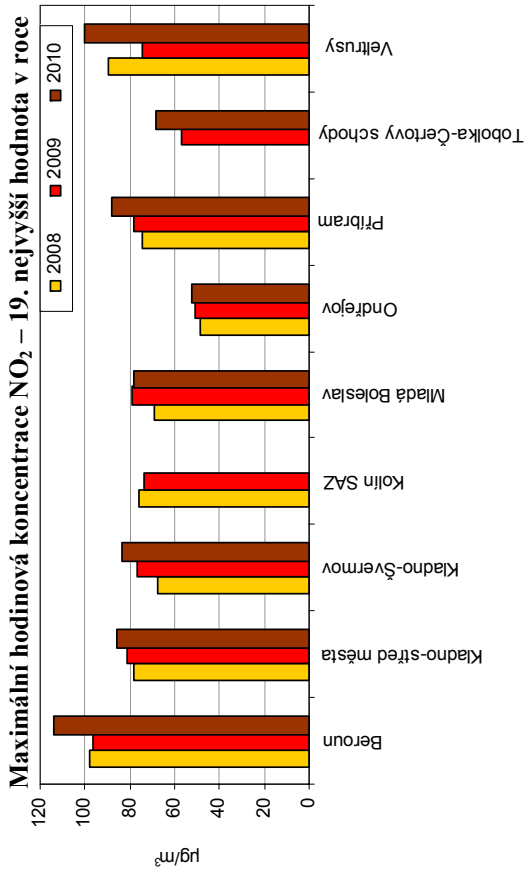
sledovaného období byl zaznamenán na stanicích Příbram – nemocnice ZÚNZ a Stehelčevy, které díky tomuto nárůstu (na rozdíl od ostatních stanic, jež se drží hluboko pod imisním limitem), vystoupily až na 70 %, resp. 28 % imisního limitu.

- olovo – průměrná roční koncentrace: limit nebyl ve sledovaných letech překročen na žádné stanici Středočeského kraje. Hodnota v roce 2010 vzrostla oproti roku 2009 a oproti všem ostatním stanicím pouze na stanici Příbram – nemocnice ZÚNZ, i tam však zůstává hluboko pod hranicí limitu (6,5 % imisního limitu).

Obr. B.1. Porovnání imisních měření za roky 2008, 2009 a 2010

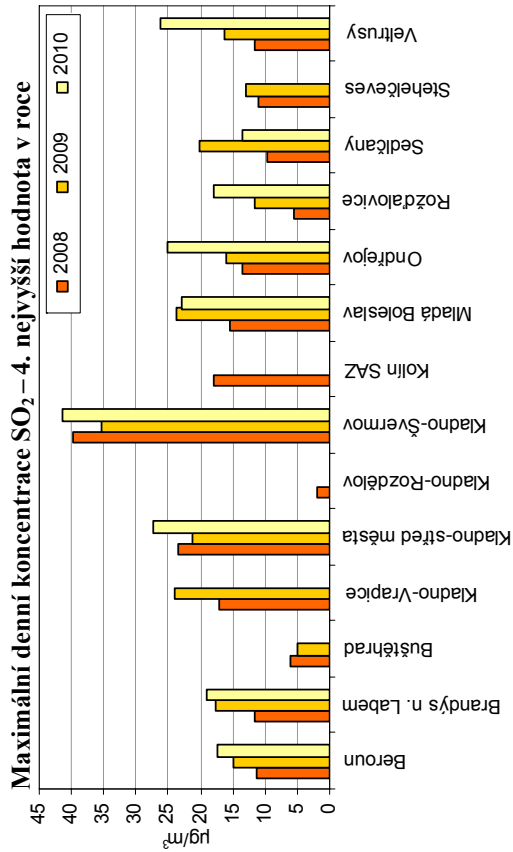
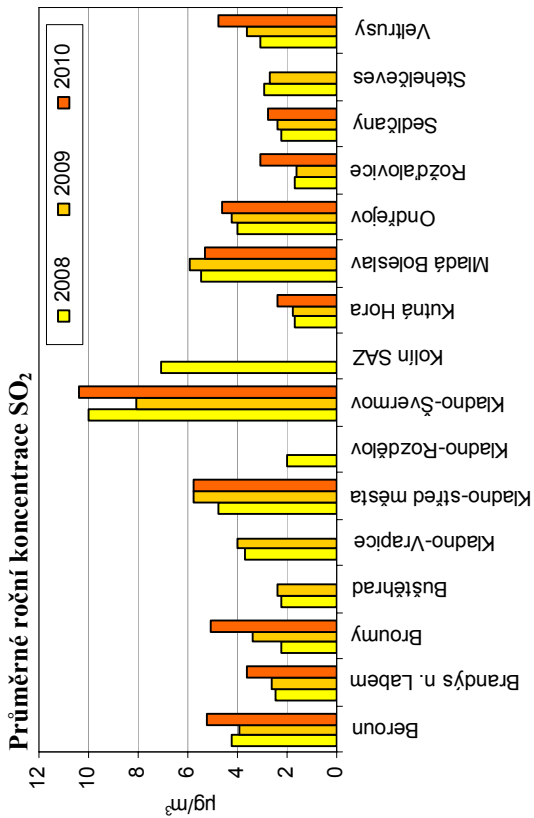

Obr. B.2. Porovnání imisních měření za roky 2008, 2009 a 2010

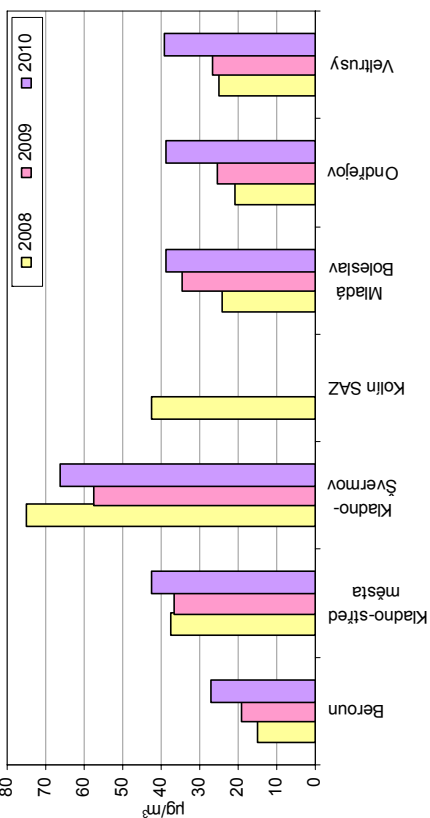

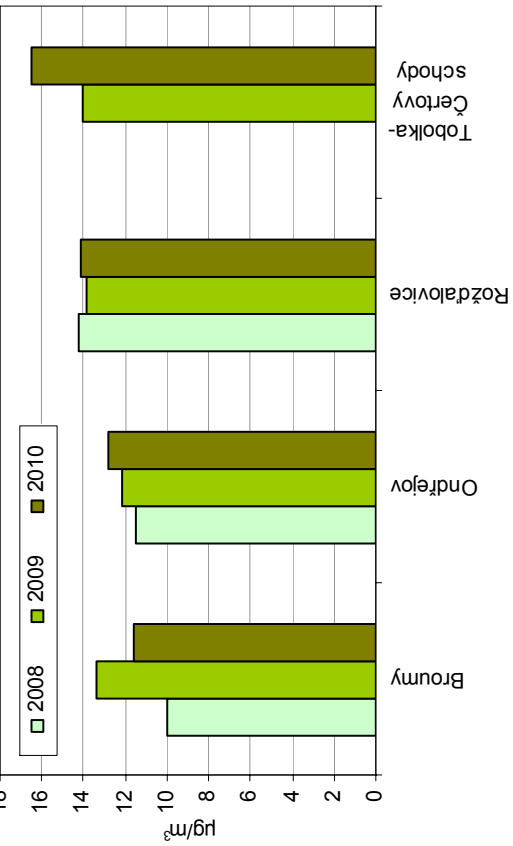
Obr. B.3. Porovnání imisních měření za roky 2008, 2009 a 2010

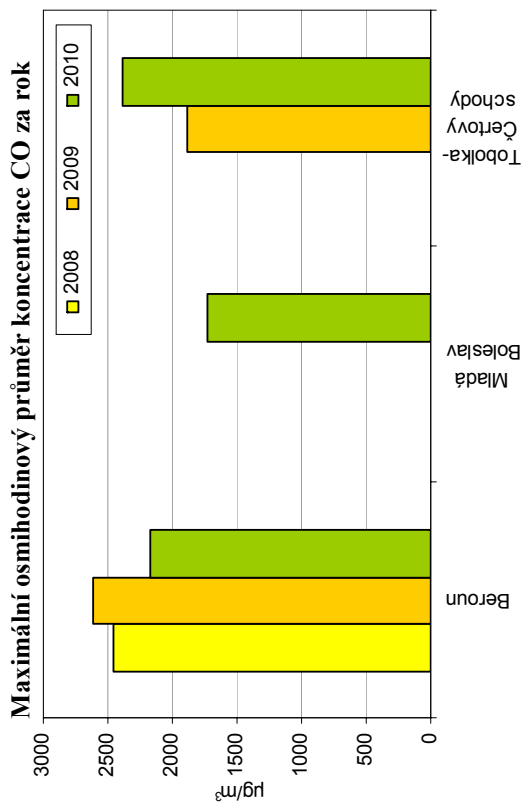
Obr. B.4. Průměrná hodinová koncentrace SO2 – 25. nejvyšší hodnota v roce

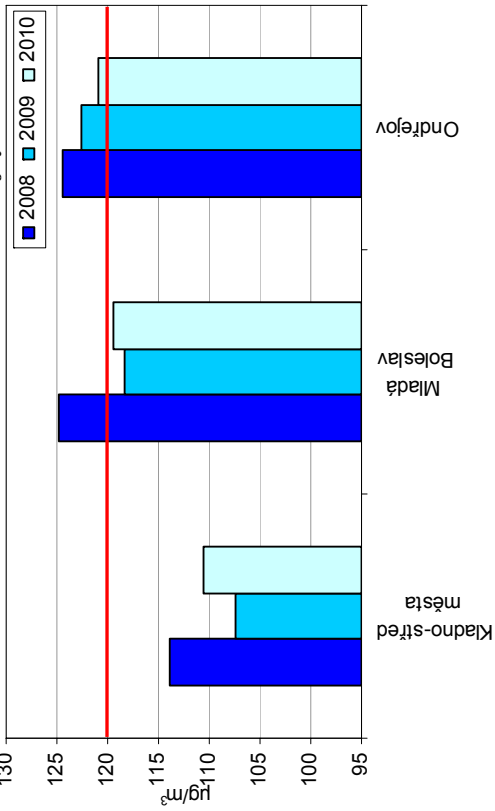
Obr. B.5. Průměrné roční koncentrace oxidů dusíku

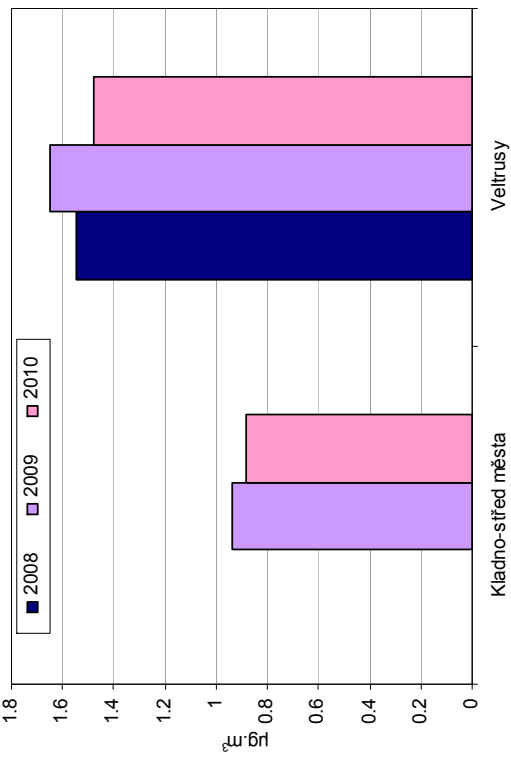
Obr. B.4. Porovnání imisních měření za roky 2008, 2009 a 2010

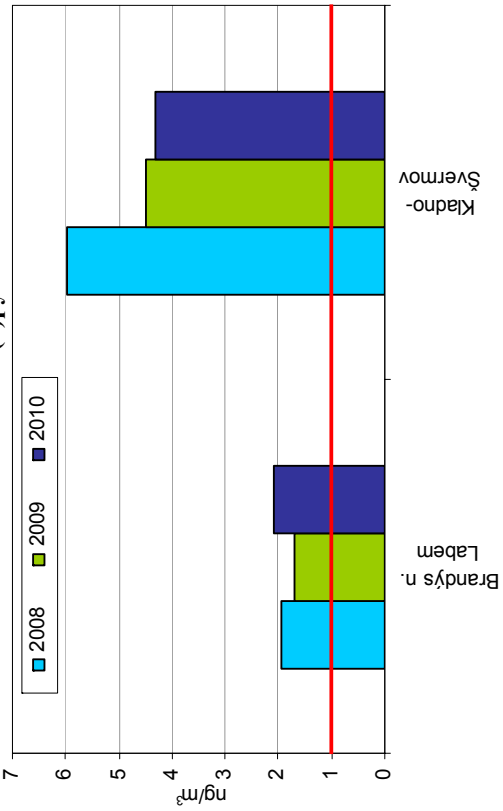
Maximální osmihodinová koncentrace O₃ – 26. nejvyšší hodnota v roce

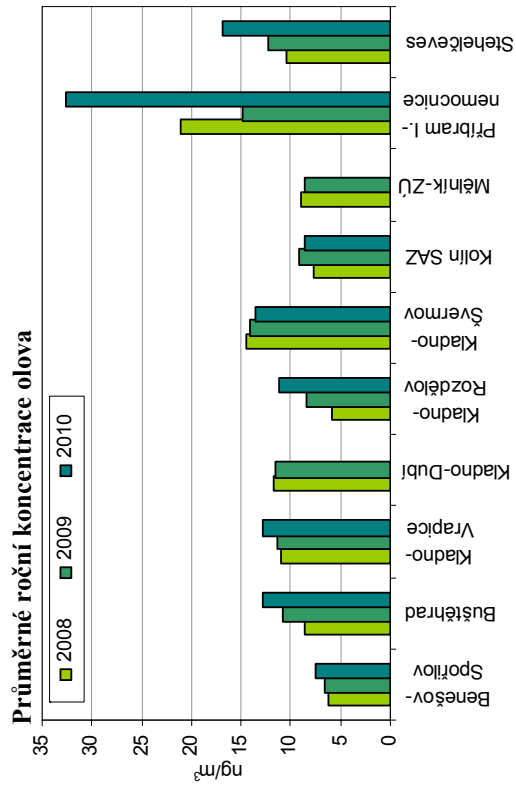
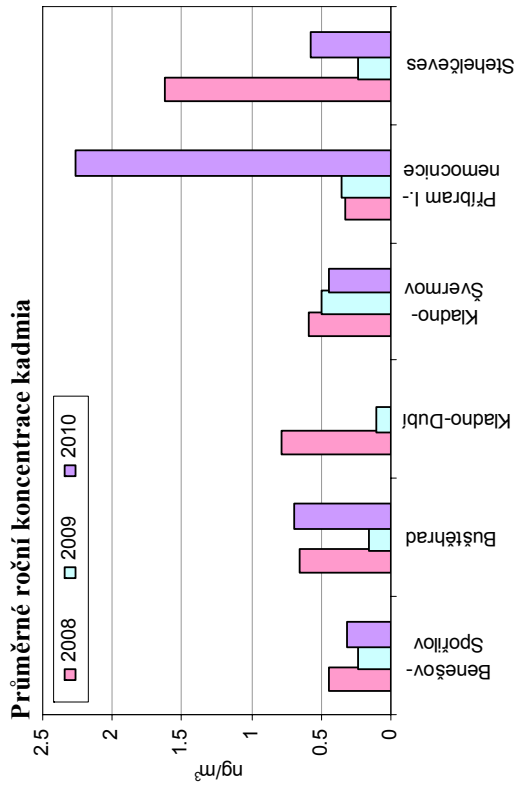

Průměrné roční koncentrace benzenu

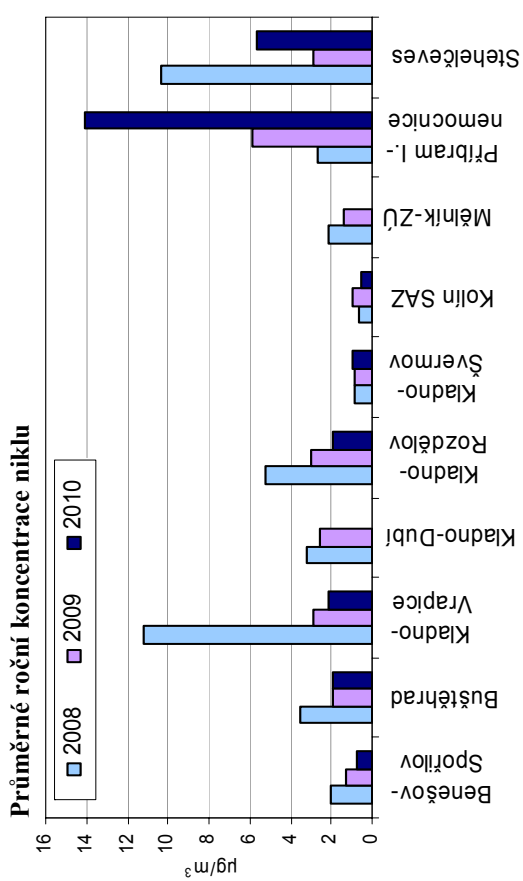
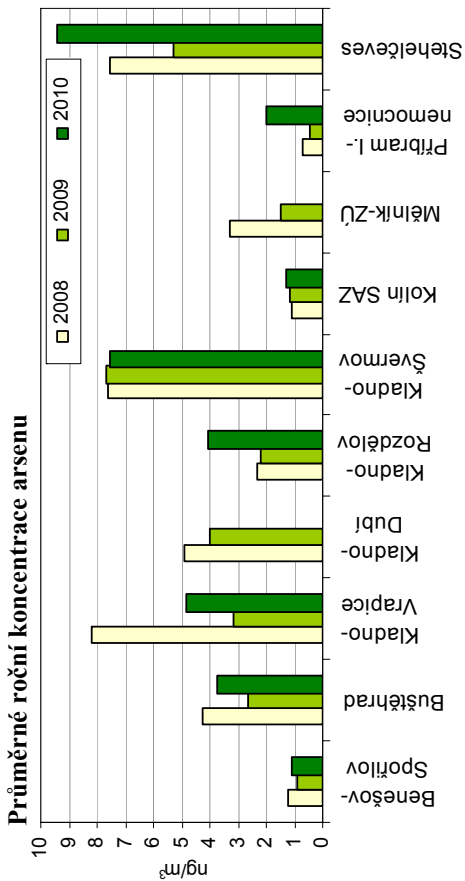

Průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu

Obr. B.5. Porovnání imisních měření za roky 2008, 2009 a 2010

B.1.3. Odhad vývoje úrovně znečištění ovzduší

Vývoj kvality ovzduší je určován řadou faktorů. V případě emisí z automobilové dopravy proti sobě působí na jedné straně nárůst objemu dopravy a na straně druhé zlepšování emisních parametrů vozidel; v prostorovém rozložení imisní zátěže se pak projevují rovněž změny v komunikační síti (výstavba přeložek a obchvatů). U stacionárních průmyslových zdrojů se projevují změny v objemu výroby, které jsou závislé na vývoji ekonomiky, a současně i vývoj nových technologií. V sektoru energetiky jsou pak rozhodujícími faktory postupná modernizace či přeměna energetických zdrojů, změny ve struktuře a spotřebě paliv u stávající zástavby a rozvoj nové zástavby území.

Ve výsledku pak lze očekávat následující vývoj:

- v případě suspendovaných částic se působení uvedených faktorů dlouhodobě projevuje převážně stagnací imisních hodnot a lze předpokládat, že (bez realizace důraznějších opatření ke zlepšení kvality ovzduší) bude obdobný vývoj trvat i nadále.
- obdobná situace je i v případě imisí oxidu dusičitého, jakož i u koncentrací přízemního ozónu.
- u oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého se dlouhodobě projevuje pozvolné snižování emisních a imisních hodnot. Lze očekávat, že tento trend bude ještě po určitou dobu pokračovat, bude se však postupně zpomalovat.

B.2. Celkové množství emisí

Tabulka B.1 uvádí údaje o celkovém množství emisí tuhých látek, oxidu siřičitého, oxidů dusíku, těkavých organických látek a amoniaku na území Středočeského kraje v roce 2010, na obr. B.5 je pak uveden vývoj emisí podle typu zdrojů za období let 2001 – 2010.

Údaje jsou uvedeny v členění podle kategorií REZZO, tj.:

- REZZO 1 – zvláště velké a velké stacionární zdroje
- REZZO 2 – střední stacionární zdroje
- REZZO 3 – malé stacionární zdroje (zejména lokální vytápění)
- REZZO 4 – mobilní zdroje

V tabulce jsou podbarveny nejvýznamnější skupiny zdrojů emisí každé znečišťující látky. Skupina s největším podílem je navíc zvýrazněna tučným písmem. U látek, které mají stanoveny emisní stropy, je současně uvedena doporučená hodnota emisního stropu pro Středočeský kraj dle Nařízení vlády č. 351/2002 Sb. ve znění 417/2003 Sb. a podíl celkových emisí vůči hodnotě emisního stropu.

Tab. B.1 Celkové emise hlavních znečišťujících látek v roce 2010

Kategorie zdrojů	tuhé látky		oxid siřičitý		oxidy dusíku		těkavé org. látky		amoniak	
	t/rok	%	t/rok	%	t/rok	%	t/rok	%	t/rok	%
Zvláště velké a velké zdroje	1 020,1	9,2	16 315,4	70,4	13 869,2	39,2	3 590,8	16,4	34,1	0,4
Střední zdroje	308,3	2,8	416,8	1,8	337,3	1,0	452,4	2,1	5,2	0,1
Malé zdroje	4 027,4	36,3	6 343,3	27,4	1 244,9	3,5	11 417,4	52,3*	9 207,6	95,5
Mobilní zdroje	5 735,2	51,7	110,6	0,5	19 964,1	56,4	6 386,8	29,2	389,8	4,0
Celkem	11 091,0	100,0	23 186,1	100,0	35 415,5	100,0	2 1847,4	100,0	9 636,7	100,0
Emisní strop a podíl emise / strop (%)	-	-	29 000	80 %	38 700	92 %	29 600	74 %	11 500	84 %

*) Emise VOC v kategorii REZZO 3 jsou tvořeny dvěma skupinami. Dle ČHMÚ celkem 7 527 t/rok (tj. 34,5 % celkových emisí) tvoří tzv. plošná spotřeba organických rozpouštědel, zbylých 3 890 t/rok (cca 17,8 % celkových emisí) představují malé spalovací zdroje.

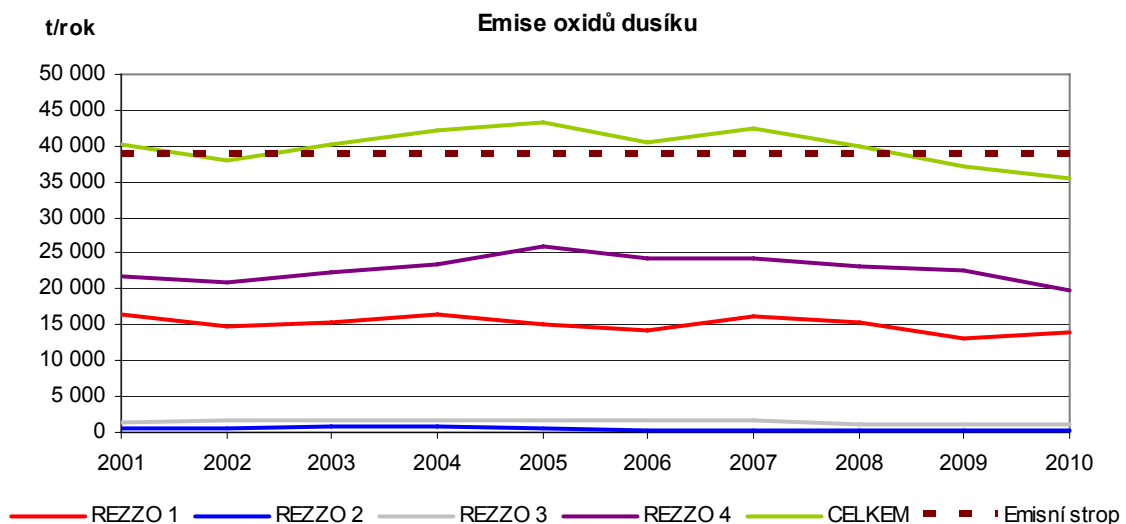
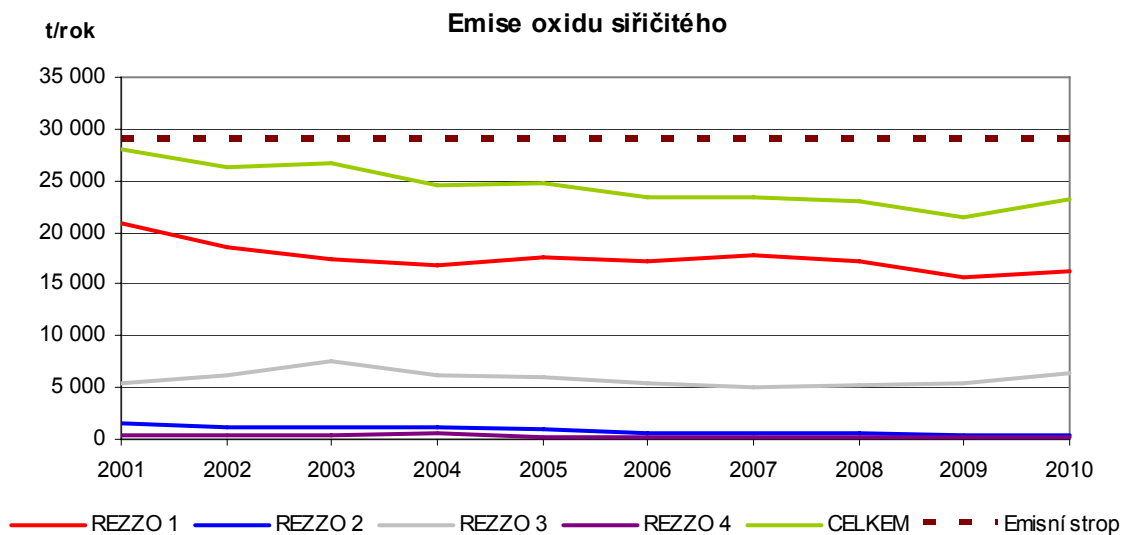
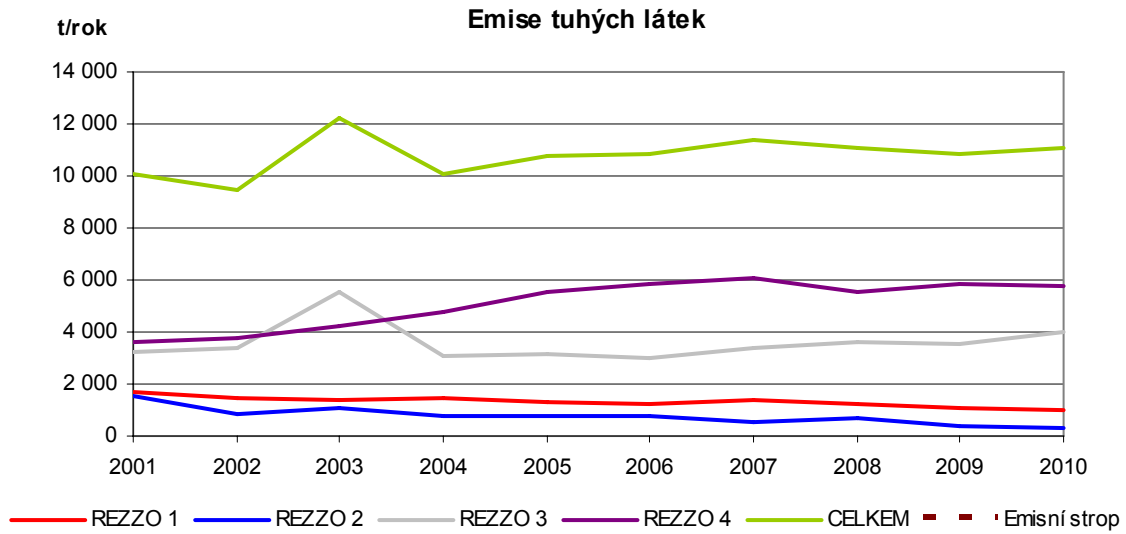
Z porovnání je patrné, že:

- celkové emise **tuhých látek** za období 2001 - 2010 mírně narůstaly, a to zejména z důvodu nárůstu emisí z mobilních zdrojů, které se od r. 2001 zvýšily o 63 % a převážily tak pokles v kategoriích REZZO 1 a 2. V současnosti tvoří mobilní zdroje více než polovinu emisí tuhých látek, významný podíl mají i malé zdroje (cca 36 %).
- emise **oxidu siřičitého** mají ve sledovaném období klesající tendenci, a to u všech kategorií zdrojů. V posledním sledovaném roce je zaznamenán mírný nárůst emisí. Hlavní podíl na emisích SO₂ mají v současnosti zvláště velké a velké zdroje (REZZO 1) s 70 %.

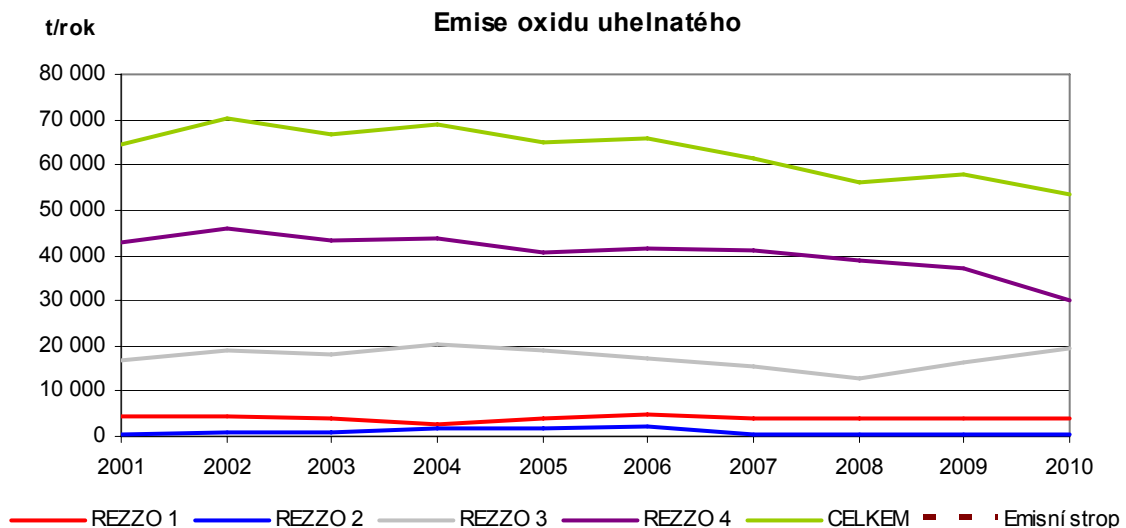
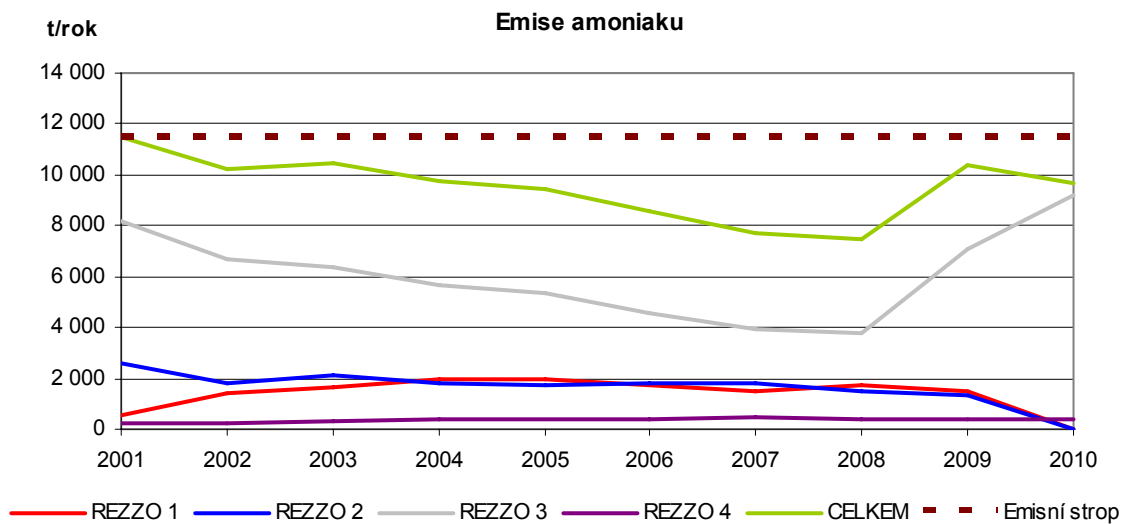
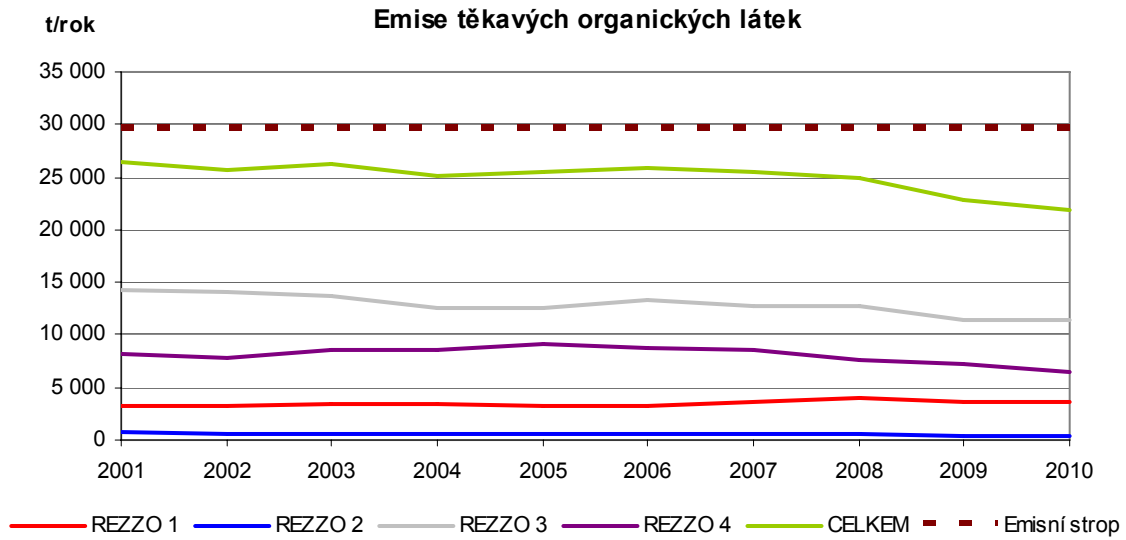
Významný je rovněž podíl malých zdrojů (27 %), ostatní zdroje jsou z hlediska celkové bilance zanedbatelné. Celkové emise v kraji dosahovaly v roce 2001 téměř k úrovni emisního stropu (97 %), vzhledem k setrvalému poklesu však v současnosti činí pouze 80 % doporučené hodnoty.

- emise **oxidů dusíku** celkově klesají, i když dvakrát za sledované období došlo k meziročnímu nárůstu (2002/01 a 2006/01). Pokles je však poměrně mírný, za období 2001 – 2010 činí necelých 14 %. Hlavní příčinou poklesu jsou klesající emise ze zvláště velkých a velkých zdrojů a mobilních zdrojů, ale i klesající emise v menším měřítku v ostatních kategoriích. Skupiny REZZO 1 a 4 tvoří rozhodující část emisí NO_x – v r. 2010 činil podíl dopravy 56 %, podíl zvláště velkých a velkých zdrojů 39 %, podíl ostatních zdrojů je tak menší než 5 % z celkových emisí. Emise oxidů dusíku ve Středočeském kraji po několik let překračovaly doporučenou hodnotu emisního stropu, v roce 2010 byl emisní strop splněn (o 16 %).
- emise **těkavých organických látek** v celém období spíše klesají, největší pokles byl zaznamenán mezi roky 2008 a 2009 (celkově v období 2001 – 2010 emise klesly o 21 %). V celkovém vývoji se projevuje vývoj ve dvou rozhodujících skupinách zdrojů: u emisí z malých zdrojů (v r. 2010 podíl 52 %) a emisí z dopravy (podíl 29 %) převažuje mírný pokles, naopak u skupiny REZZO 1 převažuje mírný nárůst. Celkové emise nepřekračují hodnoty emisního stropu. Ve skupině REZZO 3 je vedle malých spalovacích zdrojů a technologických provozů zahrnuta také tzv. plošná spotřeba organických rozpouštědel. Jedná se o velmi významnou kategorii, která je dopočtena z celkového prodeje hmot obsahujících těkavé organické látky, tato skupina je sama hlavním zdrojem VOC s podílem 34,5 % emisí v kraji.
- celkové emise **amoniaku** vykazují od počátku sledovaného období průběžný pokles, způsobený zejména snižováním emisí ze stacionárních zdrojů kategorie REZZO 3. Po roce 2008 je u této kategorie zaznamenán prudký nárůst. Mezi roky 2009 a 2010 je patrný pokles u kategorií REZZO 1, 2 a 4. Největší podíl na emisích v roce 2010 mají malé zdroje (téměř 96 %). Doporučený emisní strop pro amoniak je splněn s rezervou 16 %.
- u emisí oxidu uhelnatého se projevují výkyvy v obou směrech, z dlouhodobého hlediska převažuje mírný pokles. Rozhodující podíl (56 %) na emisích má doprava, významné jsou také malé zdroje (36 %).

Obr. B.6. Vývoj emisí podle typu zdrojů za období 2001 - 2010

Obr. B.7. Vývoj emisí podle typu zdrojů za období 2001 – 2010 – pokračování

B.3. Výčet významných zdrojů znečištění ovzduší

B.3.1. Stacionární bodové zdroje

Tabulka B.2 uvádí přehled nejvýznamnějších evidovaných zdrojů emisí jednotlivých znečišťujících látek z kategorie REZZO 1. Prostorové rozmístění nejvýznamnějších zdrojů je zachyceno na obrázku B.8.

Zdroje uvedené v tabulkách tvořily v roce 2009:

- 80 % emisí tuhých látek ze zdrojů REZZO 1 a 8 % celkových emisí TZL v kraji
- 94 % emisí oxidu siřičitého ze zdrojů REZZO 1 a 68 % celkových emisí SO₂ v kraji
- 91 % emisí oxidů dusíku ze zdrojů REZZO 1 a 32 % celkových emisí NO_x v kraji
- 78 % emisí těkavých organických látek ze zdrojů REZZO 1 a 12 % celkových emisí VOC v kraji
- 27 % emisí amoniaku ze zdrojů REZZO 1 a 4 % celkových emisí NH₃ v kraji

Tab. B.2 Nejvýznamnější zdroje emisí – kategorie REZZO 1, rok 2009

Označení	Zdroj	Kategorie	Emise (t.rok ⁻¹)
Tuhé látky			
1	ČEZ, a. s. – Elektrárna Mělník	REZZO 1	407,2
2	Alpiq Generation (CZ) s.r.o. – Elektrárna Kladno	REZZO 1	88,7
3	Energotrans, a.s. – Elektrárna Mělník I	REZZO 1	86,2
4	SPOLANA a.s.	REZZO 1	52,2
5	Vápenka Čertovy schody a.s.	REZZO 1	43,3
6	Cukrovary a lihovary TTD, a.s.	REZZO 1	40,9
7	Procter & Gamble – Rakona, s.r.o.	REZZO 1	40,3
8	SYNTHOS Kralupy a.s.	REZZO 1	39,0
9	Výroba a prodej tepla Příbram a.s. – CZT	REZZO 1	33,0
10	ŠKODA AUTO a.s. – závod Mladá Boleslav	REZZO 1	18,8
Oxid siřičitý			
1	ČEZ, a. s. – Elektrárna Mělník	REZZO 1	3 033,7
2	Alpiq Generation (CZ) s.r.o. – Elektrárna Kladno	REZZO 1	2 721,5
9	Výroba a prodej tepla Příbram a.s. – CZT	REZZO 1	2 077,3
3	Energotrans, a.s. – Elektrárna Mělník I	REZZO 1	1 915,3
11	ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. – rafinérie Kralupy nad Vltavou	REZZO 1	1 145,4
12	Dalkia Kolín, a.s.- Elektrárna Kolín	REZZO 1	1 021,6
4	SPOLANA a.s.	REZZO 1	856,0
13	ŠKO-ENERGO s.r.o. – Teplárna	REZZO 1	776,6
14	České lupkové závody, a.s.	REZZO 1	578,0
8	SYNTHOS Kralupy a.s.	REZZO 1	573,9

Oxidy dusíku			
1	ČEZ, a. s. – Elektrárna Mělník	REZZO 1	4 955,6
3	Energotrans, a.s. – Elektrárna Mělník I	REZZO 1	2 212,3
2	Alpiq Generation (CZ) s.r.o. – Elektrárna Kladno	REZZO 1	1 837,9
4	SPOLANA a.s.	REZZO 1	782,3
9	Výroba a prodej tepla Příbram a.s. – CZT	REZZO 1	607,0
13	ŠKO-ENERGO s.r.o. – Teplárna	REZZO 1	416,3
8	SYNTHOS Kralupy a.s.	REZZO 1	359,8
12	Dalkia Kolín, a.s.- Elektrárna Kolín	REZZO 1	318,5
11	ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. – rafinérie Kralupy nad Vltavou	REZZO 1	155,7
15	KAVALIERGLASS, a.s. – Sázava	REZZO 1	137,4
Těkavé organické látky			
10	ŠKODA AUTO a.s. – závod Mladá Boleslav	REZZO 1	1 066,3
1	ČEZ, a. s. – Elektrárna Mělník	REZZO 1	480,3
16	Styrotrade, a.s. – provozovna Čakovičky	REZZO 1	277,2
2	Alpiq Generation (CZ) s.r.o. – Elektrárna Kladno	REZZO 1	227,5
3	Energotrans, a.s. – Elektrárna Mělník I	REZZO 1	203,9
17	Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o.	REZZO 1	166,2
18	TEMAC, a.s.	REZZO 1	118,4
19	Teplárna Týnec s.r.o.	REZZO 1	97,9
20	PARAMO, a.s. HS Kolín	REZZO 1	90,4
13	ŠKO-ENERGO s.r.o. – Teplárna	REZZO 1	70,1
Amoniak			
21	AGP Beroun – Agropodnik, a.s. VKV Housina	REZZO 1	58,9
22	ŽIVA a.s. – farma Lipec	REZZO 1	56,2
23	Chov prasat Hluboš	REZZO 1	55,9
24	PROAGRO Nymburk a.s. – porodna selat Kostomlaty	REZZO 1	44,6
25	ANIMO Žatec, a.s. – farma Zlonice	REZZO 1	33,2
26	PROMA Mladá Boleslav, a.s. – farma Libichov	REZZO 1	32,5
27	Velkovýkrmny Mělník a.s. – porodna prasnic Červená Lhota	REZZO 1	32,1
28	PROAGRO Nymburk a.s. – drůbežárna Rakovník	REZZO 1	31,6
29	AGT – CHEM s.r.o. – výkrmna brojlerů Oráčov	REZZO 1	27,6
30	AGP Beroun – Agropodnik, a.s. VKV Levín	REZZO 1	26,6

Obr. B.8. Rozmístění nejvýznamnějších zdrojů emisí

B.3.2. Stacionární plošné zdroje

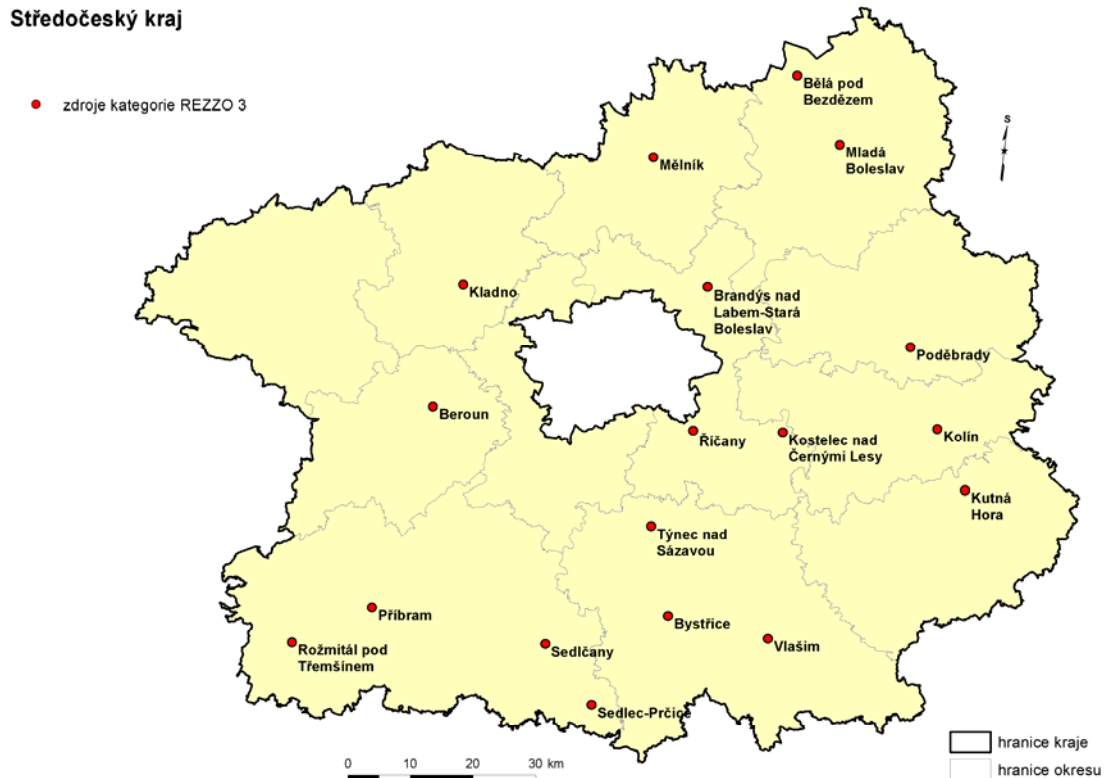
Tabulka B.3 podává přehled o nejvýznamnějších zdrojích emisí v kategorii REZZO 3. Tato kategorie je emisně bilancována na úrovni obcí, v tabulkách jsou tedy uvedeny emise ze zdrojů REZZO 3 vždy za celou obec či město. Poloha nejvýznamnějších zdrojů emisí v kategorii REZZO 3 v obcích Středočeského kraje je znázorněna na obrázku B.9.

Tab. B.3 Nejvýznamnější zdroje emisí – kategorie REZZO 3

Město / obec	Emise (t.rok ⁻¹)
Tuhé látky	
Kladno	55,2
Příbram	29,1
Bystřice	27,1
Sedlčany	25,3
Rožmitál pod Třemšínem	24,5
Vlašim	23,1
Mělník	22,9
Kostelec nad Černými Lesy	19,2
Sedlec - Prčice	19,0
Bělá pod Bezdězem	18,6
Oxid siřičitý	
Kladno	114,8
Příbram	58,8
Bystřice	52,6
Sedlčany	50,5
Vlašim	45,7
Mělník	43,9
Rožmitál pod Třemšínem	41,6
Kostelec nad Černými Lesy	36,9
Bělá pod Bezdězem	36,1
Týnec nad Sázavou	33,3
Oxidy dusíku	
Kladno	28,2
Příbram	13,4
Kutná Hora	11,3
Mladá Boleslav	11,0
Říčany	10,7
Kolín	10,3
Mělník	9,8
Poděbrady	9,5
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	9,4
Beroun	8,3
Těkavé organické látky	
Kladno	70,6
Příbram	35,7

Bystřice	32,2
Sedlčany	30,9
Vlašim	28,0
Mělník	27,0
Rožmitál pod Třemšínem	25,5
Kostelec nad Černými Lesy	22,6
Bělá pod Bezdězem	22,0
Týnec nad Sázavou	20,4
Oxid uhelnatý	
Kladno	355,6
Příbram	179,0
Bystřice	160,7
Sedlčany	154,8
Vlašim	140,0
Mělník	134,7
Rožmitál pod Třemšínem	125,2
Kostelec nad Černými Lesy	112,9
Bělá pod Bezdězem	110,0
Týnec nad Sázavou	102,1

Obr. B.9. Poloha nejvýznamnějších zdrojů emisí v kategorii REZZO 3 v obcích Středočeského kraje

B.3.3. Liniové zdroje (automobilová doprava)

Pro vyhodnocení nejvýznamnějších liniových zdrojů znečišťování ovzduší byly využity údaje z Celostátního sčítání dopravy, které zajišťuje Ředitelství silnic a dálnic ČR v pětiletých intervalech. Použity jsou výsledky posledního sčítání z roku 2010. Silniční síť na území Středočeského kraje s rozlišením komunikací podle intenzit dopravy je zobrazena na obr. B.10. a B.11. Samostatně jsou prezentovány celkové intenzity a intenzity nákladní automobilové dopravy. Následující tabulky uvádějí přehled nejvíce zatížených úseků z hlediska celého dopravního proudu a nákladních automobilů.

Tab. B.4. Nejvíce zatížené úseky komunikací dle Celostátního sčítání dopravy 2010 – všechna vozidla

Komunikace	Úsek	Číslo sčít. úseků	Intenzita (voz/den)
D1	Chodov – Průhonice	1-8025	79 360
D1	Říčany – Všechromy	1-8027	73 397
D1	Modletice – Říčany	1-8023	70 541
D1	Průhonice – Modletice	1-8026	68 590
D1	Všechromy – Mirošovice	1-8028	63 772
D5	Třebonice – Rudná	1-8100	48 157
D5	Rudná – Loděnice	1-8110	46 000
I/10	× s 101 – × s 610	1-0517	43 603
D5	Loděnice – Beroun, východ	1-8120	43 485
D1	Mirošovice – Hvězdonice	1-8030	41 106
D11	Horní Počernice – Jirny	1-8300	40 743
D1	Hvězdonice – Ostředek	1-8040	40 426
D5	Beroun, východ – Beroun, centrum	1-8130	40 401
D1	Ostředek – Šternov	1-8050	39 231
I/7	hr.okr.Praha–záp.a Kladno – vyús. 61 do Lidic	1-0769	38 688
D8	hr.Prahy – Zdiby	1-6300	38 319
D8	Zdiby – Úžice	1-8200	38 319
D5	Beroun, centrum – Beroun, západ	1-8140	37 691
I/10	hr. Prahy a okr. Pha–vých. – × s 101	1-0516	37 094
D1	Šternov – Psáře	1-8060	37 054
D11	Jirny – Bříství	1-8310	36 536
D1	Psáře – Soutice	1-8070	36 296
D5	Beroun, západ – Bavoryně	1-8150	36 245
D1	Soutice – Loket	1-8080	35 538

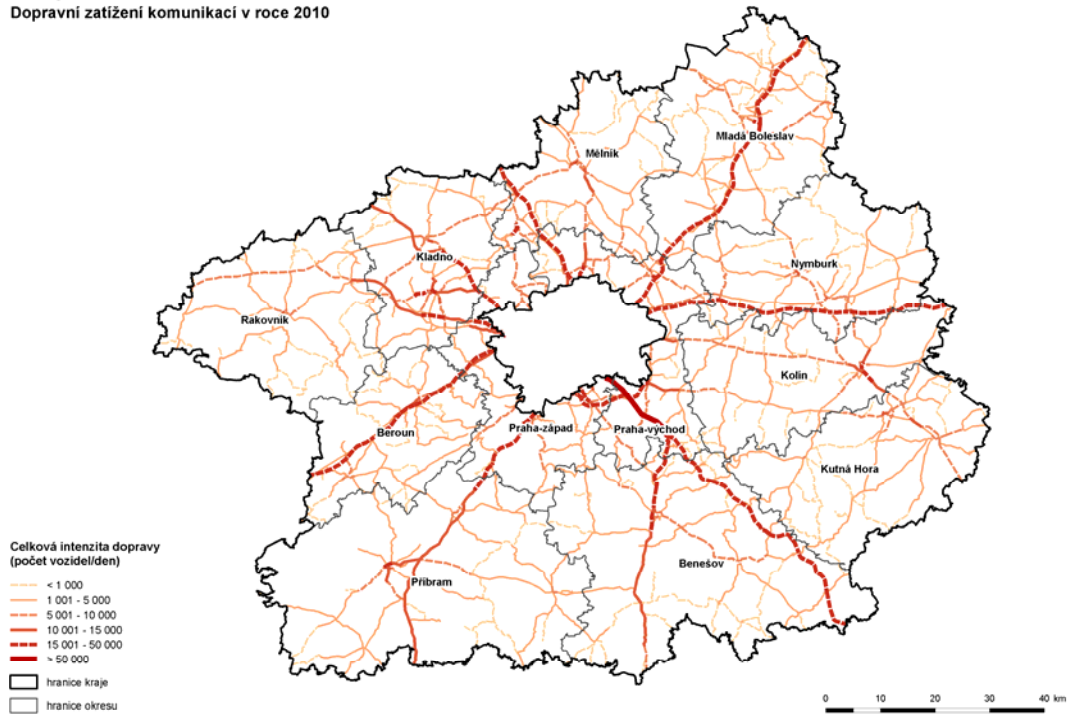
Tab. B.5. Nejvíce zatížené úseky komunikací dle Celostátního sčítání dopravy 2010 – nákladní vozidla

Komunikace	Úsek	Číslo sčít. úseků	Intenzita (voz/den)
D1	Průhonice – Modletice	1-8026	17 193
D1	Chodov – Průhonice	1-8025	17 141
D1	Modletice – Říčany	1-8023	16 184
I/10	zaús. 16 a vyús. 38 – vyús. 16 a zaús. 38J	1-0576	31 381
D1	Říčany – Všechromy	1-8027	17 738
D1	Všechromy – Mirošovice	1-8028	13 570
D5	Třebonice – Rudná	1-8100	11 244
D8	hr.Prahy – Zdiby	1-6300	11 065

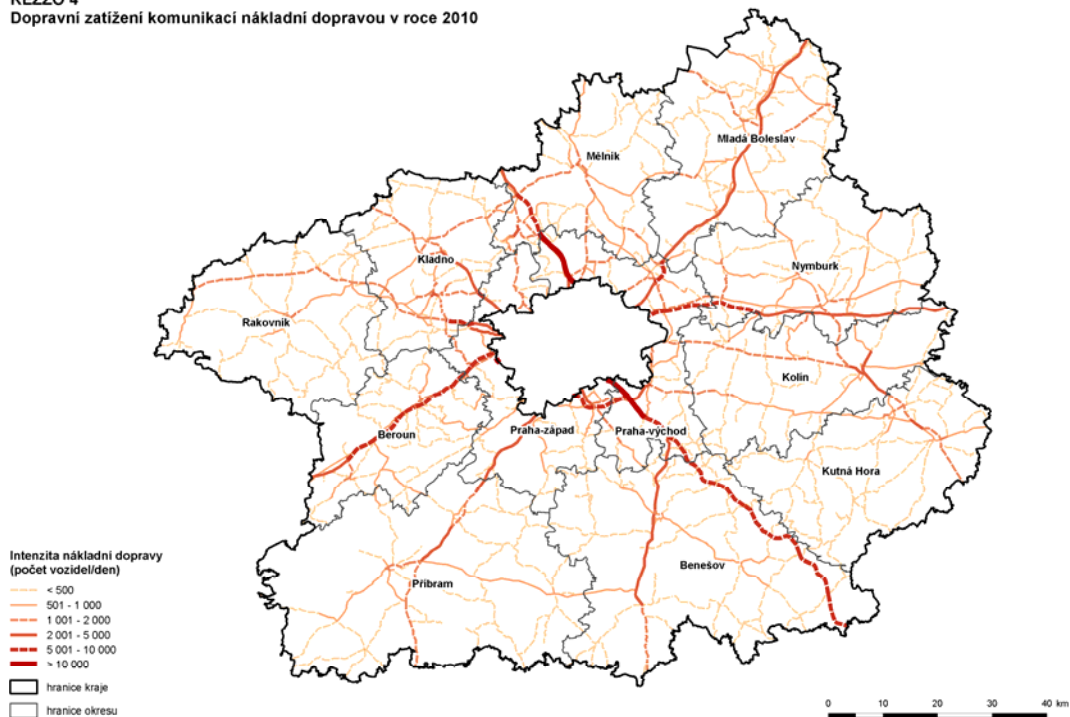
Obr. B.10. Celkové dopravní zatížení komunikací

REZZO 4
Dopravní zatížení komunikací v roce 2010

Obr. B.11. Dopravní zatížení komunikací nákladní dopravou

REZZO 4
Dopravní zatížení komunikací nákladní dopravou v roce 2010

B.4. Informace o znečištění dálkově přeneseném z okolních oblastí

Nejvýznamnější podíl na přenosu znečištění z jiných oblastí má hlavní město Praha, které ovlivňuje kvalitu ovzduší zejména v obcích ve svém okolí, jak je patrné i z analýzy oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. V severozápadní části kraje se projevuje také přenos znečištění z Ústeckého kraje s významným soustředěním zvláště velkých a velkých zdrojů znečišťování.

V okrajových lokalitách se může podíl dálkového přenosu na celkových koncentracích dosahovat i řádově desítek procent. Naopak v blízkosti významných zdrojů (především dopravních tahů) a v centrech větších měst je procentuelní podíl dálkového přenosu nízký (jeho absolutní příspěvky mohou být obdobné, dochází však k převýšení jeho vlivu místními zdroji).

Velký význam pak má přenos znečištění v případě troposférického ozónu. Tento polutant vzniká v atmosféře z prekursorů (organických látek a oxidů dusíku), přičemž proces tvorby ozónu určitou dobu trvá. Během této doby urazí reagující látky poměrně dlouhou dráhu, takže molekuly ozónu vznikají často ve velké vzdálenosti od původních zdrojů emisí. Pro Středočeský kraj jsou například typické zvýšené koncentrace ozónu v důsledku přenosu prekursorů emitovaných automobilovou dopravou na území Prahy.

C. PODROBNOSTI O OPATŘENÍCH KE ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ

C.1. Opatření přijatá před zpracováním programu

C.1.1. Opatření na mezinárodní a národní úrovni

C.1.1.1. Mezinárodní smlouvy a právní předpisy

Opatření na mezinárodní úrovni zahrnují mezinárodní úmluvy a dále akty, související s přistoupením České republiky k Evropské unii. Historicky lze za nejvýznamnější mezinárodní aktivitu považovat přístup ČR k Úmluvě EHK OSN o dálkovém znečištění ovzduší překračujícím hranice států a k jejím protokolům:

- první a druhý protokol o síře,
- protokol o dusíku,
- protokol o těkavých organických látkách (VOC),
- protokol o těžkých kovech,
- protokol o persistentních organických polutantech (POPs),
- (Göteborgský) protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a tvorby přízemního ozónu.

Zásadním prvkem je také implementace předpisů Evropské unie do české legislativy, tj. zapracování požadavků směrnic EU v oblasti ochrany ovzduší do českého zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší (v platném znění) a prováděcích předpisů k tomuto zákonu. Obdobný význam mělo i převzetí evropské legislativy v oblasti integrované prevence a omezování znečištění (IPPC), implementace požadavků v oblasti omezování emisí z motorových vozidel (emisní limity EURO) atd.

Současně platí, že i dřívější právní úprava ochrany ovzduší v ČR přijatá v devadesátých letech, obsahovala celou řadu moderních prvků a založila pevný strukturální rámec zejména v oblasti kontroly zdrojů znečišťování a omezování emisí. V kombinaci této určité tradice a novějších předpisů EU tak byla v ČR vytvořena ucelená soustava právních předpisů v oblasti ochrany ovzduší.

V současné době mají význam také mezinárodní aktivity směřující k ochraně klimatu. I když je jejich základním cílem omezování emisí skleníkových plynů (zejména oxidu uhličitého), lze předpokládat, že přinesou žádoucí efekty také v oblasti omezování emisí ostatních znečišťujících látek. Aktuálním příkladem v ČR je podpora úspor energií v rámci programu Zelená úsporám.

C.1.1.2. Emisní limity pro automobilovou dopravu

Vzhledem k podílu automobilové dopravy na úrovni znečištění ovzduší ve Středočeském kraji je významným opatřením na mezinárodní (a následně i na národní) úrovni implementace emisních limitů pro silniční motorová vozidla. Jedná se o tzv. limity EURO, které byly zavedeny řadou několika směrnic Evropské komise, postupně přijímaných od roku 1991 až do současnosti. Následující tabulky uvádějí zjednodušený přehled emisních limitů pro nejvíce zastoupené kategorie vozidel, tj. na jedné straně osobní automobily a na druhé straně těžké nákladní automobily a autobusy.

Tab. C.1. Porovnání limitních hodnot emisí v jednotlivých normách pro osobní automobily (kategorie M1), g/km

Norma	Datum zavedení	CO	HC	HC + NO _x	NO _x	PM
Nafta						
EURO 1	Červenec 1992	2,72	–	0,97	–	0,14
EURO 2, IDI	Leden 1996	1,00	–	0,70	–	0,08
EURO 2, DI	Leden 1996 ^a	1,00		0,90	–	0,10
EURO 3	Leden 2000	0,64	–	0,56	0,50	0,05
EURO 4	Leden 2005	0,50	–	0,30	0,25	0,025
EURO 5a	Září 2009 ^b	0,50	–	0,23	0,18	0,005 ^f
EURO 5b	Září 2011 ^c	0,50		0,23	0,18	0,005 ^f
EURO 6	Září 2014	0,50	–	0,17	0,08	0,005 ^f
Benzín						
EURO 1	Červenec 1992	2,72	–	0,97	–	–
EURO 2	Leden 1996	2,20	–	0,50	–	–
EURO 3	Leden 2000	2,30	0,20	–	0,15	–
EURO 4	Leden 2005	1,00	0,10	–	0,08	–
EURO 5	Září 2009 ^b	1,00	0,10 ^d	–	0,06	0,005 ^{e,f}
EURO 6	Září 2014	1,00	0,10 ^d	–	0,06	0,005 ^{e,f}

DI – přímé vstřikování, IDI – nepřímé vstřikování

^a do 30.9.1999 (po tomto datu musely motory s přímým vstřikováním splňovat limity pro motory s nepřímým vstřikováním)

^b tento limit platí od ledna 2011 pro všechny modely

^c tento limit platí od ledna 2013 pro všechny modely

^d NMHC (nemethanové uhlovodíky) = 0,068 g/km

^e použitelný pouze pro vozidla s DI motory

^f 0,0045 g/km s využitím PMP měření

Tab. C.2. Porovnání limitních hodnot emisí v jednotlivých normách pro těžké nákladní vozy a autobusy, g/kWh

Norma	Datum zavedení	Test	CO	HC	NO _x	PM
EURO 1	1992 (< 85 kW)	ECE R-49	4,50	1,10	8,00	0,612
	1992 (> 85 kW)		4,50	1,10	8,00	0,36
EURO 2	Říjen 1996		4,00	1,10	7,00	0,25
	Říjen 1998		4,00	1,10	7,00	0,15
EURO 3	Říjen 2000	ESC	2,10	0,66	5,00	0,10 0,13*
EURO 4	Říjen 2005		1,50	0,46	3,50	0,02
EURO 5	Říjen 2008		1,50	0,46	2,00	0,02
EURO 6	Leden 2013		1,50	0,13	0,40	0,01

* pro motory o zdvihovém objemu válce menším než 0,75 dm³ a otáčkami při daném výkonu vyššími než 3 000 min⁻¹

Tab. C.3. Porovnání limitních hodnot emisí v jednotlivých normách pro těžké nákladní vozy a autobusy, které jsou testovány metodou ETC, g/kWh

Norma	Datum zavedení	Test	CO	NMHC	CH ₄ ^a	NO _x	PM ^b
EURO 3	Říjen 2000	ETC	5,45	0,78	1,6	5,00	0,16 0,21 ^c
EURO 4	Říjen 2005		4,00	0,55	1,1	3,50	0,03
EURO 5	Říjen 2008		4,00	0,55	1,1	2,00	0,03
EURO 6	Leden 2013		4,00	0,16 ^d	0,5	0,40	0,01

^a pouze pro automobily s pohonem na plyn (EURO 3 až 5 – jen zemní plyn, EURO 6 – zemní plyn i LPG)

^b na úrovni EURO 3 a 4 neplatí pro automobily s pohonem na plyn

^c u dieselových motorů platí tento limit pro celkové uhlovodíky

^d pro motory o zdvihovém objemu válce menším než 0,75 dm³ a otáčkami při daném výkonu vyššími než 3 000 min⁻¹

C.1.1.3. Ekonomické nástroje

V období devadesátých let 20. století byla založena soustava ekonomických nástrojů ochrany ovzduší, sestávající zejména z poplatků za znečišťování ovzduší, dotací a zvýhodněných půjček poskytovaných Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP ČR), který je příjemcem značného podílu výnosu z poplatků. V období 1994 až 1996 byly příjmy fondu navýšeny jednorázovým převodem 6,1 mld. Kč na podporu Národního programu ozdravení ovzduší. Celkové výdaje SFŽP ČR k ochraně ovzduší dosáhly v období 1992 až 2002 částky cca 14 mld. Kč. V důsledku vysokých poplatků za znečištění ovzduší došlo také k razantní plynofikaci

zejména ve zdrojích REZZO 2. Ekonomická podpora obcím se odrazila především v rozvoji plynofikace obytné zástavby.

Od roku 2004 lze za nejvýznamnější ekonomický nástroj, který vychází z mezinárodní úrovně a promítá se až do roviny zcela lokální, považovat systém přímých finančních podpor z fondů EU. V současné době se jedná zejména o dotace přidělované prostřednictvím Operačního programu životní prostředí, souvislost s ochranou ovzduší má však také Operační program Doprava a částečně i Regionální operační program Střední Čechy.

V následujícím přehledu jsou uvedeny projekty, schválené či realizované na území Středočeského kraje v období let 2009 – 2012 v rámci těchto tří operačních programů.

Tabulka C.4. uvádí přehled projektů schválených v rámci Operačního programu Životní prostředí za ty prioritní osy nebo oblasti podpory, u nichž lze alespoň částečně uvažovat pozitivní vliv na kvalitu ovzduší, tj.:

- prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí – všechny projekty
- prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie – všechny projekty
- prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny, oblast 6.5 – Podpora regenerace urbanizované krajiny (předpokládán efekt alespoň částečného snižování prašnosti)
- prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu, oblast 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Tab. C.4. Přehled schválených projektů v rámci dosavadních výzev Operačního programu Životní prostředí – Středočeský kraj

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka*
		Stav				
PRIORITNÍ OSA 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí						
2.1 Zlepšení kvality ovzduší						
Ing. Karel Klusáček	Rekonstrukce vytápění hvozdu sladovny Kounice	2010 FU	6 342 120	3 480 100	2 088 060	2 088 060
TDS Petrovice, s.r.o.	Bezkanálový teplovod – ZD Krásná Hora v Petrovicích – TDS Petrovice	2010 RU	1 659 000	1 259 535	1 133 582	1 133 581
Obec Železná	Plynofikace obce Železná	2011 R	13 843 632	13 843 632	12 064 442	11 714 199
Obec Podluhy	Snížení energetické náročnosti MŠ Podluhy	2011 R	2 348 231	1 993 915	1 794 524	0
Obec Žiželice	Zateplení objektu a změna zdroje tepla	2012 R	7 746 042	6 837 498	6 153 748	6 153 208
Městys Jince	Pořízení nízkoemisního spalovacího zdroje a snížení energetické náročnosti budovy polyfunkčního domu Jince	2011 R	1 049 825	862 219	775 997	775 997

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Obec Postupice	Snížení energetické náročnosti MŠ Postupice	2011 F	7 661 268	6 278 988	5 651 089	0
Obec Koleč	Pořízení nízkoemisního spalovacího zdroje a snížení energetické náročnosti polyfunkčního domu	2011 F	3 859 181	3 487 713	3 138 941	0
Městys Bezno	Kulturní dům Bezno – rekonstrukce kotelny a zateplení	2010 F	9 689 098	8 766 792	7 890 113	0
Obec Třebotov	Třebotov – rozšíření plynofikace na část obce Solopisky	2010 F	10 314 557	7 712 720	6 941 448	0
Obec Jesenice	Zateplení objektu, výměna oken a výměna zdroje MŠ – Jesenice	2011 F	2 737 663	2 330 733	2 097 660	0
Obec Nalžovice	Zateplení ZŠ a MŠ Nalžovice-Chlum s výměnou zdroje tepla	2011 F	10 693 498	9 763 498	8 787 148	0
2.2 Omezování emisí						
OKZ HOLDING, a.s.	Zneškodňování emisí VOC ve výrobním závodě OKZ Vlašim	2011 R	16 128 000	13 498 750	12 148 875	12 144 375
OPTAGLIO, s.r.o.	Instalace dopalovací jednotky do provozu výroby holografických bezpečnostních prvků a samolepek	2009 R	5 019 878	4 210 798	3 789 718	0
DZS Struhařov, a.s.	Technologie na snížení emisí amoniaku DZS Struhařov a.s.	2011 F	2 486 400	2 072 000	932 400	0
Zemědělské obchodní družstvo Potěhy	Technologie na snížení emisí amoniaku ZOD Potěhy	2011 F	5 940 000	4 890 000	2 200 500	0
ZDV Krchleby, a.s.	Nákup aplikační techniky pro snížení emisí NH ₃	2011 F	8 856 000	7 380 000	3 321 000	0
MEFRIT, spol. s r.o.	Nákup a rekonstrukce filtračních zařízení technologie	2010 F	5 895 000	4 912 500	4 421 250	0
ČEZ, a. s.	Snížení emisí NO _x v Elektrárně Mělník	2011 F	599 700 000	499 750 000	199 900 000	0
Poděbradská blata, a.s.	Pořízení technologie využitelné ke snížení emisí amoniaku – Poděbradská blata, a.s.	2011 F	4 320 000	2 665 365	932 878	0
PRIORITNÍ OSA 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie						
3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE						
Město Lysá nad Labem	Solární soustava pro přípravu TUV v kotelně ZŠ Lysá nad Labem	2008 C	1 896 776	1 543 631	1 389 268	1 389 268
Obec Kamýk nad Vltavou	Rekonstrukce uhelné kotelny na spalování biomasy a zateplení objektu v areálu Základní školy Kamýk nad Vltavou	2011 FU	15 440 974	12 913 944	11 622 550	11 228 873
Klášteř Naší Paní nad Vltavou	Instalace tepelných čerpadel Klášteř Naší Paní nad Vltavou – Poličany	2010 RU	8 401 071	5 968 630	5 371 767	5 371 767
Obec Suchdol	Rekonstrukce zdravotního střediska – úspory energie	2010 RU	4 810 188	2 931 333	2 638 199	0
Obec Hředle	Zateplení a výměna zdroje energie společenského domu v obci Hředle	2011 R	3 232 124	2 487 476	2 238 728	1 747 822
Obec Nová Ves I.	Snížení energetické náročnosti Mateřské školy v Nové Vsi I	2011 R	3 771 226	2 780 843	2 502 759	1 353 600
Obec Nová Ves I.	Snížení energetické náročnosti Základní školy v Nové Vsi I	2011 R	4 934 468	3 130 147	2 817 131	2 648 109

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Obec Řepín	Snížení energetické náročnosti ZŠ Řepín a instalace OZE pro výrobu tepla	2011 R	4 097 232	3 831 082	3 447 974	2 763 504
Město Mšeno	Snížení energetické náročnosti MŠ Mšeno	2011 R	7 093 482	4 858 998	4 373 098	4 206 822
Obec Loukovec	Energetické úspory pro ZŠ a MŠ obce Loukovec – 17. výzva	2011 R	4 188 553	2 759 224	2 483 302	2 239 344
Domov pro seniory Hortenzie	Instalace solární soustavy	2010 R	1 272 578	925 287	832 758	0
Vězeňská služba České republiky	Snížení energetické náročnosti a využití OZE pro vytápění Věznice Příbram	2010 R	1 704 000	1 704 000	1 533 600	0
Městys Jince	Snížení energetické náročnosti úřadu Jince a výměna zdroje vytápění	2011 R	1 720 553	1 111 458	1 000 312	930 626
Město Březnice	Poliklinika Březnice – snižování spotřeby energie	2011 R	15 213 126	12 486 513	11 237 861	6 450 125
Obec Mezno	Centrální vytápění na biomasu a zateplení v obci Mezno	2012 F	87 156 976	68 296 206	61 466 585	0
Obec Teplýšovice	Zateplení obvodového pláště a výměna oken u Základní školy v Teplýšovicích	2012 F	3 115 316	1 811 730	1 630 557	0
Městys Louňovice pod Blaníkem	Snížení energetické náročnosti ZŠ a MŠ v Louňovicích pod Blaníkem	2012 F	7 098 000	5 330 343	4 797 309	0
Tělovýchovná jednota Spartak Vlašim	Solární soustava pro ohřev TV Vlašim bazén	2012 F	2 610 189	1 884 934	1 696 441	0
Obec Březová	Centrální vytápění na biomasu v obci Březová	2012 F	71 145 200	54 618 171	49 156 354	0
Obec Třebusice	Instalace fotovoltaického systému v obci Třebusice	2010 F	1 140 020	926 000	370 400	0
Domov Kladno-Švermov, poskytovatel sociálních služeb	Zateplení fasád a půdních prostor, výměna oken a instalace OZE pro vytápění objektů – Domov Kladno-Švermov	2012 F	44 002 585	24 414 348	21 972 913	0
Obec Lány	Zateplení a rekonstrukce budovy Základní školy Lány – instalace tepelných čerpadel	2012 F	9 045 000	7 072 643	6 365 379	0
Město Libušín	Instalace solárního systému pro přípravu TV v PS Libušín	2012 F	1 232 400	1 047 995	943 196	0
Obec Tuklaty	Zateplení a instalace tepelného čerpadla v Mateřské škole Tuklaty	2010 F	7 066 359	4 448 631	4 003 768	0
Městys Bílé Podolí	Snížení energetické náročnosti objektu úřadu Městysu a Mateřské školy Bílé Podolí	2012 F	2 214 720	1 754 550	1 579 095	0
Obec Vlastějovice	Snížení energetické náročnosti MŠ a instalace OZE – Obec Vlastějovice	2012 F	2 497 952	1 901 352	1 711 217	0
Obec Vlastějovice	Snížení energetické náročnosti OÚ a instalace OZE – Obec Vlastějovice	2012 F	2 298 496	2 048 286	1 843 457	0
Město Kutná Hora	Snížení energetické náročnosti objektů Domova s pečovatelskou službou v Kutné Hoře	2012 F	14 406 000	11 150 472	10 035 425	0
Město Mělník	Instalace fotovoltaického systému na ZŠ J. Matiegky	2010 F	17 188 955	14 444 500	5 338 000	0
Obec Byšice	Snížení energetické náročnosti MŠ Byšice	2010 F	7 131 600	5 050 820	4 545 738	0

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Obec Malý Újezd	Snížení energetické náročnosti ZŠ a MŠ Malý Újezd	2010 F	6 885 162	5 624 562	5 062 106	0
Město Mšeno	Snížení energetické náročnosti ZŠ Mšeno	2010 F	15 415 215	13 610 995	12 249 896	0
Obec Řepín	Snížení energetické náročnosti OÚ Řepín a instalace OZE	2012 F	1 678 308	1 467 668	1 320 901	0
Město Mšeno	Snížení energetické náročnosti ZUŠ Mšeno	2012 F	2 341 500	1 993 445	1 794 101	0
Obec Malý Újezd	Snížení energetické náročnosti OÚ Malý Újezd	2012 F	1 131 480	903 270	812 943	0
Obec Nedomice	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ a OÚ v obci Nedomice	2012 F	4 245 600	3 339 920	3 005 928	0
Obec Byšice	Snížení energetické náročnosti budovy MŠ Byšice	2012 F	9 381 000	7 117 245	6 405 521	0
Město Kostelec nad Labem	Snížení energetické náročnosti budovy Základní školy v Kostelci nad Labem	2012 F	10 247 700	7 624 210	6 861 789	0
Střední škola Fotografická, filmová a televizní, o.p.s.	Snížení energetické náročnosti SŠ Fotografické, filmové a televizní Skalsko	2010 F	11 586 000	8 640 315	7 776 284	0
Obec Kosořice	Instalace OZE a snížení energetické náročnosti obecního domu Kosořice	2012 F	2 273 873	2 137 188	1 923 469	0
Město Bělá pod Bezdězem	Instalace OZE a snížení energetické náročnosti MŠ Bělá pod Bezdězem	2012 F	5 578 927	4 532 927	4 079 634	0
Obec Vrbová Lhota	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ a MŠ	2012 F	3 002 876	2 014 813	1 813 332	0
Město Poděbrady	Snížení energetické náročnosti objektu Technických služeb města Poděbrady	2012 F	3 882 600	2 859 485	2 573 536	0
Město Poděbrady	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ T.G.M. v ulici Žižkova	2012 F	5 295 600	3 961 901	3 565 711	0
Město Poděbrady	Snížení energetické náročnosti budovy Pentagonu	2012 F	25 615 200	18 663 190	16 796 871	0
Obec Šestajovice	Fotovoltaické elektrárny obce Šestajovice	2010 F	6 708 972	6 708 972	2 683 588	0
Česká zemědělská univerzita v Praze	Rekonstrukce blokové kotelny ČZU – instalace kotle na biomasu, Kostelec nad Černými lesy	2010 F	17 960 640	15 812 981	14 231 683	0
Městys Škvorec	Snížení energetické náročnosti objektu úřadu Městys Škvorec	2012 F	1 951 080	1 462 335	1 316 102	0
Městys Škvorec	Snížení energetické náročnosti objektu školní jídelny a požární zbrojnice Městys Škvorec	2012 F	1 408 680	1 043 975	939 578	0
Obec Zdiby	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ ve Zdíbech	2012 F	3 859 140	3 231 615	2 908 454	0
Obec Líbeznice	Instalace OZE a snížení energetické náročnosti budovy ZŠ Líbeznice	2012 F	17 456 562	13 560 199	12 204 179	0
Obec Šestajovice	Snížení energetické náročnosti budovy obecního úřadu Šestajovice	2012 F	3 937 598	1 793 765	1 614 389	0
Obec Předboj	MŠ Předboj	2012 F	978 968	660 073	594 066	0
Obec Jesenice	Snížení energetické náročnosti objektu zdravotního střediska (budoucí Mateřské školy) v Jesenici	2012 F	4 738 200	3 406 700	3 066 030	0
Český červený kříž	Nové vytápění s využitím OZE a částečné zateplení DOL Bukovany	2010 F	5 511 772	2 598 179	2 338 361	0

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Obec Klučenice	Snížení energetické náročnosti ZŠ Klučenice	2012 F	4 327 800	3 653 755	3 288 380	0
Město Nový Knín	Snížení energetické náročnosti Zdravotního střediska Nový Knín	2012 F	7 415 160	6 505 280	4 824 800	0
Centrum Rožmitál pod Třemšínem, poskytovatel sociálních služeb	Zateplení objektu a instalace OZE pro vytápění – Centrum Rožmitál pod Třemšínem	2012 F	25 501 512	13 489 808	12 140 827	0
Odborné učiliště, Praktická škola, ZŠ a MŠ Příbram IV, příspěvková organizace	Změna lokálního zdroje tepla a zateplení budovy školy a tělocvičny	2012 F	19 997 097	9 636 955	8 673 260	0
Obec Hvozdňany	Snížení energetické náročnosti areálu ZŠ a MŠ – Hvozdňany	2012 F	10 471 941	10 448 200	9 403 380	0
3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla						
Město Týnec nad Sázavou	Dokončení úsporných opatření spotřeby energie v základní škole v Týnci nad Sázavou zlepšením tepelně technických vlastností budov	2008 C	12 525 585	7 619 749	6 857 774	6 857 414
Obec Chotýšany	Zlepšení tepelně-technických vlastností ZŠ a MŠ Chotýšany	2008 C	2 303 906	1 963 795	1 767 414	1 767 414
Obec Chocerady	Zateplení ZŠ Chocerady	2009 C	19 079 853	17 799 853	16 019 868	16 019 868
Město Votice	Votice – zateplení budovy mateřské školy	2009 C	7 330 452	4 567 611	4 110 850	3 370 593
Obec Zákolany	Zateplení objektu a úprava vytápění ZŠ a MŠ Pod Budčí Zákolany čp. 50	2008 C	4 173 579	2 535 767	2 282 189	2 282 189
Statutární město Kladno	OPŽP Kladno	2009 C	45 347 157	33 422 984	30 080 686	30 080 686
Obec Koleč	Zateplení a výměna oken v objektu Základní školy v Kolči	2008 C	3 039 370	2 357 819	2 122 036	2 122 036
Obec Otovice	Základní škola Otovice – zateplení a výměna oken	2008 C	3 937 052	2 624 719	2 362 246	2 362 246
Město Velvary	Velvary – zateplení MŠ	2009 C	7 206 895	4 643 885	4 179 497	4 112 214
Obec Zbraslavice	Zateplení a rekonstrukce otopné soustavy ZŠ ve Zbraslavicích a její vytápění tepelným čerpadlem	2008 C	20 068 452	16 658 450	14 992 605	14 992 604
Obec Vrdy	Realizace úspor energie veřejné budovy ZŠ v obci Vrdy	2010 C	14 156 209	12 181 438	10 963 294	10 418 914
Obec Kly	Realizace úspor energie v Základní škole Kly - Záboří	2008 C	5 091 941	3 836 940	3 453 247	3 453 236
Obec Kojetice	Zateplení ZŠ a MŠ Kojetice	2008 C	2 465 230	2 186 419	1 967 776	1 967 776
Obec Horní Počaply	Zateplení budovy ZŠ a MŠ Horní Počaply	2008 C	2 147 299	1 764 998	1 588 498	1 588 498
Město Benátky nad Jizerou	Zateplení domu pro seniory v Benátkách nad Jizerou	2008 C	4 152 956	2 556 331	2 300 698	2 300 698
Město Benátky nad Jizerou	Zateplení polikliniky v Benátkách nad Jizerou	2009 C	3 034 703	1 322 375	793 425	793 425
Město Benátky nad Jizerou	Zateplení základní školy v Benátkách nad Jizerou	2008 C	6 285 488	3 858 889	3 473 000	3 473 000

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Městys Březno	Zateplení budov ZŠ v obci Březno u Mladé Boleslavi	2009 C	5 730 026	3 454 630	3 109 166	3 109 166
Obec Ondřejov	Zateplení kulturního domu v Ondřejově a jeho vytápění tepelným čerpadlem náhradou za elektroakumulační vytápění	2009 C	8 184 713	2 275 579	2 048 021	2 046 735
Obec Průhonice	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy mateřské školy v Průhonicích	2008 C	2 968 600	1 632 435	1 469 191	1 469 191
Město Libčice nad Vltavou	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy Mateřské školy v Libčicích nad Vltavou	2010 C	7 830 929	6 533 214	5 879 892	5 703 177
Obec Obecnice	Zateplení objektu a úspory energií na Masarykově ZŠ	2009 C	5 426 672	3 092 935	2 783 642	2 783 641
Město Příbram	Realizace energetických úspor v objektu ZŠ Příbram VII, 28. října 1	2010 C	21 152 913	15 529 647	13 976 682	13 468 615
Městys Jince	Stavební úpravy pro úspory energie ZŠ a MŠ Jince	2009 C	6 506 187	3 657 336	3 291 602	3 291 602
Město Vlašim	ZŠ Vorlina, realizace úspor energií v objektu školy	2011 FU	54 256 944	28 828 381	25 945 543	25 945 500
Obec Poříčí nad Sázavou	Snižování spotřeby energie v MŠ Poříčí nad Sázavou	2011 FU	2 626 220	851 399	766 259	766 259
Obec Poříčí nad Sázavou	Snižování spotřeby energie v ZŠ Poříčí nad Sázavou	2011 FU	9 698 012	6 185 481	5 566 933	5 566 933
Obec Čerčany	Zateplení ZŠ Čerčany – II. etapa – Stará budova	2010 FU	7 268 302	3 511 013	3 159 912	3 144 321
Obec Lány	Zateplení objektu ZŠ Lány	2010 FU	5 284 961	3 563 370	3 207 033	3 207 033
Město Pečky	Stavební úpravy hlavní budovy, výměna oken a zateplení ZŠ Pečky	2010 FU	11 142 687	8 545 825	7 691 243	7 691 243
Obec Žleby	Zateplení budovy mateřské školy č.p. 429, Žleby	2010 FU	5 300 367	2 878 635	2 590 772	2 590 232
Městys Kácov	Energeticky úsporná opatření ZŠ Kácov	2011 FU	3 750 337	2 959 075	2 663 168	2 635 039
Obec Vysoká	Rekonstrukce a výměna zdroje tepla budovy Mateřské a Základní školy obce Vysoká ve Strážnicích	2010 FU	4 361 633	3 828 383	3 445 545	3 445 545
Obec Mečeříž	Mateřská škola Mečeříž – zateplení objektu a výměna oken	2010 FU	1 894 678	808 844	727 960	727 958
Obec Ondřejov	Zateplení Mateřské školy v Ondřejově	2010 FU	1 861 315	881 144	793 029	793 029
Město Libčice nad Vltavou	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy Základní školy v Libčicích nad Vltavou	2010 FU	10 697 139	8 852 910	7 967 619	7 708 557
Obec Ořech	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy MŠ Ořech	2010 FU	963 087	548 378	493 540	493 540
Obec Vrané nad Vltavou	Zateplení objektu ZŠ	2011 FU	6 059 136	4 951 804	4 456 624	4 442 404
Obec Krásná Hora nad Vltavou	Změna zdroje vytápění a zateplení ZŠ v Krásné Hoře nad Vltavou	2010 FU	9 599 653	7 601 309	6 841 178	6 841 178
Město Nové Strašecí	Nové Strašecí – Zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov škol	2010 FU	17 943 511	9 214 116	8 292 704	8 291 106
Obec Šanov	Zateplení a výměna zdroje ZŠ a MŠ Šanov	2011 FU	12 489 789	11 469 800	10 322 820	9 833 001

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Město Buštěhrad	Snižování spotřeby energie v MŠ Buštěhrad	2010 RU	9 358 163	4 922 380	4 430 142	4 430 142
Město Smečno	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy ZŠ Smečno	2011 RU	2 890 342	2 208 110	1 987 298	1 987 298
Obec Kačice	Zajištění energetických úspor objektu Mateřské školy Kačice	2011 RU	3 790 046	1 069 020	962 118	946 485
Město Kolín	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy ZŠ Lipanská, Kolín	2010 RU	30 665 953	25 290 479	22 761 430	22 746 580
Město Kouřim	ZŠ Kouřim čp. 626 – úspory energií – zateplení objektu	2009 RU	14 458 671	12 496 360	11 246 724	11 246 724
Obec Zbraslavice	Zateplení MŠ ve Zbraslavicích a její vytápění tepelným čerpadlem	2009 RU	8 901 168	7 486 771	6 738 094	6 738 094
Obec Vrdy	Snižování energetické náročnosti objektu MŠ I. Vrdy	2010 RU	4 670 642	2 242 550	2 018 295	2 018 295
Obec Krnsko	Realizace úspor energie veřejné budovy základní školy v Krnsku	2009 RU	7 259 693	2 840 239	2 556 215	2 556 215
Obec Semice	Úsporná energetická opatření pro objekt Základní školy v Semicích	2009 RU	2 596 231	2 036 991	1 833 292	1 833 211
Město Lysá nad Labem	Zateplení ZŠ Lysá nad Labem	2011 RU	36 686 217	27 398 585	24 658 727	24 658 726
Město Mníšek pod Brdy	Zateplení MŠ 9. května v Mníšku pod Brdy	2011 RU	3 656 172	2 473 631	2 226 268	2 226 268
Obec Čisovice	Dodatečné zateplení objektů Základní a mateřské školy Čisovice	2011 RU	2 441 029	1 602 286	1 442 057	1 442 057
Obec Milín	Zateplení a kotel na biomasu v budově sportovního zázemí v obci Milín	2011 RU	4 180 435	2 231 094	2 007 985	2 007 202
Obec Krásná Hora nad Vltavou	Změna zdroje vytápění a zateplení MŠ a OÚ v Krásné Hoře nad Vltavou	2010 RU	4 095 804	3 773 224	3 395 902	3 395 632
Město Příbram	Realizace energetických úspor DPS ul. Jana Drdy 494, Příbram VII	2010 RU	2 858 880	1 617 701	1 455 931	1 455 823
Město Votice	Zajištění energetických úspor ZŠ Votice	2011 R	13 669 003	4 204 781	3 784 303	3 784 303
Město Buštěhrad	Snižování spotřeby energie v ZŠ Buštěhrad	2011 R	9 428 157	4 569 357	4 112 421	4 063 100
Město Buštěhrad	Snižování spotřeby energie v DPS Buštěhrad	2011 R	4 207 410	1 560 517	1 404 465	1 386 465
Město Kolín	Zlepšení tepelně technických vlastností objektů ZŠ Masarykova	2011 R	20 264 337	14 105 318	12 694 786	12 553 144
Město Kolín	Zlepšení tepelně technických vlastností objektů MŠ Bezručova	2011 R	8 653 101	4 704 243	4 233 819	3 894 654
Obec Zbraslavice	Zateplení Zdravotního střediska ve Zbraslavicích a jeho vytápění tepelným čerpadlem	2011 R	2 979 598	2 441 138	2 197 024	2 197 024
Město Kutná Hora	Zateplení ZŠ Jana Palacha v Kutné Hoře	2011 R	34 333 091	18 311 362	16 480 226	16 300 226
Obec Tišice	Zateplení Základní školy v Tišicích	2008 R	3 590 107	1 985 676	1 787 108	0
Městys Všetaty	Zateplení ZŠ Všetaty, Komenského 375	2011 R	7 809 441	6 735 049	6 061 544	6 057 116
Město Kralupy nad Vltavou	Zateplení budov MŠ a ZŠ v Kralupech nad Vltavou, část 1	2011 R	9 408 151	7 046 235	6 341 612	6 340 251

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Město Kralupy nad Vltavou	Zateplení budov MŠ a ZŠ v Kralupech nad Vltavou, část 2	2011 R	14 167 371	11 611 966	10 450 769	10 449 904
Město Kralupy nad Vltavou	Plavecký bazén, ulice Cukrovar 1089, Kralupy nad Vltavou – zateplení budovy	2012 R	21 206 038	8 697 170	7 827 453	7 727 908
Statutární město Mladá Boleslav	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ, Václavkova 1082, Mladá Boleslav	2010 R	19 369 170	13 842 170	12 457 953	0
Město Mnichovo Hradiště	Realizace úspor energie: MŠ – Mírová, Mnichovo Hradiště	2010 R	1 320 800	693 934	624 541	0
Město Dolní Bousov	Zateplení Základní školy T. G. Masaryka, Dolní Bousov	2011 R	12 126 672	9 325 121	8 392 609	6 633 214
Město Milovice	Projekt zateplení svíslého obvodového pláště a zateplení střechy budovy MŠ Dukelská 320, Milovice	2010 R	5 612 006	3 886 991	3 498 291	0
Město Městec Králové	Zateplení Základní školy Městec Králové	2011 R	4 939 075	3 159 312	2 843 381	2 257 796
Město Rudná	Stavební úpravy a zateplení objektů MŠ	2011 R	4 880 397	2 750 633	2 475 570	2 463 344
Obec Tochovice	Změna způsobu vytápění a zateplení MŠ Tochovice	2011 R	4 653 578	3 400 094	3 060 085	3 060 085
Město Příbram	Realizace energetických úspor DPS ul. Průběžná 143, Příbram III	2011 R	5 678 893	3 522 586	3 170 327	3 170 327
Město Příbram	Realizace energetických úspor v objektu ZŠ Příbram – Březové Hory	2011 R	13 862 646	8 884 553	7 996 098	7 961 246
Obec Milín	Snížení energetické náročnosti mateřské školy Milín	2010 R	4 371 430	3 136 683	2 823 015	0
Město Příbram	Realizace energetických úspor DPS ul. Brodská	2011 R	14 626 109	10 931 109	9 837 998	9 837 997
Město Příbram	Realizace energetických úspor ve školních objektech – areál v ul. Bratří Čapků	2011 R	23 229 826	18 094 826	16 285 343	13 524 547
Město Příbram	Realizace energetických úspor ve školním objektu, ul. Dlouhá 163	2011 R	9 181 880	7 401 880	6 661 692	4 304 827
Obec Roztoky	Snížování spotřeby energie v ZŠ Roztoky	2010 R	2 662 770	1 878 974	1 691 077	0
Město Benešov	Zateplení souboru budov – SO 02 Jiráskova 888, Benešov	2010 F	29 970 602	10 703 774	9 633 397	0
Obec Broumy	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy ZŠ a MŠ Broumy	2010 F	10 915 510	7 192 697	6 473 427	0
Město Slaný	Zateplení objektu Základní školy Slaný, Rabasova 821	2010 F	24 969 624	20 349 114	18 314 203	0
Město Slaný	Zateplení objektu Mateřské školy Slaný, Vítězná 1578	2010 F	5 596 066	4 343 258	3 908 932	0
Město Slaný	Energeticky úsporná opatření v objektu Nemocnice Slaný	2010 F	17 595 853	9 616 239	8 654 613	0
Římskokatolická farnost Kolín	Zateplení obvodového pláště a instalace TČ na faře Veltruby	2010 F	2 283 848	1 871 602	1 684 442	0
Obec Bečváry	Zateplení základní školy a školky v Bečvářech	2010 F	2 897 507	2 311 888	2 080 699	0
Město Kutná Hora	Využití odpadního tepla pro provoz veřejného koupaliště v Kutné Hoře	2010 F	7 332 000	3 989 500	3 590 550	0
Město Mělník	Realizace úspor energie ZŠ J. Matiegky č.p. 2817 v Mělníku	2010 F	31 680 033	17 654 773	15 889 296	0

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Městys Bezno	Základní škola Bezno – zateplení	2010 F	12 306 651	8 151 950	7 336 755	0
Statutární město Mladá Boleslav	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ, Václavkova 1040, Mladá Boleslav	2010 F	26 331 881	20 971 696	18 874 526	0
Město Poděbrady	Zlepšení tepelně technických vlastností budovy MŠ K. Čapka	2010 F	5 175 079	4 000 079	3 600 071	0
Domov pro seniory Dobřichovice	Snížení energetické náročnosti Domova pro seniory Dobřichovice	2010 F	4 196 757	1 879 800	1 691 820	0
Město Roztoky	ZŠ Havlíčkova 711 Roztoky	2010 F	4 116 929	2 298 600	2 068 740	0
Městys Davle	Zateplení objektu úřadu městyse Davle, Na náměstí 63	2010 F	2 576 122	1 073 713	966 342	0
Obec Všenory	Zateplení ZŠ v obci Všenory	2010 F	6 973 732	3 068 899	2 762 009	0
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Dubno	Redukce energetické náročnosti areálu SOŠ a SOU Dubno	2010 F	35 153 179	17 451 300	15 706 170	0
Městys Senomaty	Zateplení stropu druhého podlaží a výměna oken v objektu Základní školy v Senomatech	2008 F	1 436 023	458 400	412 560	0
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje	Realizace úspor energie – Policie ČR Mladá Boleslav	2010 P	3 988 064	2 716 764	2 445 088	0
PRIORITNÍ OSA 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny						
6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny						
Obec Přišimasy	Zeleň v obci Přišimasy	2009 C	1 559 516	1 459 537	1 313 583	1 313 583
Obec Nebužely	Obnova veřejné zeleně Nebužely	2009 C	4 173 977	4 104 382	3 693 943	3 693 943
Obec Šestajovice	Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně v obci Šestajovice	2010 C	6 383 636	6 184 744	5 566 269	5 566 269
Město Černošice	Výsadba stromořadí v ulicích města a založení parku u DPS v Černošicích	2009 C	1 052 686	942 099	847 888	847 888
Město Černošice	Ozelenění sportparku Kazín ve městě Černošice	2009 C	2 364 530	2 149 256	1 934 330	1 934 330
Městys Jince	Regenerace sídlištní zeleně – Jince	2009 C	1 710 565	1 710 565	1 539 509	1 539 508
Tělocvičná Jednota Sokol Sedlčany	6.5 TJ Sokol Sedlčany – sadovnické úpravy v areálu	2009 C	271 463	271 462	244 316	243 481
Národní památkový ústav	Rekonstrukce lipové aleje k zámku Konopiště	2010 FU	145 482	145 481	130 933	130 933
Statutární město Kladno	Revitalizace parků a významné zeleně na území města Kladna	2011 FU	5 358 637	4 209 445	3 788 501	3 788 501
Město Mělník	Mělník - rekonstrukce stromořadí ul. 17. listopadu	2011 FU	943 208	847 715	762 942	762 942
Město Mělník	Výsadba stromořadí ul. Sportovní	2011 FU	314 474	272 824	245 541	245 541
Obec Řepín	Revitalizace krajiny zájmového území Řepín-Živonín	2010 FU	609 092	603 152	542 837	542 837
Obec Kosořice	Lesopark Kosořice	2010 FU	3 095 325	2 696 756	2 427 079	2 427 079
Město Bělá pod Bezdězem	Revitalizace stromořadí	2010 FU	1 089 391	1 068 412	961 570	961 570

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Město Benátky nad Jizerou	Revitalizace zámeckého parku v Benátkách nad Jizerou	2011 FU	6 649 541	3 189 683	2 870 715	2 870 715
Centrum 83, poskytovatel sociálních služeb	Oáza	2010 FU	656 169	656 164	590 548	590 548
Obec Velké Popovice	Výsadba zeleně na veřejných prostranstvích	2010 FU	647 018	647 018	582 316	582 316
Městys Lázně Toušeň	Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně městysu Lázně Toušeň	2010 FU	5 593 626	4 265 058	3 838 552	3 836 991
Obec Šestajovice	Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně v intravilánu obce Šestajovice – 3. etapa	2011 FU	2 938 109	2 921 015	2 628 914	2 628 914
Obec Slapy	Oprava parku	2011 FU	557 664	539 398	485 457	485 457
Obec Dolní Břežany	Výstavba centrálního parku v obci Dolní Břežany - Založení parku na ploše vymezené ve schválené ÚPD	2010 FU	42 048 910	35 534 258	31 980 832	31 969 951
Obec Kněžves	Obnova historické aleje	2010 FU	732 734	685 617	617 055	615 680
Obec Libeň	Obnova zeleně v obci Libeň a Libeň	2011 FU	3 580 946	3 041 638	2 737 474	2 694 250
Město Dobříš	Ošetření památné lipové aleje v ulici V Lipkách, k.ú. Dobříš	2010 FU	411 025	408 715	367 844	367 844
Město Vlašim	Rekonstrukce přírodních prvků zámeckého parku ve Vlašimi III.	2011 RU	19 927 157	18 149 186	16 334 267	16 334 267
Město Buštěhrad	Park Ořešín Buštěhrad	2011 RU	6 671 176	4 004 956	3 604 460	2 214 792
Město Kostelec nad Labem	Ošetření dřevin na náměstí Komenského	2011 RU	559 840	491 075	368 306	368 306
Obec Kamenice	Rekonstrukce lipové aleje Struhařov – Štířín	2011 RU	2 941 383	2 897 882	2 608 094	2 608 094
Obec Ořech	Zelený prstenec kolem obce Ořech (1. etapa a sadové úpravy kopce Ořech)	2011 RU	11 679 915	10 577 702	9 519 932	6 393 033
Obec Čerčany	Obnova veřejné zeleně v Čerčanech	2011 R	7 393 329	7 384 603	6 646 143	5 255 540
Obec Lešany	Obnova veřejné zeleně v obci Lešany	2009 R	1 011 417	922 676	830 408	0
Valdová Eliška	Obnova zámeckého parku v Třebešicích	2011 R	3 598 360	3 525 062	3 172 556	192 665
Obec Václavice	Obnova veřejné zeleně ve Václavicích	2010 R	2 276 170	2 143 675	1 929 308	0
Nosek Jiří	Zámek Svinaře – revitalizace, rekonstrukce a rozšíření zámeckého parku	2011 R	7 436 647	7 418 966	6 677 069	6 044 079
Národní zemědělské muzeum Praha	Regenerace zámeckého parku Kačina	2009 R	13 454 140	9 969 638	8 972 674	0
Lesy České republiky, s.p.	Regenerace Národní kulturní památky Kačina – část Obora	2011 R	22 938 764	18 348 435	16 513 592	12 400 219
Obec Senohraby	Obnova veřejné zeleně v obci Senohraby I. etapa	2011 R	2 176 131	2 149 134	1 934 219	567 995
Obec Mirošovice	Obnova veřejné zeleně v obci Mirošovice	2011 R	2 393 332	2 211 488	1 990 339	572 089

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Město Libčice nad Vltavou	Obnova veřejné zeleně v hlavních uličních osách města Libčice nad Vltavou	2009 R	3 702 505	3 557 170	3 201 453	0
Národní Památkový Ústav	Obnova parku v Mníšku pod Brdy	2012 R	4 868 821	2 975 388	2 677 849	1 449 340
Město Dobříš	Ošetření aleje v ulici Dubinské Kaštánky, k.ú. Dobříš	2011 R	1 157 797	1 119 387	1 007 448	1 003 523
Městys Jince	Revitalizace zeleně městyse Jince	2010 R	2 221 626	1 976 488	1 482 366	0
Roden Karel	Výsadba a regenerace zeleně v areálu zámku Skrýšov	2012 R	1 370 117	1 346 117	1 009 588	1 005 658
Město Benešov	Obnova veřejné zeleně v Benešově – I. etapa	2010 F	7 060 225	6 630 204	5 967 184	0
Město Sázava	Revitalizace zeleně ve městě Sázava	2010 F	7 141 881	6 806 183	6 125 565	0
Město Týnec nad Sázavou	Obnova veřejné zeleně v Týnci nad Sázavou	2010 F	7 183 623	6 891 711	6 202 540	0
Město Vlašim	Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – I. etapa	2010 F	7 499 973	7 217 745	6 495 971	0
Národní muzeum	Obnova přírodních prvků zámeckého parku ve Vrchotových Janovicích – revitalizace zeleně	2010 F	4 626 894	3 763 352	2 822 514	0
Obec Keblov	Regenerace dřevin obce Keblov	2010 F	571 872	571 872	428 904	0
Město Vlašim	Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – II. etapa	2010 F	6 403 630	5 968 758	4 476 569	0
Novák Tomáš	Rekonstrukce zámeckého parku v Ratměficích	2012 F	15 781 257	15 598 077	14 019 951	0
Město Zruč nad Sázavou	Obnova veřejné zeleně ve Zručích nad Sázavou	2012 F	9 297 542	9 002 121	6 751 591	0
Obec Hulice	Komplexní obnova zeleně společensky významných ploch v intravilánu obce Hulice	2012 F	1 254 260	1 254 260	940 695	0
Město Vlašim	Obnova veřejné zeleně ve Vlašimi – III. etapa	2012 F	6 265 256	5 759 367	4 319 525	0
Město Benešov	Obnova veřejné zeleně v Benešově – II. etapa	2012 F	5 642 118	5 388 634	4 041 475	0
Národní památkový ústav	Regenerace zahrad kláštera Sázava	2012 F	9 364 185	4 124 488	3 093 366	0
Obec Rpety	Regenerace zeleně vybraných lokalit obce Rpety	2010 F	2 258 027	2 213 510	1 660 133	0
Obec Mořina	Revitalizace sídelní zeleně a zeleně na hřbitově v obci Mořina	2012 F	3 777 345	3 069 109	2 301 832	0
Leidl Petr	Revitalizace zámeckého parku Liteň	2012 F	3 271 543	3 258 144	2 444 705	0
Obec Hýskov	Revitalizace zeleně v Hýskově	2012 F	2 459 971	2 399 457	1 799 593	0
Husák Ivan	SO 05 – Sídelní zeleň a založení zeleného prstence kolem obce – I. etapa	2012 F	4 310 602	4 166 602	3 124 952	0
Město Kolín	Revitalizace sídlištních ploch v Kolíně	2010 F	3 255 119	3 146 624	2 359 968	0
Obec Žiželice	Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně v intravilánu obce Žiželice	2010 F	809 564	809 564	607 173	0

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Město Český Brod	Zlepšení mikroklimatických podmínek a revitalizace zeleně města Český Brod	2012 F	10 345 334	10 345 334	7 759 001	0
Národní památkový ústav	Revitalizace zámeckého parku Žleby	2012 F	6 245 973	5 917 791	4 438 343	0
Obec Velký Borek	Koncepční řešení veřejných prostor v obcích: Velký Borek, Mělnická Vrutice a Skuhrov, úprava 05/2010	2010 F	5 297 596	4 249 118	3 186 839	0
Město Veltrusy	Revitalizace veřejné zeleně u hřbitova ve Veltrusech	2010 F	7 552 671	7 552 671	5 664 503	0
Město Kralupy nad Vltavou	Krajinářské úpravy Strachov	2012 F	22 864 523	14 344 348	10 758 261	0
Obec Obříství	Obnova vegetačních prvků návesních prostorů Obříství	2012 F	2 628 568	2 282 642	1 711 982	0
Město Mělník	Revitalizace zeleně na hřbitově Sv. Václava v Mělníku	2012 F	3 205 464	3 204 024	2 403 018	0
Národní památkový ústav	Obnova krajinářské části zámeckého parku Mnichovo Hradiště	2010 F	2 780 410	2 780 410	2 085 308	0
Město Poděbrady	Regenerace parku u Havířského kostelíku v Poděbradech	2009 F	9 791 511	3 827 052	3 444 347	0
Město Nymburk	Revitalizace Parku Na Ostrově v Nymburce	2010 F	1 506 279	1 343 846	1 007 885	0
Obec Měšice	Měšice – sadovnický projekt rekonstrukce zámeckého parku	2009 F	12 054 996	12 054 996	10 849 496	0
Obec Velké Popovice	Výsadba zeleně, etapa II	2010 F	432 323	432 323	324 242	0
Obec Klíčany	Obnova zeleně veřejných prostranství v obci Klíčany	2012 F	4 931 327	4 931 327	3 698 495	0
Obec Hradištko	Obnova veřejné zeleně v obci Hradištko	2010 F	6 963 075	6 864 216	6 177 794	0
Město Dobřichovice	Obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně v intravilánu města Dobřichovice	2010 F	2 076 672	1 956 098	1 760 488	0
Tělocvičná jednota Sokol Dobřichovice	Revitalizace veřejné zeleně v areálu TJ Sokol Dobřichovice	2010 F	5 604 911	5 604 911	4 203 683	0
Obec Líšnice	Projekt revitalizace sídelní zeleně a zeleně na hřbitově v obci Líšnice	2012 F	2 046 287	1 957 449	1 468 087	0
Botanický ústav AV ČR, v.v.i.	Zámecký park Průhonice – návrh stabilizačních opatření pro jednotlivé stromy – I. etapa	2012 F	39 516 841	32 930 701	24 698 026	0
Obec Drahelčice	Projekt revitalizace sídelní zeleně v obci Drahelčice	2012 F	3 193 035	3 192 753	2 394 565	0
Město Příbram	Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram	2009 F	9 292 382	8 353 847	7 518 462	0
Český červený kříž	Obnova zeleně v areálu léčebny Bukovany	2010 F	4 658 414	4 616 847	4 155 162	0
Město Březnice	Město Březnice – Historická úprava nábřeží, obnova ekologické stability a rekreačního potenciálu	2010 F	12 952 116	12 952 116	11 656 904	0
Město Příbram	Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram – II. etapa	2010 F	6 601 562	6 463 969	5 817 572	0
Město Příbram	Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram – III. etapa	2010 F	1 910 257	1 801 838	1 351 379	0
Obec Zalužany	Rekonstrukce zeleně na obecní návsi	2010 F	4 369 046	3 824 082	2 868 062	0

Žadatel	Název projektu	Rok	Celkové náklady (Kč)	Celkové uznatelné náklady	Celková výše podpory	Celková vyplacená částka *
		Stav				
Obec Bohutín	Rekonstrukce veřejné zeleně v centru obce Bohutín	2010 F	1 931 296	1 719 441	1 289 581	0
Obec Sádek	Revitalizace vybraných vegetačních prvků v obci Sádek	2010 F	1 624 677	1 591 566	1 193 675	0
Obec Obecnice	Projekt revitalizace sídlení zeleně – Obecnice	2010 F	5 690 944	5 558 734	4 169 051	0
Český červený kříž	Obnova zeleně v areálu léčebny Bukovany – II. etapa	2012 F	1 591 255	1 591 255	1 193 441	0
Město Příbram	Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram – IV. etapa	2012 F	4 334 796	4 291 166	3 218 375	0
Nadace ARBOR VITAE	Revitalizace zámeckého parku Buková u Příbramě	2012 F	2 123 676	1 770 647	1 558 279	0
Městys Jince	Revitalizace zeleně Městysu Jince – III. etapa	2012 F	2 602 177	2 404 443	1 803 332	0
Městys Senomaty	Biokoridor Senomaty	2010 F	316 333	309 451	232 088	0
PRIORITNÍ OSA 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu						
7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací						
Statutární město Kladno	Centrum ekologické výchovy Kladno	2010 C	50 199 759	50 152 159	45 136 943	45 136 942
Statutární město Kladno	Centrum ekologické výchovy Kladno – vybavení	2010 C	4 740 411	4 099 321	3 689 389	3 689 389
Muzeum Říčany	Centrum environmentálního vzdělávání Říčany	2009 C	11 048 447	10 857 474	9 771 727	9 353 964
Muzeum Říčany	Centrum environmentálního vzdělávání Říčany – II. etapa	2011 R	11 388 124	11 294 167	10 164 750	9 972 157
Alternativa 3000	Ekocentrum Bažantnice u Loukova	2010 F	59 853 855	49 608 769	44 647 892	0
CZ Biom – České sdružení pro biomasu, o.s.	Ekocentrum Dobřichovice	2009 F	64 606 517	54 753 296	49 277 966	0
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.	Vzdělávací a informační centrum EVVO Dům stromů	2010 F	37 045 960	29 442 521	26 498 269	0

* jedná se o celkovou vyplacenou částku po skončení realizace projektu (všechny částky v tabulce jsou v Kč)

Stav projektu:

- F – schválen k financování
- FU – financování projektu ukončeno
- R – projekt v realizaci
- RU – realizace projektu ukončena
- C – výdaje projektu certifikovány
- P – projekt pozastaven

V rámci operačního programu Doprava byly podpořeny následující projekty z oblastí železniční, silniční a lodní dopravy.

Tab. C.5. Přehled schválených projektů v rámci dosavadních výzev Operačního programu Doprava – Středočeský kraj

Žadatel	Název projektu	Rok zahájení projektu	Rok ukončení projektu	Výše schválené podpory (Kč)
PRIORITNÍ OSA 1 – Modernizace železniční sítě TEN-T				
1.1 Modernizace a rozvoj železničních tratí sítě TEN-T včetně železničních uzlů				
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Rekonstrukce R 110 kV a T 110 kV trakční měnírny Pečky	2011	2013	192 282 530
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Modernizace tratě Votice – Benešov u Prahy	2009	2013	4 085 845 894
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Optimalizace trati Beroun – Zbiroh	2008	2012	3 388 297 234
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Optimalizace trati Benešov u Prahy – Strančice	2006	2010	2 800 660 283
PRIORITNÍ OSA 2 – Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T				
2.1 Modernizace a rozvoj dálnic a silnic sítě TEN-T				
Ředitelství silnic a dálnic ČR	Silniční okruh kolem Prahy – Stavba 512: dálnice D1 – Vestec	2008	2010	2 062 285 016
PRIORITNÍ OSA 3 – Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T				
3.1 Modernizace a rozvoj železniční sítě mimo síť TEN-T				
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Rekonstrukce mostu v km 9,531 Čerčany – Skochovice	2012	2013	50 984 904
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	Elektrizace trati Lysá nad Labem – Milovice	2009	2010	216 707 151
PRIORITNÍ OSA 4 – Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T				
4.1 Rekonstrukce a modernizace na silnicích I. třídy mimo TEN-T				
Ředitelství silnic a dálnic ČR	Silnice I/38 Nymburk, přeložka II. a III. stavba	2008	2010	1 040 006 770
Ředitelství silnic a dálnic ČR	Silnice I/38 Kolín, obchvat	2008	2013	2 053 892 845
Ředitelství silnic a dálnic ČR	Silnice I/16 Řepov – hranice okresu Jičín	2008	2009	205 015 559
PRIORITNÍ OSA 6 – Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy				
6.1 Podpora multimodální nákladní přepravy, nákup dopravních prostředků pro KD a přepravních jednotek pro KD, modernizace překladišť KD				
České přístavy, a.s.	Rozšíření terminálu kombinované dopravy v přístavu Mělník	2008	2008	6 785 000
6.2 Rozvoj a modernizace vnitrozemských vodních cest sítě TEN-T a mimo TEN-T				
Ředitelství vodních cest ČR	VD Lobkovice, modernizace vstrojení plavební komory	2008	2010	19 784 940
Ředitelství vodních cest ČR	Rekonstrukce železničního mostu Kolín	2008	2010	876 853 966

Žadatel	Název projektu	Rok zahájení projektu	Rok ukončení projektu	Výše schválené podpory (Kč)
Ředitelství vodních cest ČR	2. etapa nábrežní zdi v přístavu Mělník – povodňová ochrana plavidel	2007	2008	32 400 036
Ředitelství vodních cest ČR	Kilometráž a značení labské vodní cesty	2007	2010	41 853 465
Ředitelství vodních cest ČR	VD Kostomlátky – rekonstrukce zdi plavební komory	2007	2010	41 947 500
Ředitelství vodních cest ČR	VD Nymburk – rekonstrukce zdi plavební komory	2007	2010	48 694 622
Ředitelství vodních cest ČR	Vysílač korekčních signálů DGPS v rámci RIS	2007	2010	20 825 000
Ředitelství vodních cest ČR	Vltava – úprava plavební úžiny Chvatěruby	2007	2010	298 466 391
Ředitelství vodních cest ČR	Rekonstrukce železničního mostu Nymburk	2007	2008	78 171 100
6.3 Podpora modernizace říčních plavidel				
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla ATHENA vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské vodní dopravy – výměna obšívky	2011	2011	1 663 085
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla LABE 25 vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské vodní dopravy – výměna obšívky	2009	2011	1 663 085
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla TC 1068 vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské vodní dopravy – výměna obšívky	2009	2011	1 433 593
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla APOLLO vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské vodní dopravy – výměna obšívky	2011	2011	1 515 227
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla TC 1068 za účelem zvýšení multimodality – pořízení odlehčených stohovacích krytů	2011	2011	830 918
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla TR 31 vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské plavby – vybavení plavidla radarovým zařízením	2009	2010	126 255
České přístavy, a.s.	Remotorizace plavidla TR 31 – pořízení nízkoemisních pohonných jednotek	2009	2010	2 626 346
České přístavy, a.s.	Remotorizace plavidla TR 436 – pořízení nízkoemisních pohonných jednotek	2008	2010	1 661 214
České přístavy, a.s.	Modernizace plavidla APOLLO vedoucí ke zvýšení bezpečnosti vnitrozemské plavby – vybavení plavidla radarovým zařízením	2009	2010	126 255

Tabulka C.6. uvádí přehled vybraných projektů schválených v rámci Regionálního operačního programu Střední Čechy v oblasti podpory související s ochranou ovzduší, tj. kvalitu ovzduší, jedná se vesměs o projekty z oblasti dopravy (Rozvoj regionální dopravní infrastruktury a Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech).

Tab. C.6. Přehled schválených projektů z oblasti dopravy v rámci Regionálního operačního programu Střední Čechy s pozitivním vlivem na kvalitu ovzduší

Žadatel	Název projektu	Uznatelné náklady (Kč)	Požadováno z kraje (Kč)	Požadováno z EU (Kč)
Město Rakovník	Výstavba dopravního terminálu v Rakovníku	24 531 000	0	18 398 250
Město Mělník	Modernizace autobusového terminálu Mělník	30 031 360	0	22 523 520
Středočeský kraj	III/03321Kaňk - Kutná Hora	51 218 000	0	38 413 500
Středočeský kraj	II/107 Čakovice, rek. most ev. č. 107-013, 107-014 a 107-015	16 560 000	0	12 420 000
Středočeský kraj	III/11438 Kosova Hora, most ev. č. 1	20 269 000	0	15 202 000
Město Příbram	Modernizace dopravního terminálu - AN Příbram	55 494 211	0	41 620 000
DP Mladá Boleslav	Obnova vozového parku v Mladé Boleslavi	23 950 000	0	17 962 500
Středočeský kraj	II/608 Veltrusy, rekonstrukce mostu ev. č. 608-009	80 815 900	20 203 975	60 611 925
Středočeský kraj	II/610 Brandýs n/Labem, soumostí ev. č. 013 a sítě	232 045 000	58 011 000	174 034 000
Město Vlašim	Vlašim: Projekt na zlepšení dopravní obslužnosti - úprava nádražní ulice a budovy nádraží	44 713 263	0	33 534 947,32
Město Votice	Votice - výstavba autobusového nádraží	26 105 508	0	19 579 131
Město Čáslav	Zlepšení dopravní obslužnosti Čáslavska	22 226 800	0	16 670 100
Středočeský kraj	Rekonstrukce metodou recyklace na silnicích SÚS M. Hradiště	31 874 000	7 968 500	23 905 500
Středočeský kraj	Rekonstrukce metodou recyklace na silnicích SÚS Kladno	30 691 000	7 672 750	23 018 250

C.1.2. Opatření na regionální a místní úrovni

Jak již bylo uvedeno, představují dotace z fondu EU opatření na mezinárodní úrovni, které se ovšem promítá do realizace konkrétních projektů v regionálním či lokálním měřítku. Řada opatření, realizovaných ve Středočeském kraji na regionální a lokální úrovni, je tedy již uvedena v přehledech výše.

V této kapitole jsou pak uvedeny přehledy opatření realizovaných přímo Středočeským krajem v letech 2009 – 2012 s tím, že některé z nich se překrývají s aktivitami financovanými pomocí výše uvedených operačních programů. Aktivity kraje lze rozdělit do dvou hlavních segmentů: Doprava a Energetika.

Mezi opatření na úrovni Středočeského kraje patří především:

- ekonomická podpora veřejné dopravy a rozvoj integrovaného dopravního systému
- výstavba obchvatů na komunikacích II. třídy
- opatření k úsporám energie na budovách ve vlastnictví Středočeského kraje a jeho organizací a rekonstrukce kotelního fondu na těchto objektech

V následujícím přehledu je uvedena základní charakteristika realizovaných opatření za období posledních pěti let, tj. za roky 2009 – 2012.

C.1.2.1. Doprava

Rozvoj integrovaného dopravního systému

Dne 27. 6. 2005 schválilo Zastupitelstvo Středočeského kraje Návrh Integrovaného dopravního systému Středočeské integrované dopravy (dále jen SID). Celý projekt SID je rozložen na období 2005 – 2015 a jedná se především o integraci autobusových dopravců v oblastech vzdálenějších od Prahy. Do roku 2015 je také plánováno zapojení Českých drah do systému SID. V současné době funguje tento systém v autobusové dopravě na území osmi okresů (Kladno, Rakovník, Beroun, Příbram, Benešov, Kutná Hora, Kolín a Nymburk). Železniční doprava nebyla zatím do SID zapojena.

V roce 2010 byl rozvoj SID podpořen částkou 5 mil. Kč. Finanční prostředky investované do fungování systému SID jsou využity i pro dosažení schválených standardů dopravy. Mezi ně patří také „standard ekologičnosti provozu“, který v rámci ochrany životního prostředí zajišťuje snížení hladiny emisí z exhalací a hluku, a kvalitní technický stav dopravních prostředků i pojižděných komunikací.

Ekonomická podpora veřejné dopravy

Ekonomická podpora veřejné dopravy je na území Středočeského kraje realizována zejména v oblasti silniční a železniční dopravy.

Středočeský kraj objednává veřejnou linkovou dopravu celkem na 713 linkách. Tyto služby zajišťuje 30 autobusových dopravců. V roce 2010 bylo objednáno celkem 51,4 mil. km s celkovou výší kompenzace 720,1 mil. Kč. V roce 2011 došlo ke snížení objemu finančních prostředků v rozpočtu Středočeského kraje, bylo proto objednáno pouze 46,8 mil. km (snížení cca o 9 %). Od roku 2008 došlo v rámci kraje ke snížení počtu autobusových spojů z 94 346 v roce 2008 na 92 931 v roce 2010 (rozdíl činí

1 415 spojů).

Následující tabulka uvádí přehled výdajů Středočeského kraje, které zajišťovaly základní dopravní obslužnost území kraje autobusovou a drážní dopravou v posledních letech.

Tab. C.7. Příspěvky pro zajištění základní dopravní obslužnosti Středočeského kraje v letech 2009 - 2012 (mil. Kč)

	2009	2010	2011	2012*
Autobusová doprava	736,6	720,1	541,7	546,7
Železniční doprava	900,1	928,7	946	965,4

* Pozn.: Údaje pro rok 2012 jsou pouze orientační.

V rámci podpory ekologizace vozového parku autobusových dopravců byla nabídnuta z prostředků Regionálních operačních programů podpora ve výši 30% na pořízení nových autobusů jezdících na CNG. Zemní plyn v porovnání s naftou či benzínem významně snižuje hladinu polutantů (CO₂ a NO_x o 25%, CO až o 50%), přestavba naftového motoru na CNG tak sníží emise na úroveň EURO V, a proto by případný nákup těchto vozů přispěl ke zlepšení kvality ovzduší ve Středočeském kraji. Dle dostupných informací však nedošlo k pořízení žádného vozidla.

Středočeský kraj má nejhustší železniční síť ze všech krajů ČR – 50 provozovaných tratí o celkové provozní délce 1 278 kilometrů s 471 stanicemi a zastávkami. Podíl Středočeského kraje na financování drážní dopravy dosahoval v roce 2010 necelých 929 mil. Kč; rozpočty pro roky 2011 a 2012 pak počítaly s financováním železniční dopravy ve výši 975 mil. Kč. Oproti autobusovým spojům došlo v rámci kraje od roku 2008 u vlakových spojů k navýšení jejich počtu z 30 252 v roce 2008 na 32 041 v roce 2010 (rozdíl činí 1 789 spojů).

V roce 2008 veřejnou drážní osobní dopravu ve Středočeském kraji obsluhovalo 191 vozidel, v roce 2009 už to bylo 217 vozů a v roce 2010 vzrostl jejich počet na 233 kusů (ČSÚ). Kvalita veřejné železniční dopravy se zvyšuje i modernizací vozů. V roce 2011 České dráhy a. s. uzavřely kontrakt na modernizaci vozů 11 dvoudílných souprav Regionova, z čehož 5 souprav je určeno pro regionální tratě ve Středočeském kraji. Tato investice je spolufinancována z Regionálních operačních programů Evropské unie, odkud také České dráhy čerpaly finanční prostředky na pořízení moderních vlakových souprav řady 471 – City Elefant.

Výstavba silničních komunikací

Středočeský kraj má (s výjimkou hlavního města Praha) nejhustší, ale také nejpřetíženější dopravní síť v České republice. Do hlavního města vedou přes území

kraje radiálně uspořádané hlavní železniční i silniční tranzitní síť. S celkovou délkou silnic a dálnic 9 637 km (údaj z roku 2010) je Středočeský kraj ve srovnání s ostatními kraji ČR na prvním místě.

Mezi roky 2009 a 2010 vzrostla délka silnic a dálnic o 24 km. Výstavba v letech 2009 – 2012 probíhala zejména na silnicích I. třídy (18 km).

Mezi hlavní problémy dopravní infrastruktury Středočeského kraje patří neuspokojivý technický stav a parametry silnic při vysokém dopravním zatížení, nedokončený SOKP včetně návazných pražských radiál, nedokončená výstavba dálniční sítě a nedostatečná kapacita některých silničních úseků.

Tabulka C.8. prezentuje výstavbu komunikací ve Středočeském kraji v období 2009 – 2012. Uvedené stavby představují převážně silniční obchvaty a přeložky kolem měst a urbanizovaných oblastí a jejich výstavba celkově přispívá ke zlepšení kvality ovzduší pro obyvatele v těchto lokalitách.

Tab. C.8. Výstavba silničních a dálničních úseků za období 2009 – 2012

Silnice	Úsek	Zahájení výstavby	Dokončení výstavby	Náklady (mil. Kč)
R1	512 D1 – Vestec	2008	2010	8 725 ^{*)}
R1	513 Vestec – Lahovice	2006	2010	9 636 ^{*)}
D3	0306-I Mezno – Chotoviny	2008	2009	2 900 ^{**)}
I/9	Líbeznice – obchvat	2008	2012	712 ^{*)}
I/16	Řepov – hranice okresu Jičín	2008	2009	247 ^{*)}
I/38	Luštěnice – Újezd	2010	2012	1 296 ^{+))}
I/38	Kolín obchvat	2008	2013	2 780 ^{*)}
I/38	Nymburk obchvat – II. a III. stavba	2008	2010	1 057 ^{**)}
II/101	Nové Jirny – Úvaly, recyklace	2007	2009	21,6 ^{+))}
II/326	Lány – obchvat II. etapa, 2. část	2007	2009	203 ^{+))}
II/610	Brandýs nad Labem – most ev. č. 013	2006	2011	221,5 ⁺⁺⁾

Pramen: ^{*)} SFDI, celkové náklady k 14.5.2012, ^{**)} ŘSD ČR, ^{+))} ROP Střední Čechy, ⁺⁺⁾ www. risy.cz

C.1.2.2. Energetika

Opatření segmentu energetiky se týká především energeticky úsporných opatření a rekonstrukcí topných systémů. Středočeský kraj investuje každoročně velmi významné prostředky na energeticky úsporná opatření na budovách v majetku kraje a jeho organizací, jako jsou základní, střední a umělecké školy, zdravotnická zařízení a sociální ústavy. Tabulky C.9. a C.10. shrnují realizovaná opatření v resortu školství a zdravotnictví od roku 2009, celkové náklady na jejich provedení a jejich počet. Vzhledem k tomu, že se jedná o více než 100 akcí, nejsou v rámci této kapitoly uvedeny všechny projekty jmenovitě, ale jsou sloučeny do pěti skupin:

- celková rekonstrukce objektu zahrnující i zateplení a výměnu oken – přestavba objektu, většinou celé budovy, při které je realizováno i zateplení objektu, utěsnění vnějších otvorů
- samostatné zateplení (fasád, stropů, celých objektů), případně i včetně výměny oken a utěsnění vnějších otvorů
- samostatná výměna nebo oprava oken
- rekonstrukce kotelního fondu a topných systémů – rekonstrukce kotelen, výměníků, ústředních topení, výměny kotlů, změna topného média
- měření a regulace – instalace termostatických ventilů, modernizace měření a regulace vytápění budov
- ostatní – optimalizace vytápění, technická opatření k zajištění úspor energie aj.

Tab. C.9. Počet realizovaných opatření od roku 2009 v resortu školství a zdravotnictví

Typ opatření	Školství		Zdravotnictví		Celkem
	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet
Rekonstrukce objektu (budovy), vč. zateplení a výměny oken	10	9 %	7	54 %	17
Zateplení fasád (vč. výměny oken), zateplení stropů, objektů	13	12 %	0	0 %	13
Výměna nebo oprava oken	37	35 %	1	8 %	38
Rekonstrukce kotelního fondu a topných systémů	32	30 %	3	22 %	35
Měření a regulace	6	6 %	1	8 %	7
Ostatní	8	8 %	1	8 %	9
Součet	106	100 %	13	100 %	119

Tab. C.10. Celkové náklady realizovaných opatření od roku 2009 v resortu školství a zdravotnictví

Typ opatření	Školství		Zdravotnictví		Celkem
	Celkové náklady (tis. Kč)	Podíl	Celkové náklady (tis. Kč)	Podíl	Celkové náklady (tis. Kč)
Rekonstrukce objektu (budovy), vč. zateplení a výměny oken	71 544 178	40 %	1 449 290	98,65 %	72 993 468
Zateplení fasád (vč. výměny oken), zateplení stropů, objektů	51 057 238	28 %	0	0 %	51 057 238
Výměna nebo oprava oken	21 361 436	12 %	2 280	0,16 %	21 363 716
Rekonstrukce kotelního fondu a topných systémů	25 115 934	14 %	17 070,3	1,16 %	25 133 004,3
Měření a regulace	1 358 557	1 %	107,6	0,01 %	1 358 664,6
Ostatní	9 789 429	5 %	365	0,02 %	9 789 794
Součet	180 226 772	100 %	1 469 112,9	100 %	181 695 884,9

Následuje výčet školských a zdravotnických zařízení, u nichž bylo od roku 2009 realizováno některé z výše uvedených opatření.

Tab. C.11. Seznam školských a zdravotnických zařízení, u kterých došlo k realizaci některých z výše uvedených opatření

Školství:	OU a Praktická škola Příbram	SPŠ stavební a OA Kladno
DD a ŠJ Kralupy nad Vltavou	OU Kunice	SPŠ stavební Mělník
DD a ŠJ Sázava	SOŠ Český Brod – Liblice	SPŠ strojírenská a JŠ Kolín
DDM Nymburk	SOŠ a SOU Beroun-Hlinky	SPŠ Vlašim
Gymnázium Beroun	SOŠ a SOU Horky nad Jizerou	SZeŠ Rakovník
Gymnázium Český Brod	SOŠ a SOU Hořovice	SZdŠ Mladá Boleslav
Gymnázium Dobříš	SOŠ a SOU Kladno	ŠS Mělník
Gymnázium Jiřího Ortena Kutná Hora	SOŠ a SOU Kladno Dubská	VOŠ a SOŠ Březnice
Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady	SOŠ a SOU Kolín	Vzdělávací institut Středočeského kraje
Gymnázium Neratovice	SOŠ a SOU Lysá nad Labem	ZŠ a PŠ Český Brod
Gymnázium Příbram	SOŠ a SOU Nymburk	ZŠ a PŠ Beroun
Gymnázium Říčany	SOŠ a SOU řemesel Kutná hora	ZŠ Kladno
Gymnázium Vlašim	SOŠ a SOU stavební Kolín	ZŠ, MŠ spec., DD, ŠD a ŠJ Nymburk
Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník	SOŠ Český Brod - Liblice	ZŠ, PrŠ, DD a ŠJ Ledce
ISS Jesenice	SOŠ informatiky a spojů a SOU Kolín	SOŠ a SOU Beroun-Hlinky
ISS Kolín	SOŠ Poděbrady	SOŠ Poděbrady
ISS Rakovník	SOU Hluboš	SOŠ a SOU Kolín
ISS S. Kubra Středokluky	SOU Hubálov	Zdravotníci:
ISŠT Benešov	SOU Nové Strašecí	ON Příbram, a. s.
Labyrint-středisko volného času, vzdělávání a služeb, Kladno	SOU Sedlčany	DC Kladno
MOA Rakovník	SOU společného stravování Poděbrady	DC Milovice
OA Vlašim	SOU stavební, Benešov	DC Strančice
OA, SPŠ a JŠ Beroun	Speciální MŠ Mladá Boleslav	Zdravotnická záchranná služba SČK
Obchodní akademie Kolín	SPŠ Mladá Boleslav	

C.1.2.3. Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství

Středočeský kraj v rámci samostatné působnosti podporuje formou účelových dotací vybrané typy lokálních projektů ke zlepšení životního prostředí. Za tímto účelem je zřízen Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství.

V rámci fondu jsou každoročně vyhlašována témata pro poskytování dotací.

Z těchto témat se ochrany ovzduší v posledních několika letech dotýká jedno téma, a to „Výsadba izolační, rekreační zeleně, parku, lesoparků (výsadba a revitalizace, základní infrastruktura parků - např. cesty, osvětlení, lavičky, atp.), výsadba lesa a realizace vegetačních úprav u komunikací, v zástavbě a u dalších zdrojů prašnosti v obcích“.

V následujícím přehledu jsou uvedeny akce, které byly z fondu podpořeny v období let 2009 – 2012 a u nichž lze identifikovat významnější vazbu na dosažení cílů ochrany ovzduší na území Středočeského kraje.

Z přehledu je patrné, že se jedná celkem o 66 akcí (tj. v průměru 17 ročně), poskytnutá dotace činí celkem 54,4 mil. Kč.

Tab. C.12. Přehled podpořených projektů v letech 2009 – 2012, které měly vliv na zlepšení kvality ovzduší ve Středočeském kraji

Název žadatele	Okres	Název projektu	Schválená dotace (Kč)	Rok podání žádosti
Středokluky (00241695)	Praha - západ	Parčík v Chaloupkách	700 000	2012
Suchomasty (00233838)	Beroun	I.etapa revitalizace a obnovy školní zahrady MZŠ a MŠ Suchomasty	405 175	2012
Václav Semián	Mělník	Obnovení výsadby izolační zeleně	65 000	2012
Martin Spurný	Mělník	Obnovení výsadby izolační zeleně	50 000	2012
Stochov (00234923)	Kladno	Revitalizace návsi Stochov - Čelechovice - I.etapa	2 000 000	2012
Radětice (00662950)	Příbram	Výsadba a další lesnické práce v obecních lesích Paseka a Stráž v k. ú. obce Radětice	91 000	2012
Úvaly (00240931)	Praha - východ	Parková zahrada - Úvaly	3 640 000	2012
Hostivice (00241237)	Praha - západ	Založení izolační zeleně na poz.č. 1155/1 kú. Hostivice Jih	1 539 950	2012
Rpety (00233765)	Beroun	Regenerace zeleně vybraných lokalit obce Rpety	500 000	2012
Plchov (00640573)	Kladno	Částečná revitalizace obecního parku.	150 000	2012
Zaječov (00234044)	Beroun	Revitalizace parků v Zaječově	239 664	2012
Obec Ořech (00241512)	Praha - západ	Výsadba izolační zeleně v obci a obnova zeleně podél cest	766 885	2012
Zdětín (00508926)	Mladá Boleslav	Revitalizace obecního parku ve Zdětíně	843 723	2012
Tenisový a sportovní club Vitality Březnice, o.s. (27054543)	Příbram	Revitalizace krajiny v bývalé skládkové lokalitě města Březnice	195 000	2012
Jevany (00235423)	Praha - východ	Revitalizace zeleně v centru návsi	332 500	2012
Městec Králové (00239437)	Nymburk	Výsadba bariérové zeleně u nové výstavby Na Bílku v MK	580 000	2012
Roztoky (00241610)	Praha - západ	Výsadba a obnova veřejné zeleně v intravilánu města Roztoky.	225 000	2012
Město Černošice (00241121)	Praha - západ	Revitalizace stromů na hřbitově	334 400	2012

Krhanice (00232025)	Benešov	Výsadba izolační zeleně v obci Krhanice	122 275	2012
Hlásná Třebaň (00233234)	Beroun	Obnova aleje - II.etapa	74 500	2012
DDM Na Výstavišti, Mladá Boleslav, Husova 201 (00873373)	Mladá Boleslav	Rajská zahrada v centru města	813 073	2012
Nadace ARBOR VITAE (48134881)	Praha - západ	Obnova zámeckého parku Buková u Příbramě	1 450 000	2012
Mšeno (00237078)	Mělník	Zalesnění části pozemku černé skládky	38 937	2012
Plužná (00509019)	Mladá Boleslav	Obnova a údržba veřejné zeleně obce Plužná	74 670	2012
AGRO PODLESÍ, a.s. (25714350)	Kutná Hora	Výsadba izolační zeleně v k.ú. Bahno	383 695	2011
Brandýs n/L - Str.Boleslav (00240079)	Praha - východ	Protihlukový izolační remízek Na Vrábí - Brandýs n. L.	536 000	2011
Čestín (00236055)	Kutná Hora	Revitalizace "městečka" v Čestíně	480 000	2011
Hlásná Třebaň (00233234)	Beroun	Obnova aleje	78 000	2011
Hostivice (00241237)	Praha - západ	Výstavba izolační zeleně v Hostivici	5 000 000	2011
Charvatce (00509116)	Mladá Boleslav	Ošetření "Lipové aleje na návsi" a obnova "Topolové aleje"	1 500 000	2011
Jesenice (00243825)	Rakovník	Park u domu s pečovatelskou službou	1 215 000	2011
Kojetice (00240320)	Mělník	Zlepšení kvality životního prostředí v obci Kojetice	101 700	2011
Křesetice (00236187)	Kutná Hora	Okolí kostela sv. Markéty:Obnova sadových úprav	540 000	2011
Lidice (00234648)	Kladno	Výbudování Lidického úseku cesty z Lidic do Hřebče a výsadba doprovodné zeleně	1 609 651	2011
Lužná (00244031)	Rakovník	Revitalizace parku	2 280 000	2011
Mšeno (00237078)	Mělník	Rekonstrukce parku před základní školou ve Mšeně	1 141 494	2011
Nepoměřice (00236250)	Kutná Hora	Výsadba a revitalizace infrastruktury sadových úprav parku a návsi v obci Nepoměřice	780 000	2011
Nové Strašecí (00244155)	Rakovník	Regenerace veřejných prostranství - II. etapa	227 829	2011
Nymburk (00000x52)	Nymburk	Nymburk-obnova havarijní zeleně	2 100 000	2011
Polabské sdružení ochránců přírody (26523027)	Praha - východ	Stromy pro naše děti	418 852	2011
Stochov (00234923)	Kladno	Revitalizace návse v Honicích - I. etapa	1 140 000	2011
Čelákovice (00240117)	Praha - východ	Dílčí projekty výsadeb a vegetačních úprav rekreační zeleně a alejových dřevin ve městě Čelákovice	1 710 000	2010
Město Mělník (00237051)	Mělník	Stabilizace a ošetření památných stromů v Mělníce	100 000	2010
Město Příbram (00243132)	Příbram	Sadové úpravy okružních křižovatek v Příbrami - ozelenění, osázení, výsadba dřevin jako protihluková opatření a opatření omezující prašnost a smog ve městě	2 635 810	2010
Obec Hulice (00231801)	Benešov	Výsadba zeleně v obci Hulice	37 050	2010

Obec Koleč (00234559)	Kladno	Revitalizace parkové zeleně u restaurace Slavie v obci Koleč	162 040	2010
Obec Mcely (00239411)	Nymburk	Obnova starobylé lipové aleje pod kostelem	400 000	2010
Obec Mezouň (00233587)	Beroun	Výsadba stromů - ochranné izolační zeleně podél suché retenční nádrže a zádržných limanů	115 000	2010
ZŠPr a ZŠSp, Rožmitál pod Třemšínem, Komenského 622 (71008390)	Příbram	Výsadba izolační a rekreační zeleně u zdrojů prašnosti v obci Rožmitál pod Třemšínem	1 985 648	2010
Zdiby (00241032)	Praha - východ	Výsadba a obnova izolační zeleně podél ulice Průběžná	1 235 000	2010
Město Lysá nad Labem	Nymburk	Založení nového stromořadí Na Vlečce	48 773	2009
Město Veltrusy	Mělník	Revitalizace veřejné zeleně v Palackého ulici	718 000	2009
Obec Šestajovice	Praha - východ	Obnova a rozšíření zeleně v intravilánu obce Šestajovice	850 000	2009
Město Hostivice	Praha - západ	Městský park	4 000 000	2009
Obec Záhornice	Nymburk	Výsadba ochranného pásu okolo bytové zástavby na pozemcích p.č. 280/16,21,24 v k.ú. Záhornice	220 000	2009
Obec Chotěšice	Nymburk	Výsadba ochranného pásu zeleně	280 000	2009
Město Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	Sadové úpravy v parku Havlíčkova	433 865	2009
Obec Měšice	Praha - východ	Měšice - obnova uliční zeleně	1 754 536	2009
Město Dobříchovice	Praha - západ	Výsadba parkové zeleně v Krajníkově ulici	699 000	2009
Obec Karlík	Praha - západ	Obnova a rozšíření veřejné zeleně v obci Karlík	600 000	2009
Město Řevnice	Praha - západ	Revitalizace izolační zeleně v Řevnicích	457 000	2009
Město Příbram	Příbram	Úpravy okružní křižovatky u archivu	332 685	2009
Obec Hovorčovice	Praha - východ	Zelené Hovorčovice	248 394	2009
Město Pečky	Kolín	Výsadba rekreační zeleně v parku ve městě Pečky	179 507	2009
Město Týnec nad Labem	Kolín	Návrh sadových úprav v Havlíčkové ulici v Týnci nad Labem	217 500	2009

C.1.2.4. Získávání informací o kvalitě ovzduší

V následujícím přehledu jsou uvedeny projekty v oblasti monitorování kvality ovzduší, podporované či zajišťované Středočeským krajem v období od r. 2009, jakož i další projekty z oblasti získávání podkladů pro ochranu ovzduší (modelování a další studie).

Tab. C.13 Získávání informací v oblasti ochrany ovzduší – akce Středočeského kraje za období 2009 – 2012

Akce	Období	Výdaje
Příspěvek provozu monitoringu na stanici ČHMÚ Beroun	průběžně	130 000 Kč/rok
Monitoring Kladno-Vrapice, Stehelčevy, Buštěhrad (ZÚ)	2010-2012	660 000,-Kč
Monitoring POPs na vybraných lokalitách Středočeského kraje	2011	300 000,-Kč/rok

C.1.3. Hodnocení účinnosti opatření

Základním cílem opatření ke zlepšení kvality ovzduší je dosažení imisních limitů. Tabulka C.14. umožňuje porovnat stav plnění imisních limitů a cílových imisních limitů pro ochranu zdraví v letech 2006 – 2010 na základě vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Tab. C.14. Rozsah území s překročením limitů jednotlivých látek dle vymezení OZKO v letech 2006 – 2010

Znečišťující látka	Čas průměrování	Rozsah překročení v % rozlohy kraje				
		2006	2007	2008	2009	2010
Suspendované částice PM ₁₀	24 hodin	37,7	4,5	0,26	1,28	18,44
Suspendované částice PM ₁₀	kalendářní rok	0,4	0	-	0,01	0,11
Benzo(a)pyren	kalendářní rok	8,1	5,4	2,98	1,39	19,08
Oxid dusičitý	kalendářní rok	0,2	0,1	0,09	0,02	0,02
Arsen	kalendářní rok	0,1	0,1	-	0,01	0,05
Troposférický ozón	max. 8hod průměr	83,1	99,5	90,51	1,61	0,03

Z tabulky je patrné, že celkově lze úroveň kvality ovzduší ve Středočeském kraji označit za příznivou, překračování imisních limitů představuje spíše lokální problém a týká se malého počtu znečišťujících látek. V období let 2006 – 2010 pak na území kraje převládalo postupné zlepšování imisní situace, které však bylo doprovázeno poměrně značnými výkyvy v závislosti na aktuálních podmínkách (zejména meteorologických). Tento jev se projevuje především v imisní situaci PM₁₀ a benzo(a)pyrenu, u nichž po výrazném zlepšení v letech 2007 – 2009 (které však bylo do značné míry dáno právě příznivými podmínkami) následoval opětovný nárůst koncentrací v roce 2010. I v tomto roce je však imisní zatížení suspendovanými částicemi PM₁₀ nižší než ve srovnatelném roce 2006 a celkově tak převládá trend postupného snižování imisní zátěže. U benzo(a)pyrenu však byl rozsah překročení v r. 2010 vyšší než v roce 2006.

Velmi výrazné zlepšení nastalo v případě troposférického ozónu, jehož cílový limit byl ještě v roce 2008 překročen prakticky celoplošně. V roce 2009 poklesl rozsah překročení na 1,6 % a v roce 2010 dokonce jen na 0,03 % území. Bude významné sledovat vývoj v dalších letech, zda dojde k potvrzení tohoto trendu či naopak k opětovnému zhoršení situace.

V rámci předcházející aktualizace Programu ke zlepšení kvality ovzduší bylo formulováno celkem 28 opatření ke zlepšení kvality ovzduší, rozdělených do šesti základních skupin:

- Priorita 1. Opatření ke snížení emisní a imisní zátěže z automobilové dopravy
- Priorita 2. Opatření k omezování prašnosti
- Priorita 3. Snižování emisí z energetického zásobování měst a obcí a omezování spotřeby tuhých paliv
- Priorita 4. Snižování emisí z dalších zdrojů znečišťování
- Priorita 5. Informační opatření a technická pomoc
- Priorita 6. Nástroje veřejné správy

V kapitole C.1. je uveden podrobný přehled akcí a projektů ke zlepšení kvality ovzduší realizovaných na území Středočeského kraje v období let 2009 – 2012. Z tohoto přehledu vyplývá, že s využitím veřejných finančních zdrojů všech úrovní (stát, kraj, města a obce) byly realizovány či podpořeny zejména projekty spadající pod následující opatření (číslování odpovídá Programu z roku 2009):

- 1.1. Odklonění tranzitní dopravy mimo oblasti obytné zástavby
- 1.2. Odstraňování bodových závad na komunikacích za účelem zvýšení plynulosti dopravy
- 1.5. Parkovací politika
- 1.6. Podpora rozvoje hromadné veřejné dopravy
- 1.7. Ekologizace dopravních prostředků v majetku měst a obcí
- 2.1. Výsadby izolační zeleně u komunikací a dalších zdrojů prašnosti
- 2.4. Snižování prašnosti v území vegetačními úpravami
- 3.1. Rozvoj environmentálně příznivé energetické infrastruktury
- 3.2. Ekologizace energetických zdrojů
- 3.3. Podpora přeměny topných systémů v domácnostech
- 3.4. Podpora úspor a efektivnějšího využívání energie
- 3.5. Podpora nespalovacích alternativních zdrojů energie
- 4.1. Podpora snižování emisí tuhých látek, NO_x, VOC a NH₃ z nespalovacích zdrojů znečišťování

V příloze č. 2 tohoto programu je provedeno tabelární vyhodnocení realizovaných projektů za období let 2009 – 2012 dle formulářů požadovaných MŽP.

První tabulka (Form 7) uvádí přehled všech projektů obsažených v Programu z roku 2009. Ve druhé tabulce (Annex A - vyhodnocení přínosů realizovaných opatření) jsou uvedena pouze opatření z výše uvedeného seznamu, tj. ta opatření, k nimž byly v období let 2009 – 2012 realizovány či podpořeny odpovídající akce z veřejných zdrojů. Třetí tabulka (Annex B) obsahuje opatření na další období dle předkládané aktualizace Programu.

C.2. Cíle, priority a opatření programu

C.2.1. Cíle programu

Globálním cílem je zajistit na celém území Středočeského kraje kvalitu ovzduší splňující zákonem stanovené požadavky (emisní limity a cílové emisní limity) a přispět k dodržení závazků, které Česká republika přijala v oblasti omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší (emisní stropy).

Konkrétní cíle tohoto programu zlepšování kvality ovzduší pak jsou:

- snížit emisní zátěž znečišťujícími látkami pod úroveň stanovenou platnými emisními limity a cílovými emisními limity – platí pro **suspendované částice PM₁₀, benzo(a)pyren a arsen**; *časová naléhavost krátkodobá až střednědobá*
- trvalým snižováním emisí prekurzorů troposférického ozónu (**těkavé organické látky, oxidy dusíku**) dosáhnout snížení emisní zátěže ozónu pod úroveň cílového emisního limitu; *časová naléhavost střednědobá*
- udržet podlimitní emisní zátěž v lokalitách, kde nedochází k překračování emisních limitů a cílových emisních limitů; *časová naléhavost dlouhodobá*
- udržet emise oxidů dusíku, oxidu siřičitého, těkavých organických látek a amoniaku pod úrovní doporučených hodnot krajských emisních stropů; *časová naléhavost dlouhodobá*

C.2.2. Priority programu

C.2.2.1. *Prioritní znečišťující látky*

- **suspendované částice PM₁₀**: dochází dlouhodobě k plošnému překračování emisního limitu pro 24-hodinové koncentrace a k lokálnímu překračování limitu pro průměrné roční koncentrace
- **benzo(a)pyren**: dochází k plošnému a dlouhodobému překračování cílového emisního limitu
- **arsen** – dochází k překročení cílového emisního limitu na Kladensku
- **ozón (8hodinové koncentrace)** – dochází k lokálnímu překračování cílového emisního limitu

K těmto cílům se pak váží jednotlivá opatření ke snížení produkce emisí a emisní zátěže na území Středočeského kraje.

C.2.2.2. *Prioritní kategorie zdrojů*

K výše uvedeným znečišťujícím látkám jsou na základě analýzy emisní situace přiřazeny následující skupiny zdrojů, které se nejvíce podílejí na produkci emisí a na emisní zátěži těchto látek.

a) suspendované částice frakce PM₁₀

- **REZZO 4 (doprava)**, především automobilová doprava.
- **REZZO 3 (malé spalovací zdroje)**, především spalování tuhých paliv v lokálních topeništích (36 % emisí TZL)
- **sekundární prašnost** – zahrnuje prachové částice zviřené ze zemského povrchu větrem nebo i lidskou činností, dále i technologické provozy nesledované v REZZO (např. haldy zeminy), prašnost ze zemědělských ploch, stavenišť, průmyslových areálů apod.
- **zdroje REZZO 1 a 2 (zvláště velké, velké a střední zdroje)** – tvoří celkem 12 % emisí, některé z těchto zdrojů jsou také významným zdrojem prekurzorů tzv. sekundárních aerosolů (SO₂, NO₂, NH₃), popřípadě prašnosti

b) benzo(a)pyren

- **REZZO 3 (malé spalovací zdroje)**, představují dle provedené analýzy rozhodující zdroj imisní zátěže benzo(a)pyrenu. Emise benzo(a)pyrenu nejsou standardně bilancovány, analýza imisních hodnot z měřicích stanic však jednoznačně ukazuje, že v zimním období jsou měřeny hodnoty několikanásobně vyšší než v letních měsících, což je průběh je typický pro znečištění pocházející z lokálního vytápění.

c) arsen

- **REZZO 3 (malé spalovací zdroje)** – v případě arsenu lze konstatovat tytéž závěry jako u benzo(a)pyrenu, tj. z imisních měření je možné dovodit rozhodující vliv lokálního vytápění
- **další nespecifikované zdroje** – u arsenu existuje možnost, že na zvýšené zátěži se podílejí i další, dosud neidentifikované zdroje, neboť v jiných lokalitách se zvýšeným podílem lokálního vytápění nebyly nadlimitní koncentrace arsenu zaznamenány.

d) oxidy dusíku (prekurozor tvorby ozónu)

- **REZZO 4 (doprava)**
- **zdroje REZZO 1 – zvláště velké a velké zdroje** (cca 39 % celkových emisí v kraji)

e) těkavé organické látky (prekurozor tvorby ozónu)

- **plošná spotřeba rozpouštědel** – tvoří cca 35 % z celkových emisí VOC ve Středočeském kraji. Do této skupiny jsou zahrnuty odpary VOC z použití nátěrových hmot, rozpouštědel, lepidel apod. s obsahem organických látek, které při zasychání příslušné hmoty unikají do ovzduší. Tyto emise nejsou bilančně vázány na konkrétní lokalitu, jedná se o celkovou spotřebu jak obyvatelstvem, tak i v podnikové sféře.
- **REZZO 4 (doprava)** je druhým nejvýznamnějším zdrojem s cca 29 % celkových emisí VOC v kraji

- **zdroje REZZO 1 a 2** (zvláště velké, velké a střední zdroje) – tvoří celkem cca 19 % emisí. Současně lze na řadě těchto zdrojů identifikovat potenciál ke snížení emisí VOC z konkrétního technologického provozu.
- **REZZO 3** (malé spalovací zdroje) – představují cca 18 % emisí VOC v kraji

C.2.3. Seznam navrhovaných opatření ke zlepšení kvality ovzduší

K výše uvedeným prioritám se váží jednotlivá opatření ke snížení produkce emisí a imisní zátěže na území Středočeského kraje. Opatření jsou rozdělena do šesti základních skupin. Čtyři skupiny jsou vztaženy přímo k vytipovaným skupinám zdrojů znečišťování, další dvě skupiny jsou průřezového charakteru.

- 1. Opatření ke snížení emisní a imisní zátěže z automobilové dopravy** – mají zásadní význam vzhledem k podílu dopravy na celkových emisích zejména u částic PM₁₀, oxidů dusíku a těkavých organických látek
- 2. Opatření k omezování prašnosti** – mají za účel snížení imisní zátěže částic PM₁₀ pocházející ze sekundární prašnosti
- 3. Opatření ke snížení emisí z energetického zásobování a omezení spotřeby tuhých paliv** – dotýkají se zdrojů REZZO 1 – 3, a to u všech znečišťujících látek
- 4. Opatření ke snížení emisí z nespalovacích zdrojů znečišťování** – zejména technologické emise PM₁₀, NO_x a VOC (skupiny REZZO 1 a 2)
- 5. Informační opatření a technická pomoc** – vedle průřezového charakteru mají konkrétní význam v případě imisní zátěže arsenu (doplnění informací o zdrojích imisní zátěže)
- 6. Nástroje výkonu veřejné správy** – mají zejména preventivní, ale částečně i nápravný charakter

V následující tabulce je pak uveden vztah jednotlivých skupin opatření k prioritním znečišťujícím látkám.

Tab. C.15. Vazba navrhovaných opatření k prioritním znečišťujícím látkám

Skupina opatření	suspendované částice PM ₁₀	oxidy dusíku, oxid dusičitý	benzo(a)pyren	arsen	těkavé org. látky
1. Opatření ke snížení emisní a imisní zátěže z automobilové dopravy	+++	+++	+	–	++
2. Opatření k omezování prašnosti	+++	–	–	–	–
3. Opatření ke snížení emisí z energetického zásobování a omezení spotřeby tuhých paliv	+	++	+++	+++	++
4. Opatření ke snížení emisí z nespalovacích zdrojů znečišťování	++	++	–	–	+++
5. Informační opatření a technická pomoc	++	++	++	+++	+++
6. Nástroje výkonu veřejné správy	++	++	+	+	++

+++ nejsilnější vazba, ++ středně silná vazba, + mírná vazba, – bez vazby

C.2.4. Formy realizace opatření

Realizace konkrétních aktivit v rámci navrhovaných opatření bude probíhat následujícími základními formami.

U opatření **skupin 1. – 5.**, bude podstatná část aktivit realizována **přímo lokálními subjekty**. Jedná se zejména o **města a obce**, realizátorem však může být i právnická či fyzická osoba, nezisková organizace apod. V těchto případech zajistí Středočeský kraj odpovídající informační a technickou podporu příslušných projektů, a to zejména ve smyslu podpory žádostem o dotace z fondů EU.

Středočeský kraj rovněž zajistí **ekonomickou podporu** vybraným typům projektů, které jsou realizované lokálními subjekty z prostředků krajských dotačních fondů, zejména ze Středočeského Fondu životního prostředí a zemědělství, částečně i ze Středočeského Fondu rozvoje obcí a měst.

Některé projekty budou realizovány **přímo Středočeským krajem** a jeho organizacemi. Typickým příkladem jsou obchvaty na komunikacích II. třídy, zateplení budov nemocnic, škol a ústavů sociální péče, provoz integrovaného dopravního systému a podobně. Jedná se v zásadě o projekty či aktivity, které Středočeský kraj v obdobné míře zajišťoval i v dosavadním období (viz kap.C.1).

Středočeský kraj dále bude (obdobně jako v předchozích letech) zajišťovat i **přímou realizaci vybraných projektů či aktivit**, které jsou vyplývají z tohoto programu. Rozhodnutí o realizaci konkrétního projektu, stejně jako o podobě grantových schémat apod., je ovšem výlučně v kompetenci politické reprezentace kraje.

Opatření **skupiny 6.** (využití nástrojů výkonu veřejné správy) budou realizována formou přímého výkonu pravomocí orgánů Středočeského kraje (zejména krajského úřadu) v samostatné i v přenesené působnosti. Předkládaný program v tomto případě obsahuje **zásady uplatňování těchto pravomocí** ve vyjmenovaných případech.

C.3. Popis jednotlivých opatření a úkolů

C.3.1. Skupina 1: Opatření ke snížení emisní a imisní zátěže z automobilové dopravy

Z výsledků provedené analýzy jednoznačně vyplývá, že hlavním zdrojem znečišťování ovzduší ve vztahu k výše uvedeným prioritním problémům je automobilová doprava.

Dle provedených vyhodnocení produkuje automobilová doprava cca 52 % celkových emisí tuhých látek, 56 % emisí oxidů dusíku a cca 29 % emisí těkavých organických látek. V okolí dopravně zatížených komunikací dochází rovněž k výraznému nárůstu koncentrací suspendovaných částic vlivem zvýšené prašnosti a také k sekundární tvorbě částic z plynných prekurzorů. Emise VOC a NO_x z dopravy výrazně přispívají k tvorbě troposférického ozónu. Z těchto důvodů je hlavní pozornost směřována právě do této oblasti.

Navrhovaná opatření mají za cíl:

- dosáhnout celkového snížení emisí z automobilové dopravy
- snížit koncentrace znečišťujících látek v silně imisně a dopravně zatížených částech měst, kde minimálním cílem je dosažení stanovených hodnot imisních limitů u suspendovaných částic frakce PM₁₀ a oxidu dusičitého
- snížit koncentrace oxidů dusíku na území chráněných krajinných oblastí pod úroveň imisního limitu pro ochranu ekosystémů
- přispět k dosažení cílového imisního limitu pro benzo(a)pyren
- přispět k celoplošnému zlepšování kvality ovzduší v celém Středočeském kraji, tj. i v místech, kde jsou koncentrace znečišťujících látek pod úrovní limitů

Celkové množství vyprodukovaných emisí lze ovlivnit prostřednictvím dvou faktorů: buď snížením počtu jízd nebo snížením měrných emisí z jednotlivých vozidel. Pro snížení imisního zatížení v konkrétních místech je nutno zajistit též kvalitní infrastrukturu, která odvede podstatnou část dopravní zátěže.

Na základě těchto hledisek jsou formulována následující základní opatření:

- 1.1. Odklonění tranzitní dopravy mimo oblasti obytné zástavby (obchvaty apod.)
- 1.2. Odstraňování bodových závad na komunikacích za účelem zvýšení plynulosti dopravy
- 1.3. Zavádění moderních technologií a značení na komunikacích
- 1.4. Organizační opatření k omezení automobilové dopravy a zvýšení plynulosti v sídlech
- 1.5. Parkovací politika
- 1.6. Podpora rozvoje hromadné veřejné dopravy
- 1.7. Ekologizace dopravních prostředků v majetku měst a obcí

- 1.8. Využití alternativních paliv ve veřejné dopravě
- 1.9. Podpora cyklistické dopravy

Uvedené nástroje je ovšem nutno uplatňovat ve vzájemné provázanosti – např. některá regulační opatření není možné plně uplatnit bez zajištění objízdných tras apod.

Poznámka: další opatření, která se rovněž týkají automobilové dopravy, jsou uvedena v rámci skupiny 2. „Omezování prašnosti“.

Typy podporovaných projektů a příklady vhodných projektů k realizaci jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Opatření 1.1. Odklonění tranzitní dopravy mimo oblasti obytné zástavby

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- budování obchvatů sídel (nebo částí sídel), případně zkapacitnění existujících obchvatových komunikací,
- řešení bodových problémů, např. napojení části města nebo průmyslové zóny přímo na kapacitní komunikace za účelem omezení průjezdu aut přes obec

Opatření 1.2. Odstraňování bodových závad na komunikacích za účelem zvýšení plynulosti dopravy

- v lokalitách, kde dochází k nárůstu znečištění ovzduší vlivem častých kongescí, lze realizovat opatření ke zvýšení plynulosti dopravy formou úprav komunikací nebo křižovatek, výstavbou mimoúrovňových křížení apod.

Opatření 1.3. Zavádění moderních technologií a značení na komunikacích

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- implementace telematických systémů, koordinace systémů světelných křižovatek apod.

Opatření 1.4. Organizační opatření k omezení automobilové dopravy a zvýšení plynulosti v sídlech

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- selektivní zákazy vjezdu do vymezených částí měst (např. pro těžkou nákladní dopravu), případně úplný zákaz vjezdu do určité oblasti, rychlostní omezení, jednosměrné systémy apod.

Opatření 1.5. Parkovací politika

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- budování záchytných parkovišť typu *Park and Ride* u železničních zastávek a u významných autobusových terminálů
- rozvoj parkovací telematiky (informační panely s údaji o počtu volných parkovacích míst v kapacitních garážích a na záchytných parkovištích)

Opatření 1.6. Podpora rozvoje hromadné veřejné dopravy

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- budování či rekonstrukce zastávek a přestupních terminálů veřejné dopravy, včetně souvisejícího vybavení za účelem zvýšení komfortu přepravy
- zavádění moderních a ekologických technologií pro preferenci veřejné dopravy na komunikacích a křižovatkách
- odstranění bodových problémů za účelem zvýšení rychlosti spojů (úprava komunikací apod.
- integrace všech druhů veřejné dopravy (MHD, regionální autobusy, železnice) – koordinace linek, přestupní uzly, návaznost spojů různých typů veřejné dopravy, propojení tarifních systémů apod.
- systémy informování cestujících (mapy linek, přestupní vazby, terminály pro vyhledání spojení)

Opatření 1.7. Ekologizace dopravních prostředků v majetku měst a obcí

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- nákup vozidel veřejné dopravy se zřetelem na ekologický provoz (nizkopodlažní autobusy splňující limit EURO 4 a vyšší), včetně vozidel používajících alternativní paliva (zemní plyn, LPG)
- technické úpravy existujících vozidel veřejné dopravy
- obměna a ekologizace dalších vozidel měst a obcí (např. svoz odpadu)

Opatření 1.8. Využití alternativních paliv ve veřejné dopravě

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- výstavba infrastruktury pro provoz vozidel používajících alternativní paliva (plničky LPG a CNG, servisní středisko apod.)

Opatření 1.9. Podpora cyklistické dopravy

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů zaměřené na běžnou přepravu obyvatel, kde existuje potenciál nahrazení části automobilové dopravy:

- výstavba cyklistických stezek a cyklistických pruhů
- projekty ke zvýšení bezpečnosti cyklistů (např. úpravy semaforů, mimoúrovňové přejezdy apod.)
- preference cyklistické dopravy na silničních komunikacích

C.3.2. Skupina 2: Opatření k omezování prašnosti

Jedním z hlavních problémů ochrany ovzduší ve Středočeském kraji jsou zvýšené koncentrace suspendovaných částic PM₁₀. Hlavním cílem tohoto programu je tedy jejich snížení a udržení pod úrovní platných imisních limitů.

Mezi hlavní zdroje imisního zatížení suspendovanými částicemi patří částice zvířené do ovzduší ze zemského povrchu – tzv. sekundární prašnost. Ke zvíření částic může docházet zejména pohyby vozidel, stavební činností, provozem některých prašných technologií (lomy, skládky) či působením větru. Významného omezení sekundární prašnosti pak lze dosáhnout:

- omezením množství prachu na komunikacích, tj. zejména volbou vhodné technologie čištění komunikací a zajištěním potřebné intenzity a četnosti čištění ulic
- technickými opatřeními u problematických areálů (doly, lomy, haldy, některé průmyslové areály)
- výsadbou izolační zeleně s protiprašnou funkcí u rozhodujících zdrojů prašnosti, zvláště u hlavních dopravních tahů a některých areálů
- všeobecným zvyšováním zastoupení zeleně na veřejných plochách, které jsou zdrojem prašnosti – parkové úpravy, zatravňování či zalesňování zemědělských ploch, rekultivace hald zeminy apod.
- zpevněním povrchu prašných komunikací a cest

V rámci této priority jsou tedy formulována následující opatření:

- 2.1. Výsadby izolační zeleně u komunikací a dalších zdrojů prašnosti
- 2.2. Zvýšení intenzity čištění komunikací včetně pořízení potřebné techniky
- 2.3. Omezování prašnosti v areálech a v jejich okolí
- 2.4. Snižování prašnosti v území vegetačními úpravami
- 2.5. Úpravy komunikací s cílem snížení dopadů prašnosti na obyvatelstvo

Typy podporovaných projektů a příklady vhodných projektů k realizaci jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Opatření 2.1. Výsadby izolační zeleně u komunikací a dalších zdrojů prašnosti

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- výsadby protiprašné izolační zeleně na hranici hlavních zdrojů prašnosti, zejména podél hlavních komunikací v blízkosti obytné zástavby či jiných budov vyžadujících ochranu (školy, nemocnice apod.).
- pro omezení prašnosti je optimální vertikálně zapojený a hloubkově členěný porost smíšených dřevin. Vhodné jsou druhy s vysokou schopností zachycovat na svém povrchu prachové částice.

Opatření 2.2. Zvýšení intenzity čištění komunikací včetně pořízení potřebné techniky

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- pořizování techniky pro čištění komunikací
- zvýšení intenzity čištění ulic – zajištění důkladného a pravidelného čištění komunikací za použití vodního oplachu, optimální je současné čištění kombinací samosběru a splachování povrchu komunikace.

Opatření 2.3. Omezování prašnosti v areálech a v jejich okolí

Opatření je zaměřeno na plošné zdroje prašnosti, jako jsou různé haldy a sklady sypkých materiálů, lomy, případně velká parkoviště, průmyslové areály apod. Vhodnými opatřeními jsou např.:

- budování zpevněných komunikací v areálech závodů
- budování vhodných bariér na hranicích areálů
- ozelenění areálů při využití druhů s vysokou schopností zachycovat prachové částice
- pravidelné čištění a údržba otevřených ploch areálů atd.
- zvýšení četnosti čištění na konkrétních veřejných komunikacích u problematických areálů

Opatření 2.4. Snižování prašnosti v území vegetačními úpravami

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- celkové zvýšení zastoupení zeleně v zastavěných oblastech (s nízkým podílem zeleně)
- zatravnění či zalesňování zemědělských ploch v sousedství obytné zástavby

Opatření 2.5. Úpravy komunikací s cílem snížení dopadů prašnosti na obyvatelstvo

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- zpevnění povrchu prašných komunikací a cest

C.3.3. Skupina 3: Snižování emisí z energetického zásobování měst a obcí a omezování spotřeby tuhých paliv

Tato skupina opatření je zaměřena jak do oblasti malých spalovacích zdrojů (lokálních topenišť), tak i přímo pro zvláště velké, velké a střední zdroje energie, kde:

- malé zdroje (lokální vytápění) jsou považovány za rozhodující zdroj imisní zátěže benzo(a)pyrenu a arsenu
- malé zdroje se dále významně podílejí také na emisích tuhých částic (z 36 %) a přispívají tak k překročení limitu suspendovaných částic PM₁₀
- zdroje REZZO 1 a 2 tvoří 40 % emisí oxidů dusíku, 12 % emisí tuhých látek a 19 % emisí těkavých organických látek (prekurzor tvorby ozónu)
- řada středních zdrojů je (přes výrazné zlepšení v uplynulém období) významným zdrojem lokální imisní zátěže jednotlivých měst a obcí

V rámci této skupiny jsou pak formulována opatření s cílem:

- dosáhnout snížení produkce emisí znečišťujících látek z existujících systémů energetického zásobování (formou opatření na zdrojích a rozvodných sítích)
- podpořit nahrazování tuhých paliv jinými způsoby vytápění
- omezit riziko budoucího nárůstu využití tuhých paliv v domácnostech

Ve vzájemné kombinaci jde tedy o soustavu opatření s velice významným potenciálem dosažení cílů v ochraně ovzduší. Jedná se o vzájemně provázaný systém, neboť jedním ze základních opatření k snížení emisí z lokálních topenišť je rozvoj teplofikace či plynofikace území; současně je nutno zvyšovat efektivitu výroby tepla a distribučních soustav.

K tomuto účelu jsou formulována následující opatření:

- 3.1. Rozvoj environmentálně příznivé energetické infrastruktury
- 3.2. Ekologizace energetických zdrojů
- 3.3. Podpora přeměny topných systémů v domácnostech
- 3.4. Podpora úspor a efektivnějšího využívání energie
- 3.5. Podpora nespalovacích alternativních zdrojů energie

Typy podporovaných projektů a příklady vhodných projektů k realizaci jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Opatření 3.1. Rozvoj environmentálně příznivé energetické infrastruktury

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- výstavba nového centrálního zdroje tepla včetně navazujících systémů CZT (rozvody atd.)

- celková rekonstrukce zdroje CZT včetně navazujících rozvodů, popř. celková rekonstrukce rozvodů a výměňkových či předávacích stanic za účelem omezení ztrát tepla, propojení soustav CZT za účelem dosažení úspor apod.
- rozšíření stávající středotlaké sítě pro rozvod zemního plynu (při zajištění přechodu na ZP u koncových zdrojů)
- aplikace technologií na využití odpadního tepla (např. výměníky na využití odpadního tepla apod.)

Opatření 3.2. Ekologizace energetických zdrojů

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- rekonstrukce spalovacích zdrojů za účelem snížení emisí NO_x a prachových částic – výměna kotlů, plynifikace zdroje, instalace zařízení pro záchyt emisí apod.
- může se jednat také o záměnu stávajícího paliva spojenou se snížením emisí (např. přechod z uhlí na ZP nebo na biomasu)

Opatření 3.3. Podpora přeměny topných systémů v domácnostech

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- nahrazování existujících kotlů na tuhá paliva napojením na rozvody CZT nebo zemního plynu
- nahrazování existujících kotlů na tuhá paliva za vymezené typy vybraných typů nízkoemisních kotlů na biomasu nebo tuhá paliva (např. automaticky řízené kotle, zplyňovací kotle) ve veřejném sektoru
- podpora nahrazování existujících kotlů na tuhá paliva za vymezené typy vybraných typů nízkoemisních kotlů na biomasu nebo tuhá paliva (např. automaticky řízené kotle, zplyňovací kotle) v domácnostech

Opatření 3.4. Podpora úspor a efektivnějšího využívání energie

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov - zateplení budov, výměny oken apod.
- regulační a měřicí technika

Opatření 3.5. Podpora nespalovacích alternativních zdrojů energie

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- aplikace tepelných čerpadel, fotovoltaických systémů apod.

C.3.4. Skupina 4: Snižování emisí z dalších zdrojů znečišťování

V rámci této skupiny opatření je podporována ekologizace dalších konkrétních zdrojů znečišťování ovzduší, které nespádají do výše uvedených skupin (tj. mimo oblast dopravy, energetiky a zdroje sekundární prašnosti).

Sledovány jsou přitom zejména následující cíle:

- přispět ke snížení emisí tuhých látek a k dosažení imisních limitů pro částice PM₁₀
- snížit emise NO_x, tj. přispět k dosažení imisních limitů pro NO₂ a NO_x (ekosystémy) a cílových limitů pro O₃, udržení celkových emisí NO_x pod úrovní krajského stropu
- snížit emise VOC – dosažení cílových limitů pro O₃ a udržení celkových emisí VOC pod úrovní krajského stropu
- udržet emise NH₃ pod úrovní krajského emisního stropu

K těmto cílům je pak formulováno následující společné opatření.

Opatření 4.1. Podpora snižování emisí tuhých látek, NO_x, VOC a NH₃ z nespalovacích zdrojů znečišťování

V rámci tohoto opatření jsou podporovány například následující projekty:

- instalace dodatečných zařízení pro zachyt prachových částic nebo emisí NO_x na nespalovacích (tj. „technologických“) zdrojích
- technická opatření na zdrojích ke snížení emisí těkavých organických látek – např. přechod na vodou ředitelné barvy, instalace termooxidační jednotky apod.
- opatření v zemědělských provozech za účelem odstranění emisí NH₃ do ovzduší

C.3.5. Skupina 5: Informační opatření a technická pomoc

Výše uvedená opatření jsou doplněna souborem nástrojů s celoplošnou působností, které přispívají ke snižování emisní a imisní zátěže ze všech skupin zdrojů znečišťování, případně mají preventivní charakter.

Jedná se zejména o komunikaci s veřejností (poskytování informací, osvěta a diskuse), která představuje z dlouhodobého hlediska jeden z nejúčinnějších nástrojů ochrany ovzduší. Pro úspěch klíčových nástrojů ochrany ovzduší je nezbytné seznámit veřejnost s riziky znečištění ovzduší pro lidské zdraví a srozumitelně vysvětlit, jaká opatření jsou k ochraně ovzduší přijímána a jejich důvody. Osvětu veřejnosti je nutno směřovat zejména do následujících oblastí:

- využívání veřejné hromadné dopravy namísto osobních automobilů
- zdravotní rizika plynoucí ze spalování pevných paliv a domovního odpadu
- využívání vodou ředitelných barev namísto hmot obsahujících organická rozpouštědla
- omezování prašnosti při stavební činnosti (směrem k podnikatelské veřejnosti)

Obdobný význam má i informační podpora veřejné správy, a to nejen ve smyslu potřeby realizace opatření ke zlepšení kvality ovzduší, ale rovněž jako součást technické podpory při přípravě konkrétních projektů. Z toho vyplývají i dva základní okruhy informační a osvětové podpory místních orgánů veřejné správy:

- možnosti využívání finančních podpor při realizaci projektů k ochraně ovzduší
- využívání nástrojů veřejné správy (zejména omezování prašnosti ze stavební činnosti, ale i při územním plánování atd.)

Třetím okruhem je pak podpora při zajišťování informací o stavu imisní zátěže, kam patří zejména zajištění imisního monitoringu, popřípadě zpracování rozptylových studií.

Čtvrtým okruhem je technická pomoc při přípravě projektů financovaných zejména z fondů EU. Tato pomoc nabývá dvou základních forem:

- technicko-organizační podpora při zpracování a předložení projektu (souhlasné vyjádření kraje, případně návrh úpravy projektu apod.)
- přímá finanční podpora zpracování projektu

V rámci této skupiny jsou formulována následující opatření:

- 5.1. Informování a osvěta veřejnosti
- 5.2. Informační podpora veřejné správy
- 5.3. Zajišťování informací o kvalitě ovzduší
- 5.4. Technická pomoc při realizaci projektů ke snížení emisní a imisní zátěže

Typy podporovaných projektů a příklady vhodných projektů k realizaci jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Opatření 5.1. Informování a osvěta veřejnosti

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující typy projektů:

- informování veřejnosti o stavu znečištění ovzduší a významu opatření ke snížení emisní a imisní zátěže
- konkrétní osvětové programy směřované k obyvatelstvu i podnikům, zaměřené např. na zdravotní rizika vytápění tuhými palivy, nutnost omezování dopravy v obci, podporu využívání hromadné dopravy, omezování spotřeby organických rozpouštědel a barev, omezování prašnosti při výstavbě apod.

Opatření 5.2. Informování a osvěta veřejné správy

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující projekty:

- zvyšování informovanosti a podpora rozhodování pracovníků veřejné správy v otázkách souvisejících s ochranou ovzduší – ekologizace vytápění, rozvoj systémů veřejné dopravy, omezování prašnosti atd., dle opatření uvedených výše

Opatření 5.3. Podpora monitoringu kvality ovzduší

V rámci tohoto opatření lze podporovat následující projekty:

- realizace programu monitorování kvality ovzduší vhodně zvolenou formou (umístění manuální či automatické měřicí stanice, mobilní měření, pasivní samplery atd.)

Opatření 5.4. Technická pomoc

V rámci technické pomoci lze podpořit následující aktivity:

- příprava projektů na realizaci konkrétních akcí
- příprava žádostí o podporu z fondů EU (zejména OP Životní prostředí, OP Doprava a ROP NUTS 2 Střední Čechy) a z národních fondů (SFDI, SFŽP ČR aj.)
- podpora implementačních nákladů (monitoring, audity apod.).

C.3.6. Skupina 6: Nástroje veřejné správy

Šestá skupina opatření zahrnuje nástroje, které jsou v kompetenci orgánů kraje, převážně pak přímo v kompetenci Krajského úřadu – Odboru životního prostředí a zemědělství. Jedná se zejména o následující nástroje v samostatné i v přenesené působnosti:

- závazná stanoviska a povolení ke stacionárním zdrojům podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší (stanovisko k umístění zdroje, ke stavbě a změně stavby zdroje, povolení k provozu zdroje), dále pak vyměřování poplatků za znečišťování ovzduší
- integrovaná povolení k provozu vyjmenovaných zařízení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečišťování
- posuzování záměrů a jejich změn podle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA)
- stanoviska k vyhodnocení vlivů územních plánů na životní prostředí (SEA)
- stanoviska k územním a regulačním plánům (v průběhu jejich pořizování) obsahující podmínky ochrany ovzduší podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší
- stanoviska k rozvojovým koncepcím a k programům rozvoje jednotlivých oborů a odvětví
- pořizování územních plánů velkých územních celků
- zadávání veřejných zakázek Středočeským krajem, odbory KÚ a krajskými organizacemi

Předkládaný program v tomto případě obsahuje **zásady pro uplatňování uvedených kompetencí** ve vyjmenovaných případech, stanovené s ohledem na ochranu ovzduší. Nejedná se tedy o nové kompetence či nástroje, ale pouze o principy jejich uplatňování.

Pro tento účel jsou výše uvedené nástroje sloučeny tématicky do čtyř základních opatření, v jejichž rámci se předpokládá uplatnění více nástrojů, avšak stanovené zásady zůstávají u všech nástrojů shodné. Např. zásady v oblasti „územní plánování“ budou stejně uplatňovány při pořizování územního plánu i při vydávání stanovisek SEA k územním plánům obcí. Jedná se o následující opatření:

- 6.1. Vydávání stanovisek a povolení ke zdrojům znečišťování
- 6.2. Územní plánování
- 6.3. Zpracování strategií a koncepčních materiálů
- 6.4. Zadávání veřejných zakázek

Podrobné rozpracování zásad uplatňování těchto opatření je uvedeno v následujícím přehledu.

Opatření 6.1. Vydávání stanovisek a povolení ke zdrojům znečišťování

V rámci tohoto opatření budou uplatňovány následující nástroje:

- závazná stanoviska a povolení ke stacionárním zdrojům podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší (závazné stanovisko k umístění zdroje, ke stavbě a změně stavby zdroje, povolení k provozu zdroje), dále pak vyměřování poplatků za znečišťování ovzduší
- závazná stanoviska k umístění stavby zdroje znečišťování
- závazná stanoviska ke stavbě a změně stavby zdroje znečišťování
- povolení k provozu zdroje
- vyměřování poplatků za znečišťování ovzduší
- integrovaná povolení k provozu vyjmenovaných zařízení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečišťování
- posuzování záměrů a jejich změn podle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA)

Na základě Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje budou při vydávání příslušných stanovisek a povolení uplatňovány následující základní zásady a principy:

- preference umístění zdrojů znečišťování mimo oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
- omezování emisí zejména tuhých látek, dále pak oxidů dusíku a těkavých organických látek
- v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší bude vyžadováno buď využití paliv s nízkými emisemi tuhých látek (např. plynná paliva), u zdrojů spalovacích tuhá a kapalná paliva pak dosažení emisí TZL na úrovni BAT
- v rámci povolování nových technologií u stávajících zdrojů v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší budou vyžadovány souběžné investice do snížení emisí z výroby

Opatření 6.2. Územní plánování

V rámci tohoto opatření budou uplatňovány následující nástroje:

- pořizování územních plánů velkých územních celků
- stanoviska k vyhodnocení vlivů územních plánů na životní prostředí (SEA)
- stanoviska k územním a regulačním plánům (v průběhu jejich pořizování) obsahující podmínky ochrany ovzduší podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Na základě Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje budou v územním plánování uplatňovány následující základní zásady a principy:

- územní plán zakládá předpoklady pro organizaci území s výhledem mnoha let. Základním požadavkem ve směru k tvorbě územních plánů je proto dosažení imisních limitů a cílových imisních limitů alespoň v cílovém návrhovém horizontu územního plánu. Územní plán musí vycházet (mimo jiné) z vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší (včetně víceletých překryvů) a z údajů o imisním zatížení obytné zástavby, a musí na zjištěné problémy odpovídajícím způsobem reagovat
- z preventivního hlediska je požadavkem neumisťování významných zdrojů emisí (včetně dopravních) do oblastí s překračováním imisních limitů, nebo jen za podmínky realizace kompenzačních opatření
- bude preferováno plánování veřejně prospěšných staveb i optimalizaci kapacit funkčních ploch i navržených na základě komplexního emisně-imisního modelování.
- v rámci dopravního řešení je nutno uplatňovat princip odlehčování zatížených oblastí (nesoustřeďovat nové kapacity do přetížených lokalit) a zejména princip snižování přepravní náročnosti území (nevytvářet monofunkční plochy), zajistit napojení významných funkčních ploch na hromadnou dopravu (optimálně kolejovou)
- rozhodující část automobilové dopravy je nutno soustředit na nadřazené komunikace vedené mimo kontakt s obytnou zástavbou
- je nutno zamezovat využití ploch zeleně jako rezervy zastavitelného území

Opatření 6.3. Zpracování strategií a koncepčních materiálů

V rámci tohoto opatření budou uplatňovány následující nástroje:

- stanoviska k rozvojovým koncepcím a k programům rozvoje jednotlivých oborů a odvětví
- stanoviska k návrhům místních programů snižování emisí a programů ke zlepšení kvality ovzduší

Na základě Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Středočeského kraje budou v územním plánování uplatňovány následující základní zásady a principy:

- podpora trvale udržitelných dopravních systémů
- podpora veřejné dopravy a její zvýhodňování na úkor dopravy automobilové
- snižování přepravní náročnosti území
- omezování lokálního vytápění tuhými palivy
- podpora energeticky úsporných řešení

- lokalizace významných zdrojů (včetně dopravních) emisí mimo oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší

Opatření 6.4. Zadávání veřejných zakázek

V rámci tohoto opatření bude uplatňován následující nástroj:

- možnost stanovení podmínek a kritérií pro zadávání veřejných zakázek Středočeským krajem, krajským úřadem a organizacemi zřízenými krajem

C.4. Emisní stropy a lhůty pro jejich dosažení

Vzhledem k tomu, že v současné době nejsou k dispozici dostatečné podklady pro stanovení emisních stropů zdrojů znečišťování, bude jejich stanovení provedeno v následující etapě Programu, a to v součinnosti Ministerstva životního prostředí a Středočeského kraje.

C.5. Identifikace stacionárních zdrojů, které mají významný příspěvek k překročení limitů

Z dostupných analýz vyplývá, že k překračování imisních limitů na území Středočeského kraje dochází zejména působením provozu automobilové dopravy. Přesto lze přirozeně identifikovat i lokality, v nichž se na nadlimitní imisní zátěži významně podílejí také stacionární zdroje. Identifikace zdrojů, které mají významný příspěvek k překročení limitů, je standardně prováděna na základě výsledků modelových výpočtů (rozptylové studie). Pro Středočeský kraj byla rozptylová studie zpracována naposledy v roce 2007 a její výsledky mají tedy spíše orientační charakter.

Z údajů Generelní rozptylové studie Středočeského kraje z roku 2007 vyplývá, že nejvýznamnější lokalitou s překročením imisních limitů ve vazbě na stacionární zdroje je prostor města Kladna a jeho okolí (překračování ročního limitu PM_{10}), přičemž podle aktuálně provedených analýz platí tato skutečnost i nadále. Hlavním zdrojem imisní zátěže jsou zde plošné zdroje – lokální vytápění. Zástavba Kladna je emisně nejvýznamnějším plošným zdrojem, a to s výrazným odstupem.

Další zdroje, identifikované podle výsledků rozptylové studie, prošly v uplynulém období poměrně výrazným snížením emisí a nelze je proto s jistotou označit za zdroje významně přispívající k současným nadlimitním koncentracím. Přesnější identifikaci bude možné provést teprve v případě aktualizace generelní krajské rozptylové studie.

C.6. Odhad plánovaného přínosu ke snížení úrovně znečištění a předpokládaná doba dosažení imisních limitů

Plánovaný stav kvality ovzduší je dán cílem tohoto programu, kterým je splnění imisních limitů a cílových imisních limitů na celém území Středočeského kraje. Plánované zlepšení kvality ovzduší lze tedy vyjádřit pomocí následujících indikátorů, platných pro celé území kraje:

- snížení průměrných ročních koncentrací suspendovaných částic PM_{10} pod úroveň imisního limitu $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
- snížení 24hodinových koncentrací suspendovaných částic PM_{10} pod úroveň imisního limitu $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro 36. nejvyšší hodnotu v roce
- snížení koncentrací benzo(a)pyrenu pod úroveň cílového imisního limitu $1 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ pro roční průměr
- snížení koncentrací arsenu pod úroveň cílového imisního limitu $6 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ pro roční průměr
- snížení koncentrací přízemního ozónu pod úroveň cílového imisního limitu $120 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro 26. nejvyšší hodnotu maximálního denního osmihodinového průměru

Pokud budou opatření navržená v tomto programu realizována v dostatečném rozsahu, je možné očekávat dosažení výše uvedených kritérií s výjimkou splnění cílového imisního limitu benzo(a)pyrenu v horizontu cca 5 – 7 let, tj. nejpozději do konce roku 2019. V případě benzo(a)pyrenu se situace jeví jako více problematická, nicméně vzhledem k tomu, že v nejvíce zatížené oblasti Kladenska hodnoty v posledních letech velmi výrazně klesají, je i v tomto případě splnění limitu při důsledné realizaci navržených opatření dosažitelným cílem.

Dále je zapotřebí sledovat následující imisní indikátory – veličiny, jejichž limity sice nebyly v roce 2010 překročeny, ale byly překračovány v letech předešlých, nebo by u nich mohlo dle provedených analýz riziko překročení nastat:

- průměrné roční koncentrace suspendovaných částic $PM_{2,5}$ – $25 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
- průměrné roční koncentrace oxidu dusičitého – $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
- průměrné roční koncentrace niklu – $20 \text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$

U těchto veličin je nutno průběžně sledovat riziko možného nárůstu koncentrací nad úroveň imisních limitů nebo cílových imisních limitů. U ostatních látek se překročení imisních limitů nepředpokládá.

D. SEZNAM RELEVANTNÍCH DOKUMENTŮ A DALŠÍCH ZDROJŮ INFORMACÍ

Legislativní předpisy a mezinárodní úmluvy:

- Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění
- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Nařízení vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší
- Nařízení vlády č. 351/2002 Sb., kterým se stanoví závazné emisní stropy pro některé látky znečišťující ovzduší, způsob přípravy a provádění emisních inventur a emisních projekcí, ve znění NV č. 417/2003 Sb.
- Protokol k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států z roku 1979, o omezování acidifikace, eutrofizace a tvorby přízemního ozónu (Göteborg, 1999)

Podklady pro emisní a imisní analýzu

- MŽP: Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší 2008, 2009 a 2010
- MŽP: Analýza imisní a emisní situace – Středočeský kraj
- ČHMÚ: Tabelární ročenky, http://www.chmi.cz/uoco/isko/tab_roc/tab_roc.html
- ČHMÚ: Emisní bilance podle krajů, <http://www.chmi.cz/uoco/emise/embil/emise.html>
- ČHMÚ: Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, <http://www.chmi.cz/uoco/isko/OZKO/OZKO.html>
- ŘSD ČR: Výsledky celostátního sčítání dopravy na silniční a dálniční síti ČR v roce 2010, <http://scitani2010.rsd.cz>

Podklady pro vyhodnocení realizace opatření a návrhy opatření:

- KÚ Středočeského kraje
- Středočeský kraj: Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství, <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/zivotni-prostredi-a-zemedelstvi/stredocesky-fond-zivotniho-prostredi-a-zemedelstvi>
- MMR: Strukturální fondy EU, <http://www.strukturalni-fondy.cz/>
- SFŽP: Operační program Životní prostředí, www.opzp.cz
- MD ČR: Operační program Doprava, www.opd.cz
- Regionální operační program NUTS II Střední Čechy, <http://www.ropstrednicechy.cz/>
- Regionální informační servis Středočeského kraje, <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj>
- Ředitelství silnic a dálnic ČR, <http://www.rsd.cz/>
- Státní fond dopravní infrastruktury, www.sfdi.cz
- Státní fond životního prostředí ČR – Národní programy, <https://www.sfzp.cz/sekce/163/>